

СЛУЖБЕНИ ДЕО

УКАЗИ ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Указом Њег. Велич. Краља, од 8. маја ове год., стављен је у пензију, на основу §-а 70. закона о чиновн. грађ. реда, *Милан Буришић*, професор јагодинске н. гимназије.

ПРЕТПИСИ МИНИСТРА ПРОСВЕТЕ И ЦРКВЕНИХ ПОСЛОВА

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

Постављење

Претписом Министровим постављена је за сталног члана *Јелена Гавриловићка*, редовни члан Нар. Позоришта, 1. маја ове год.

СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

Постављење

Претписом Министровим постављен је:
у *смедеревској н. гимназији*: за приврем. учитеља музике и певања *Милан Павловић*, пређ. пешад. поручик, 16. маја ове год.

Разрешење

Претписом Министровим разрешен је:
у *алексиначкој н. гимназији*: *Вељко Тоскановић*, хонор. учитељ музике и певања, 15. маја ове године.

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Постављења

Претписом Министровим постављени су:
у *ваљевском округу*: за заступ. уч. сва 4 р. осн. шк. на *Забрежу Лазар Божовић*, пређ. уч. у Црној Гори, 16. маја о. г.;
у *нишком округу*: за стал. уч. сва 4 р. осн. шк. у *Студени Данило Мишић*, пређ. уч., 16 маја ове год.;

у *подунавском округу*: за стал. уч. сва 4 разр. осн. шк. у *Дражевцу Милан Малешевић*, привр. уч. пете школе, 16. маја о. год.;

у *црноречком округу*: за заст. уч. I р. осн. шк. у *Вратарници Милан Путниковић*, пређ. привр. уч., 3. маја о. год.

Премештаји

Претписом Министровим премештени су:

у *рудничком округу*: за уч. I р. осн. м. шк. .. Краљеву *Сима Акимовић*, уч. I р. 1. одељ. м. осн. шк. у *Чачку*, 3. маја о. г., по молби;

у *тимочком округу*: за уч. III и IV разр. осн. шк. у *Кривом Виру Коста Раденковић*, уч. сва 4 р. осн. шк. у *Студени*, 16. маја ове год., за казну.

Разрешење

Претписом Министровим разрешен је:

у *тимочком округу*: *Милорад Ракић*, уч. III и IV р. м. осн. шк. у *Кривом Виру*, 6. маја ове год.

Пензионовање

Претписом Министровим пензионован је:

у *ваљевском округу*: *Арсеније Шијаковић*, уч. у *Забрежу*, 8. маја ове год.

РАСПИСИ И ОДЛУКЕ МИНИСТРА ПРОСВЕТЕ И ЦРКВЕНИХ ПОСЛОВА

ШКОЛСКИ НАДЗОР У 1895.—6. ШК. ГОД.

I У средњим школама.

По саслушању Главнога Просветног Савета, а на основу чл. 6. Правила о испиту зрелости и чл. 2. и 3. закона о надзиравању школа, Министар просвете и црквених послова одредио је:

а) **за изасланике на испитима зрелости и надзорнике:**

у *I београдској гимназији*: г. *Д-ра Мих. Петровића*, професора Велике Школе;

у *II београд. гимназији*: г. *Стев. Јакишића*, проф. В. Школе;

у *зајечарекој гимназији*: г. *Божу Прокића*, проф. В. Школе;

у крагујев. гимназији: г. *Д-ра Богд. Гавриловића*, проф. В. Школе (и надзорник у чачан. гимн.);

у крушевачкој гимназији: г. *Саву Урошевића*, проф. В. Школе;

у нишкој гимназији: г. *Јосифа Пецића*, пензион. начелник мин. просв. (и надзорник у врањској гимн.);

у пиротској гимназији: г. *Јована Жујовића*, проф. В. Школе;

у пожаревачкој гимназији: г. *Д-р Јована Турмана*, проф. В. Школе;

у шабачкој гимназији: г. *Ђорђа Станојевића*, проф. Вел. Школе;

у београд. реалци: г. *Јевту Стевановића*, проф. В. Школе;

у ужичкој реалци: г. *Андру Стевановића*, проф. В. Школе.

б) за надзорника у Богословији: г. *Јов. Ђорђевића*, пензион. професора Вел. Школе;

в) за изасланике на учитељским испитима: у Учитељској Школи: г. *Светисл. Вуловића*, проф. Вел. Школе (у исто време и надзорник у истој школи);

у београд. Вишој Женској Школи: г. *Дим. Довијанића*, директора III беогр. гимназије; г. *Жив. Живановића*, пензион. члана Држ. Савета и г. *Милов. Р. Маринковића*, проф. II беогр. гимназије (у исто време и надзорник);

у крагујевачкој Вишој Жен. Школи: г. *Силу Живковића*, пензион. директор гимназије (у исто време и надзорник).

II У основним школама.

На основу чл. 73. и 74. закона о основ. школама, а по саслушању Главног Просветног Савета, Министар просвете и црквених послова одредио је за надзорнике у основним школама за 1895.-96. шк. годину ова лица:

г. *Јована Бадемлића*, професора београдске реалке, за Београд, срез врачарски и Паланку, у окр. подунавском;

г. *Милоја Влајића*, професора Учит. Школе, за Београд;

г. *Јована Миодраговића*, професора Учитељске Школе, за Београд и срез колубарски, у округу подунавском;

г. *Сретена Лукића*, професора Учит. Школе, за Београд и срез тамнавски, у округу ваљевском;

г. *Косту Миленовића*, директора смедеревске ниже гимназије, за Смедерево;

г. *Д-ра Ђорђа С. Ђорђевића*, професора III београдске гимназије, за срез посавски, у округу подунавском;

г. *Илију Вукићевића*, професора београдске реалке, за срез јасенички, у округу подунавском, Баточину и Лапово, у срезу лененичком, у окр. крагујевачком;

г. *Јована Докића*, професора I београдске гимназије, за срез смедеревски, у округу подунавском;

г. *Николу Савића*, професора шабачке гимназије, за срез јасенички, у округу подунавском, и Топоду, у срезу јасеничком, у округу крагујевачком;

г. *Павла Љотића*, професора ниже гимназије, за срез орашки, у округу подунавском;

г. *Јеленка Михаиловића*, професора I београдске гимназије, за срез космајски, у округу подунавском;

г. *Луку Лазаревића*, професора I беогр. гимназије, за срез посавски, у округу ваљевском, и срез посаво-гамнавски, у окр. подринском;

г. *Саву Антоновића*, професора I беогр. гимназије, за срезове: поцерски и мачвански, у округу подринском;

г. *Стевана Фотића*, професора шабачке гимназије, за Шабац, и срез мачвански, у округу подринском;

г. *Алексу Стаменковића*, директора лозничке ниже гимназије, за Лозницу;

г. *Драгутина Јанковића*, професора лозничке ниже гимназије, за срез рађевски, у окр. подринском;

г. *Михаила Ђорђевића*, сулента ваљевске гимназије, за срез јадрански, без Лознице, у округу подринском;

г. *Илију Ђукановића*, сулента ваљевске гимназије, за срез подгорски, у округу ваљевском, и срез азбуквачки, у округу подринском;

г. *Љубомира Павловића*, професора ваљевске гимназије, за Ваљево, срез ваљевски и срез колубарски, у округу ваљевском;

г. *Мишу Петровића*, професора ужичке реалке, за срезове: црногорски, рачански, златиборски и ариљски, у округу ужичком;

г. *Живка Петровића*, професора ужичке реалке, за Ужице и срезове: моравички и ужички, у округу ужичком;

г. *Милуна Ибровица*, професора крушевачке гимназије, за срез љубићски, у округу рудничком, и срез пожешки, у округу ужичком;

г. *Васу Филиповића*, директора чачанске гимназије, за Чачак и Агеницу, у срезу трнавском, у округу рудничком;

г. *Миленка Вукићевића*, професора II беогр. гимназије, за срез гружански, у окр. крагујевачком;

г. *Богдана Јанковића*, професора I беогр. гимназије, за срез јасенички, у округу крагујевачком, без Тополе;

г. *Љубомира Протића*, професора крагујевачке гимназије, за Крагујевац, срез крагујевачки и Рачу, у срезу лепеничком, у округу крагујевачком;

г. *Милана Ј. Мајнера*, суплента крагујевачке гимназије, за срез лепенички, у округу крагујевачком, без Баточине, Ланова и Раче;

г. *Ствана Станојевића*, професора горњо-милановачке ниже гимназије, за Гор. Милановац, Брусницу, среза таковског, и за срез качерски, у округу рудничком;

г. *Михаила Живковића*, професора чачанске гимназије, за срез трнавски, без Атенице и за срез таковски без Бруснице и Гор. Милановца, у округу рудничком;

г. *Божу Кнежеввића*, професора чачанске гимназије, за срез драгачевски, у округу рудничком;

г. *Димитрија Тричковића*, професора крушевачке гимназије, за Крушевац и срез трстенички, у округу крушевачком;

г. *Јована Шилигала*, професора крагујевачке гимназије, за срез расински, у округу крушевачком;

г. *Павла Швабића*, професора Богословије, за срез жички и студенички, у округу рудничком;

г. *Љубомира Миљковића*, професора II беогр. гимназије, за срез жупски, у округу крушевачком, и срез белички, у округу моравском, без Јагодине;

г. *Богољуба Тирића*, професора Учит. Школе, за срез темнићски, у округу моравском;

г. *Михаила С. Јовановића*, суплента јагодинске ниже гимназије, за Јагодину и срез ражањски, у округу крушевачком;

г. *Чеду Петровића*, проф. парафин. н. гимназије, за срез левачки, у округу моравском;

г. *Српена Пашића*, директора парафинске ниже гимназије, за Парафин и Турију;

г. *Димитрија Алексијевића*, директора свилајначке ниже гимназије, за Свилајнац и срез ресавски, у округу моравском;

г. *Радована Кандића*, професора пожаревачке гимназије, за срез парафински, без Парафина, и срез деснотовачки, у округу моравском;

г. *Васу Петровића*, професора пожаревачке гимназије, за Пожаревац и срез пожаревачки, у округу пожаревачком;

г. *Михаила Банића*, професора пожаревачке гимназије, за срез рамски, без Вел. Градишта, и за срез голубачки, у округу пожаревачком;

г. *Јована Несторовића*, професора пожаревачке гимназије, за срезове: звишки и хомољски, и Петровац, у округу пожаревачком;

г. *Димитрија Милојевића*, професора III беогр. гимназије, за срез пожаревачки, у округу пожаревачком;

г. *Дуку Јевремовића*, професора пожаревачке гимназије, за срез моравски, у окр. пожаревачком;

г. *Живојина Јуришића*, професора II београдске гимназије, за срез млавски, у окр. пожаревачком, без Петровца;

г. *Јосифа Ковачевића*, професора београдске реалке, за срез кључки, у округу крајинском;

г. *Ђорђа Х. Нитића*, директора неготинске гимназије, за Неготин;

г. *Николу Ракића*, професора Учит. Школе, за срезове: поречки и брзопаланачки, у округу крајинском;

г. *Милана Дукића*, професора II београдске гимназије, за срез крајински, у округу крајинском;

г. *Милана Банића*, професора неготинске гимназије, за срез брзопаланачки, у округу крајинском;

г. *Николу Лазића*, професора зајечарске гимназије, за Зајечар и срез зајечарски, у округу тимочком;

г. *Симу Златичанина*, професора зајечарске гимназије, за срез зајечарски, у округу тимочком;

г. *Душана Јовановића*, професора нишке гимназије, за срез заглавски, у округу тимочком;

г. д-ра *Симу Тројановића*, професора III беогр. гимназије, за срезове: бољевачки и тимочки, у окр. тимочком;

г. *Јашу Продановића*, професора широтске гимназије, за Широт, без II разреда 1. одељења и I разреда 2. одељења мушке школе на Пазару и без II разреда женске школе на Пазару, и срезове: белопаланачки, у округу широтском, и сврљински, у окр. нишком;

г. *Тихомира Ђорђевића*, заступника директора алексиначке ниже гимназије, за срезове: лужнички и власотиначки, у округу широтском, и II разр. 1. одељење, II разр. 2. одељење и I разр. 3. одељење мушке школе у Лесковцу, у окр. врањском;

г. *Петра Илића*, професора алексиначке ниже гимназије, за срезове: алексиначки и бањски, у окр. нишком;

г. *Павла Ариштова*, професора нишке гимназије, за Ниш и срез моравски, у округу нишком;

г. *Миливоја Башића*, професора нишке гимназије, за Ниш и Прокупље;

г. *Љубомира Давидовића*, професора врањске гимназије, за Врање и срезове: јабланички, пчињски и пољанички, у округу врањском;

г. *Петра Ј. Петровића*, професора лесковачке ниже гимназије, за Лесковац, осем II разр. 1. одељ., II разр. 2. одељ. и I разр. 3. одељ. мушке школе, и за срезове: лесковачки и масурички, у округу врањском;

г. *Мирка Поповића*, професора лесковачке ниже гимназије, за срезове: добрички, прокупачки и косањички, у округу топличком;

г. *Петра Десиптовића*, директора вел.-градештањске ниже гимназије, за Вел. Градиште;

г. *Михаила Исковића*, професора смедеревске ниже гимназије, за срез грочански, у округу подунавском;

г. *Милана Зарића*, професора пиротске гимназије, за II разред 1. одељење, I разред 2. одељење мушке школе на Пазару и II разр. женске школе на Пазару, и за срез нишавски, у округу пиротском;

г. *Светозара Обрадовића*, професора нишке гимназије, за срез нишки, у округу нишком; и

г. *Гаврила Јовановића*, професора крушевачке гимназије, за срезове: бољевачки и тимочки, у окр. тимочком.

ПБр. 10240. Из канцеларије Министарства просвете и црквених послова, 16. маја 1896. године у Београду.

За напред именоване надзорнике основних школа, Министар просвете и цркв. послова прописао је ово

УПУСТВО

надзорницима основних школа за 1895.—96. школску годину

Господине,

По предлогу Главног Просветног Савета, а на основу чл. 73. закона о осн. школама одредно сам Вас за надзорника основних школа — јавних и приватних — у за ову школ. годину.

У кругу своје ревизије Ви ћете имати да оцените рад наставника, и овај посао имате да свршите за дана, јер ће Вам се за толико дана само и платити дневница по закону, рачунајући у ове дане и време, које Вам је потребно за путовање.

Претпостављајући да ће сваки надзорник, који буде на ову дужност одређен, сам, пре поласка на посао, проучити и спремити све што му треба за савесно прегледање школа, овде ће Вам се изложити само неке главније напомене.

I

Главне дужности надзорника прописане су чланом 78. закона о основи. школама. Да би надзорник те дужности могао извршити, потребно му је да проучи закон о основним школама, наставни план и програме, који су прописани за поједине наставне

предмете, и важније расписе, који се тичу основних школа и који се налазе штампани у „Просветном Зборнику“, на онда да се увери, да ли је у свакој школи рађено по закону и по министарским наредбама и упуштвима.

II

На самом испиту треба надзорник да се увери:

1., да ли су наставници све предмете предавали;
2., да ли су свршили предмете у сваком разреду према одређеном програму;

3., какав је успех постигнут у појединим разредима из појединих предмета, да ли ученици добро разумеју оно што говоре на испиту, и да ли је то знање добро утврђено, или је колебаљиво и несигурно. Испитивање ученика о испиту можете вршити само Ви и наставник у чијој се школи испит држи, а нико други.

Код српског као матерњег језика обратићете нарочиту пажњу на то: да ли је читанка употребљена при настави на оно, на што треба, а то је да служи за поступаоницу у познавање књижевности, т. ј. да ли су сви чланци читани како треба с објашњавањем врсте у коју чланак спада и с објашњавањем свакога деци непознатог израза и значења појединих речи; или је читанка употребљена да се из ње механички чита и из ње казују механички научене: именице, придеви, бројеви, заменице, глаголи и остале врсте речи;

4., да ли су се наставници придржавала расписа о употреби уџбеника у основним школама од 12. септембра прош. године, ПБр. 15524.

5., да ли су заједно с ученицима обрађивали школску башту;

6., да ли су правилно и правично оценили успех ученика; и

7., какав је ред у школи и како се ученици владају.

III

У извештају о прегледању школа, који се мора поднети Министарству до 15. јула ове године најдаље, треба изнети, поред овога што је горе поменуто, и поред онога што је у засебном бланкету забележено, још и ово:

1., напредак школа у појединим местима и у целом срезу у опште;

2., узроке недовољног успеха и рђавога стања школа и предлог о поправци тога стања;

3., обратићете свуда нарочиту пажњу и на то, како су поједини наставници вршили своју дужност према цркви, и јесу ли у довољној мери неговали црквено певање са својим ученицима. Немојте про-

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

пустити ни то, да свуда процените колико је који наставник у својој околини утицао на ширење истинских врлина човечанских, којима се просвећени и облагорођени одликују од простих и сурових;

4., извештај о раду учитељских већа и управитеља основних школа;

5., извештај о прекидању предавања због разних колести и других узрока, и колико је где трајало;

6., извештај о руковању школском касом и о снабдевању школа разним потребама;

7., предлог о том, како би требало уредити продужну и вишу основ. школу, па да од ње буде веће користи;

8., мишљење о том, могу ли учитељице и даље остати у мушким школама, и могу ли без сметње да раде у селима;

9., извештај о разним учитељским и другим корисним удружењима у разним местима и крајевима, као што су пољопривредна удружења, удружење за учење и ширење ручног рада у основним школама и т. д.

10., постараћете се да у сваком школском месту сазнате: како се слажу наставници међу собом; ако се не слажу, да што тачније сазнате шта је узрок неслози и до кога је кривица; постоји ли завада између учитеља и учитељица и лица ваншколских, с киме и услед чега, до кога је кривица; је ли потреба да се ко у интересу школе и њена ауторитета уклони. Што је од овог за јавност, то треба одвојити од извештаја о личним стварима.

IV

Да бисте поверени Вам посао правилније и брже могли извршити, потребно је да Вам се овде каже још ово:

1. Свакоме наставнику даћете оцену из рада у оној школи, где га затечете; само ћете тачно забележити кад је почео рад у тој школи и где је пре тога и колико био, па ће се на основу тога после у министарству одлучити, која ће оцена коме припасти. Разуме се, да се од овога изузимају случајеви где је школа распуштена због какве заразне болести и т. д.

2. За сваку школу, која би била распуштена због какве заразне болести, сазнаћете: јесу ли ученици распуштени по наређењу дотичне санитетске власти и одобрењу министарства просвете, или је школа распуштена без знања и одобрења ових фактора.

3. Где год је било услова за отварање продужне школе, она се морала отворити и уредно радити у овој школској години. Ако бисте негде наишли

да продужна школа није отворена, тражићете нарочито министарско одобрење о томе, и ако га не буде било, Ви ћете ме о томе известити, како би се према неуредним наставницима могле предузети законске мере за невршење дужности.

4. Многи управитељи и учитељи основних школа обрађали су ми се у току године молбом да се наставни програм у појединим разредима и школама скрати. Оваке молбе у начелу нису одобраване. Ако би сте, дакле, где било наишли да програм није свршен или да је скраћен, Ви ћете потражити о томе нарочити министарски акат и по њему се управљати, јер је у сваком оваком случају наређено да се тај акат чува и у своје време покаже министарскоме изасланику.

5. На попуњавање последње рубрике у првome обрасцу обратићете нарочиту пажњу, и стараћете се да ми издвојите и нарочито истакнете оне наставнике основних школа, који су се рационално бавили економијом и привредом у опште, тако, да је тај њихов рад имао утицаја и на околину, јер сам намеран да такве раднике и привреднике, ако су иначе као учитељи на своме месту, сваком приликом одликујем и наградим.

6. У прилогу .1. овога упуства шаље Вам се онолико бланкета, колико има наставника у кругу Ваше ревизије. Ви ћете све рубрике у бланкету за сваког наставника тачно попуњити и, по свршетку ревизије, послати министарству на надлежну употребу.

7. За остале статистичке податке, шаље Вам се у прилогу .1. образац „Статистика основних школа“. Како ће се тај образац попуњити, означено је у напоменама на самоме обрасцу. Према томе, Ви ћете уписати одвојено мушке школе од женских, школе по градовима, школе по селима, и тако сумирати. Пазићете на правилно сумирање, како бисте могли контролисати да ли се дотичне рубрике подударaju према означеним напоменама. Ако би се при употреби ових података у министарству опазила нетачност, као што се то досада често дешавало, Вама ће се образац вратити да погрешке исправите, и свака нетачност у овом погледу сматраће се као немарност у вршењу надзорничке дужности.

Да би Вам се олакшало уписивање статистичких података у овај образац, свима управитељима — учитељима — осн. школа, наређено је, да до Вашег доласка спреме све податке, који се могу знати пре испита.

8. Што се тиче поклањања књига одличним и врло добрим ученицима по учењу и владању по свршетку испита, Ви ћете се управљати по прило-

женоме распису од 17. маја ове године, ПБр. 10.056, који је о томе издан.

Ја се надам да ћете Ви поверени Вам посао тачно и савесно извршити, и о свему, према овоме пуству, тачан ми извештај на време поднети.

ПБр. 10171.

16. маја 1896. год.

у Београду.

*Министар
просвете и црквених послова,
Љ. Ковачевић с. р.*

РАСПИС

директорима виших гимназија и реалака, о начину вршења поновних испита зрелости

Директор I београдске гимназије обратио ми се питањем: да ли приправници испита зрелости, који понављају испите мес. септембра (по тач. г., члана 22. Правила), треба да се испитају и писмено и усмено из оних предмета, за које су по чл. 8. и 18. Правила о испиту зрелости оба испита прописана, или је довољно да се из таквих предмета поновни испит врши само усмено. Овом питању директору дало је повода искуство, да професорске колегије у нашим средњим школама неједнако поступају при поновним испитима, те се неке задовољавају само усменним испитом из напред поменутих предмета, а друге траже да приправник полаже испит и писмено и усмено.

Поводом тога питања нашао сам за потребно, ради подједнакога поступања, наредити: да се поновни испити зрелости морају вршити сасвим овако како се по Правилима тај испит први пут полаже, т. ј. *приправници ће на поновном испиту зрелости бити дужни да полажу и писмени и усмени испит из предмета, за које су оба испита прописана; јер поновни испит зрелости, што се тиче оцењивања успеха, не може имати никакве стварне везе са први пут полагањем испитом зрелости, а по тач. б., чл. 22. Прав. о исп. зрел. општа се оцена приправникова изводи из оцена добивених на писменом и усменом испиту.*

Препоручујем Вам да ову моју наредбу објавите подручном Вам наставничком особљу и да се по њој тачно управљате.

ПБр. 10085.

1. јуна 1896. год.

у Београду

*Министар
просвете и црквених послова,
Љуб. Ковачевић с. р.*

РАСПИС

Свима окружним начелствима

Ове године не може држава поклањати књиге одличним и врло добрим ученицима основних школа о годишњем испиту онако, како је то чињено пређашњих година.

О овоме ће начелништво *одмах извести све школске општине* у свом подручју, и позвати их, да из својих школских каса, или позајмницом из каса политичких општина, могу набавити одобрене књиге од стране министарства просвете у онолико примерака, колико има одличних и врло добрих ученика у којој школи, и који, према томе, заслужују да на испиту буду награђени књигама. Више се књига не сме набављати за овај циљ, но што има ученика, који заслужују да буду награђени. Пре сваке куповине оваких књига, школски одбор са управитељем или учитељем своје школе, донеће одлуку о томе, колико ће и којих књига за поменућу потребу набавити. Школски одбори и наставници школа могу примити и поклоне у новцу или књигама за подмиривање ове потребе од добрих људи и пријатеља просвете, само те књиге морају бити одобрене за поклањање ученицима.

Које су пак књиге одобрене од Министарства просвете за ову потребу, то ће бити познато управитељима и учитељима основних школа из „Просветног Гласника“ и из расписа Министарских, којима су поједине књиге препоручене.

Ако би којој школи биле понуђене и такве књиге на откуп, ради означене потребе, које нису одобрене; или, ако би поједине школе хтеле набавити неке књиге које нису препоручене, налазећи да се такве књиге могу корисно употребити за поклањање ученицима, нека се дотична лица или школски одбори и наставници основних школа тога ради одмах обрате Министарству просвете, па ће им се одавде одговорити: јесу ли такве књиге за поклањање о испитима или нису.

Све књиге, што их поједине општине буду спремиле за поклањање ученицима о испиту, предаће се министарскоме изасланику да их он по свршеном испиту разда ученицима.

Р.Бр. 10.056.

17. маја 1896. год.

у Београду.

*Министар
просв. и цркв. послова,
Љ. Ковачевић с. р.*

РАСПИС

старешинама свију просветних завода о начину, како ће се на царинарницама изузимати пошиљке са стране, које не подлеже царини.

На основу члана XI. Закона о општој царинској тарифи, од 10. јула 1893. год., не плаћају никакву царину, обртни порез, друге државне, помесне и општинске таксе предмети науке и вештине, намењени за збирку јавних завода за науку и вештину, кад се ти предмети увозе у земљу са стране.

Поводом тим, а и ради правилнијега контролисања експедиција тих врста, г. Министар финансија нашао је за потребно, актом својим од 26. фебруара о. год., ЦБр. 2192., прописати нарочити образац за уверења, на основу којих ће се од сада ти предмети изузимати из царинарница првога и другог реда.

Достављајући Вам у прилогу под №. један примерак тог обрасца, препоручујем Вам, да се у бу-

дуће при изузимању пошиљака напред означене врсте, намењених потреби повереног Вам завода, служите искључиво таквим уверењима, која треба претходно поднети министарству финансија ради видирања од стране шефа царинскога одељења.

Овим се замењују ранији расписи Министра просвете и црквених послова : од 5. маја 1888. год., ПБр. 3337., и од 29. марта 1889. год., ПБр. 3608. (Просв. Зборник, стр. 1093.—1096.).

ПБр. 4621.
29. маја 1896. год.
у Београду.

Министар
просвете и црквених послова
Љуб. Ковачевић с. р.

1. Роба примљена и заведена у магаџинску књигу под МБр. _____ (потпис) _____

2. Заведена у декларациону књигу Ув.Бр. _____ (потпис) _____

3. Заведена у приходну књигу КБр. _____ (потпис) _____

УВЕРЕЊЕ

(На основу расписа Министра финансија од 26. фебр. 1896. г. ЦБр. 2192)

По коме да се изда из царинарнице _____ унутра изложена роба у _____ колета, која је приспела из _____ у Србију, за потребу _____

_____ 189_ год.
у _____

(потпис издаваоца уверења)

_____ из _____

4. Примно робу потпуно (потпис) _____

5. Примљена _____ у _____ час _____ подне.

6. Преглед робе да изврше г. г. _____

(потпис) _____

Видео

Инспектор царинског одељења,

WWW.UNILIB.RS

Р О Б Е

Наименовање по тарифи	Редни број опште и такса до- тичне царинске тарифе	Порекло	Примедба
9.	10.	11	12.
			На основу тачке 1. и 4., члана XI закона о општој царинској тарифи, од 10. јула 1893. године — Слободно.

Прегледао

Видео и уверио се

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

КЊИГЕ ПРЕПОРУЧЕНЕ ЗА ШКОЛСКУ ПОТРЕБУ

а) за ученике нижих разреда средњих школа и за основне школе:

1. **Човечје тело, грађа његова и органи** (са једним атласом), по немачком израдио *Љуб. Миљковић*, професор — расписом од 15. маја ов. год., ПБр. 9813. (као *необавезан* уџбеник).

б) за књижнице средњих и основних школа:

2. **Народно здравље**. Лекарске поуке народу (додатак „Српском Архиву за целокупно лекарство“).

Уређује *д-р Мил. Јовановић-Батут*, проф. Велике Школе — расписом од 15. маја о. г., ПБр. 9810.

в) за књижнице основних школа:

3. **Шумски заточници**. Извод из приповетке Енглеза Мајн-Рајда, удесно за децу и младеж *Ј. Ђ. Голмовић* — расписом од 15. маја о. г., ПБр. 9809;

г) за поклањање добрим ђацима и за књижнице основних школа:

4. **Дар доброј деци**. Одабране приче Фридр. Шмита. Превоо *Ј. Ђ. Г.* — расписом од 28. маја о. г., ПБр. 10261.

РАДЊА ГЛАВНОГА ПРОСВЕТНОГ САВЕТА

ЗАПИСНИЦИ РЕДОВНИХ И ВАНРЕДНИХ САСТАНАКА ГЛАВНОГА ПРОСВ. САВЕТА

САСТАНАК 656-ти

10. априла 1896. год. у Београду

Били су: *председник*, Свет. Н. Вуловић; *редовни чланови*: д-р Драгутин Т. Мијусковић, Стев. Ловчевић, Димитрије С. Јовановић, Јеврем А. Илић, Момчило Иванић и Димитрије Довијанић; *ванредни чланови*: Милован Р. Маринковић, Јован Миодраговић, Љубомир Миљковић, Љуб. Јовановић, д-р Ђорђе С. Ђорђевић, д-р Демостен Николајевић и Мијанло М. Станојевић.

Пословођ: Мил. Марковић.

I.

Прочитан је и примљен записник 655. састанка.

II.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 10. ов. м., ПБр. 7896., којим се пита Савет за мишљење о квалификацији г. Миладина И. Шеварлића, свршеног ђака природно-математичког одсека философског факултета на нашој Великој Школи, који је молио да се квалификује за предавача средњих школа.

Савет је већином гласова одлучио: да г. Миладин И. Шеварлић нема квалификације за предавача средњих школа, пошто има слабу оцену из два предмета.

III.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 28. марта о. г., ПБр. 6584., којим је спроведена Савету на оцену понуда Мих. Костића, књижара из Пожаревца, који је понудио за школске књижнице и за награђивање ученика основних школа о годишњим испитима своје издање *Ашинске приче* од г. А. Гавриловића, професора.

Савет је одлучио: да се умоли г. Момчило Иванић, редовни члан Савета, да ово дело прегледа и Савету реферује.

IV.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 16. марта о. г., ПБр. 6293., којим је спроведена Савету на оцену понуда Мих. Костића, књижара из Пожаревца, који је понудио Министарству своје издање *Дар доброј деци* с молбом за одобрење, да се исто може употребити за поклањање ученицима основних школа о испиту и препоручити школским књижницама.

Савет је одлучио: да се умоли г. Мијанло М. Станојевић, ванредни члан Савета, да ово дело прегледа и Савету реферује, да ли се оно може употребити за оно за што је понуђено.

V.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 15. марта о. г., ПБр. 6208., којим је спроведена Савету на оцену понуда г. Пантелије Славкова Срећковића, државног саветника, који је понудио на откуп своје издање илустроване

приче *Бог никоме дужан не остаје*, које би се имало употребити за поклањање ученицима основних школа о испиту.

Пошто је дело познато члановима Савета, то је одлучено: да се оно не може употребити за оно за што је понуђено.

VI.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 3. о. м., ПБр. 6919., којим се пита Савет за мишљење о прештампавању „Синтактичких задатака, II део“, од г. д-ра Ј. Туромана, професора Велике Школе.

Савет је одлучио: да се умоли г. Спира Калик, професор I београдске гимназије, да ово дело прегледа и Савету реферује: треба ли га прештампавати за школску потребу овако како је, или не треба.

VII.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 2. априла о. г., ПБр. 6813., којим је спроведена Савету на оцену молба Стевана Маринковића, великошколца, који је молио за благодејање из фонда пок. владике Вићентија Краснојевића.

Савет је одлучио: да г. г. Драгутин Т. Мијушковић, Јевр. А. Илић и Љубомир Јовановић, као од Савета изабрана комисија, прегледају тестаменат пок. владике Вићентија Краснојевића, правила по којима се примају питомци овога фонда, и стање самога фонда, и да о томе Савету реферују, па ће се за тим решити питање по овој молби Стевана Маринковића.

VIII.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 2. о. м., ПБр. 19332., којим се пита Савет за мишљење о прештампавању „Латинско-српског речника“ од г. Јована Ђорђевића, професора Велике Школе у пензији.

Савет је одлучио: да се овај речник може прештампати за школску употребу с тим, да Савет нареди да би добро било да се у латинским речима свуда *j* замени са *i* и да формат речника буде већи, као и у осталим школским уџбеницима.

IX.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 6. априла о. г., ПБр. 6810., којим је спроведена Савету на оцену понуда г. Н. Т. Кашиковића, уредника „Босанске Виле“, који је понудио на откуп *Пришвинјетске* Нике Х. П. Бесаровића.

Савет је одлучио: да се ова понуда може примити.

X.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 10. о. м., ПБр. 7903., којим је спроведена Савету на оцену молба г. д-ра Јов. Туромана, професора Вел. Школе, који је молио да му се изда хонорар за „Латинску Граматику, II део“, и „Речник за Корнелија Непота“, које књиге држава, као својину, продаје за школске уџбенике и преко пет година као рока, докле их је откупила од писца.

Пошто писац није поднео уговор из кога би се могло видети, да је држава од њега откупила право употребе ових књига за пет година — то је Савет одлучио: да се ова молба г. д-ра Јов. Туромана не може уважити.

XI.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 8. о. м., ПБр. 7404., којим је спроведено Савету на оцену накнадно дослеђење по кривици г. Јована Пауновића, учитеља у Клању.

Савет је одлучио: да се умоле г. г. д-р Драгутин Т. Мијушковић, Мијаило М. Станојевић и Јов. Максимовић, чланови Савета, да, као пређашњи референти по овом предмету, проуче и ово накнадно дослеђење по кривици г. Пауновића па о томе Савету реферују.

XII.

Прочитан је реферат г. д-ра Мил. Јовановића-Батута, редовног члана Савета, о накнадној квалификацији г. д-ра Михаила Јовановића, пређашњег предавача, који је молио за место предавача у средњим школама.

Реферат г. д-ра Мил. Јовановића-Батута гласи:

Главном Просветном Савету.

Част ми је о предмету ПБр. 14942. известити Главни Просветни Савет у овоме:

1. Г. Д-г Мих. Ј. Јовановић свршио је VI разр. гимназ. у време, када је било 7 разреда и испита зрелости.

2. Г. Д-г М. Ј. Јовановић нема доказа да је свршио ма који факултет. Спомени се да је слушао два семестра на хајделбершком универзитету — нарочито хемију. Са тога универзитета има и докторат (гл. предмет Хемија).

3. Г. Д-г М. Ј. Јовановић слушао је фармацевски курс и положио је на бечком универзитету магистеријум фармације.

Према томе г. д-р М. Јовановић *нема законске квалификације за предавача у средњим школама* из ових разлога:

а.) Што није свршио гимназију и положио испит зрелости.

б.) Што није свршио ниједан факултет, и ако има диплому магистра фармације. За докторат филозофије у Хајделбергу не ниште се потпуна факултетска спрема; фармацевски курс није факултет; а магистеријум фармације даје само право на самостално вршење апотекарске праксе.

Друго питање стоји овако:

1.) Г. д-р Мих. Ј. Јовановић има доиста доказа, да је решењем г. министра, а по саслушању Главног Просветног Савета, који му је квалификацију признао, постављан за предавача — да је дакле већ уживао права предавача.

2. Може ли се погрешно тумачење квалификација од стране Главног Просветног Савета узети понова у претрес — то је питање које не спада у компетенцију Главног Просветног Савета.

Захваљујући Главном Просветном Савету на указаном ми поверењу,

1. априла 1896. год.
Београд.

Гл. Просветног Савета
попизви

Д-г Мил. Јовановић-Батут с. р.

Усвајајући мишљење г. референта, Савет је одлучио: да г. Мих. Ј. Јовановић, пређашњи предавач, нема квалификације за предавача средњих школа.

XIII.

Саслушан је усмени реферат г. Милована Р. Маринковића, ванредног члана Савета, о употреби „Немачке граматике“ за школски уџбеник од г. Стевана Предића, професора.

Према реферату г. Маринковића Савет је одлучио: да се умоле г.г. Хенрик Лилер и Љубомир Протић, професори, да ову граматику прегледају и Савету реферују: може ли она и даље остати као школски уџбеник.

XIV.

Саслушан је усмени реферат г. Јевр. А. Илића, редовног члана Савета, по молби г-ђице Софије Бранковићеве, учитељице из Шапца, која је молила да јој се неке године привремене учитељске службе уваже у сталне.

Пошто молитељка није поднела никаквих доказа о овоме што тражи — то је Савет, по реферату г. Илића, одлучио: да се преко ове молбе г-ђице Бранковићеве пређе на дневни ред.

XV.

Саслушан је усмени реферат г. Јевр. А. Илића, редовног члана Савета, по молби г. Љубомира Павића, учитеља из Голуца, који је молио да му се неке године, које је провео као учитељ ван Краљевине Србије, уваже у сталне.

Пошто молитељ није поднео писмене пуноважне доказе од меродавних фактора, одакле би се могло видети где је и колико заиста био учитељ — то је Савет, према реферату г. Илића, одлучио: да се без оваких докумената не може упуштати у решавање овога питања.

XVI.

Саслушан је усмени реферат г. Јевр. А. Илића, редовног члана Савета, по молби г-ђе Милеве Митићке, учитељице из Шапца, која је молила да јој се неке године привремене учитељске службе уваже у сталне.

Према реферату г. Илића Савет је одлучио: да се г-ђи Митићки могу уважити у године сталне учитељске службе три године, десет месеца и четрнаест дана, и то само за пензију.

XVII.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 10. о. м., ШБр. 7901., којим се позива Савет да што пре кандидује у довољном броју лица, која ће се моћи употребити за надзорнике средњих и основних школа.

Према овоме Савет је одлучио:

1., да се умоле г.г. Жив. П. Симић, Милован Р. Маринковић и Јован Миодраговић, чланови Савета, да изволе предложити Савету довољан број кандидата за надзорнике основних школа, па ће између њих Савет учинити избор на првом састанку.

2., За надзорнике средњих школа Савет је кандидовао ова лица, и то:

I. За Богословију:

Милана Ђ. Милићевића, библиотекара Народне Библиотеке;

Нићифора Дучића, архимандрита.

II. За Учитељску Школу:

Светислава П. Вуловића, професора В. Школе; д-ра Војислава Бакића, ректора Велике Школе.

III. За Више Женске Школе:

д-ра Николу Ј. Петровића, управника Народне Позоришта;

Сретена Ј. Стојковића, професора београдске реалке;

Милована Р. Маринковића, професора II београдске гимназије;

Миленка Марковића, секретара министарства просвете;

Луку Лазаревића, професора I београдске гимназије, и

Милоја Влајића, професора Учитељске Школе.

IV. За реалке:

- Николу Стаменковића, професора Вел. Школе;
- Косту Д. Главичића, " " "
- Милана Капетановића, " " "
- Андру Стевановића, " " "
- Јевту Стевановића, " " "
- д-ра Стевана Марковића, " " "
- Стевана Давидовића " Војне Академије

V. За гимназије:

- д-ра Јована Туромана, професора Вел. Школе;
 - Михаила Валтровића, " " "
 - Јована Жујовића, " " "
 - Божу Прокића, " " "
 - Љуб. Стојановића, " " "
 - д-ра Богд. Гавриловића, " " "
 - Ђорђа М. Станојевића, " " "
 - Саву Урошевића, " " "
 - Стев. Т. Јакшића, " " "
 - д-ра Јована Цвијића, " " "
 - д-ра Михаила Петровића, " " "
 - д-ра Милана Јовановића, " Војне Академије и
 - д-ра Марка Т. Лека, хонорар. проф. Вел. Школе.
- С овим је свршен овај састанак.

САСТАНАК 657-ми

17. априла 1896. године у Београду.

Били су: председник, Свет. Н. Вуловић; редовни чланови: Жив. П. Симић, д-р Драгутин Т. Мијусковић, Стев. Ловчевић, Димитрије С. Јовановић, Јеврем А. Илић и Димитрије Довијанић; ванредни чланови: Михаило Михаиловић, Милован Р. Маринковић, Богољуб Тирић, Јован Миодраговић, Љубомир Миљковић, Љубомир Јовановић, д-р Ђорђе С. Ђорђевић, Мијаило М. Станојевић и Јован Максимовић.

За пословођу, М. И. Шеварлић.

I.

Прочитан је и примљен записник 656. састанка.

II.

Прочитано је писмо г. Министра просвете и црквених послова од 17. овога месеца, ПБр. 8225., који тражи од Савета, да му овај кандидује још лица за надзорнике средњих школа, међу које да

се уврсте и лица из просветне струке која су у пензији.

У истом акту г. Министар просвете и црквених послова тражио је да му Савет кандидује накнадно још лица, која би се могла употребити за надзорнике у Богословији, пошто се лица, која је Савет предложио, не могу и ове године употребити за надзорнике у Богословији, према закону о надзиравању школа.

Савет је кандидовао:

За Богословију:

- Јована Ђорђевића, министра у пензији;
- Епископа Мојсија, члана Држ. Савета у пензији;
- Епископа Димитрија, члана Државног Савета;
- Инокентија, епископа епархије нишке и
- Живојина П. Симића, начелника министарства просвете и црквених послова.

За средње школе:

- Љубомира Кљерића, министра на расположењу
- Симу Лозанића, " " "
- Перу П. Ђорђевића, држ. саветника у пензији,
- Живана Живановића, " " "
- Јосифа Пецића, начелника мин. просвете у пензији.
- М. Ђ. Милићевића, библиотекара Народне Библиотеке.
- Симу Живковића, директора гимн. у пензији, и
- Живка Поповића, професора београдске реалке.

III.

Према писму г. Министра просвете и црквених послова од 10. ов. месеца, ПБр. 7901., којим је Савет позван да кандидује лица за надзорнике основних школа — Главни Просветни Савет кандидовао је:

- Миленка Марковића, секретара минист. просв. и цркв. послова,
- Стевана Веселиновића, професора Богословије.
- Павла Швабића " " "
- Богољуба Тирића, професора Учитељске Школе,
- Јована Миодраговића, " " "
- Милоја Влајића, " " "
- Љубомира Тирића, " " "
- Сретена М. Аџића, " " "
- Николу Ракића " " "
- Драгољуба Павловића, " " "
- Боривоја Поповића, суплеанта " "
- Перу Марковића, предавача Учитељске Школе,
- Светислава Максимовића, предав. Учит. " "
- Момчила Иванића, професора I београд. гимн.
- Јована Докића, " " " "
- Саву Антоновића, " " " "
- Луку Лазаревића, " " " "

Богдана Јанковића, професора I	беогр. гимн.	Јована Шплихала, проф. крагујевачке гимн.
Јеленка Михаиловића,	"	Милана Ј. Мајзнера сунлента "
Љубомира Миљковића,	II	Милуна Ибровца, професора крушевачке "
Милов. Р. Маринковића,	"	Димитрија Тричковића, проф. "
Живојина Јуришића,	"	Јосифа Стојановића,
Косту Ф. Ковачевића,	"	Гаврила Јовановића,
Милана Дукића,	"	Милана Банића,
Миленка Вукићевића,	"	" неготинске "
Димитрија Милојевића,	III	Софронија Симића, предавача "
Стевана Сремца,	"	Павла Аршинова, професора нишке гимназије "
д-ра Симу Тројановића,	"	Миливоја Башића,
д-ра Борђа С. Борђевића,	"	Павла Љотића,
д-ра Миливоја Јовановића,	"	Душана Јовановића,
Тихомиља Р. Борђевића, проф. алексин. н. гимн.	"	Светозара Обрадовића,
Петра М. Илића,	"	Косту Стојановића,
Петра Деспотовића, проф. вел.-градшт.	"	Светислава Обрадовића, проф. пиротске гимн.
Љубомира Павловића, проф. ваљевске "	"	Јакова Продановића,
Мијаила Борђевића, сунлента "	"	Милана Зарића,
Илију Ђукановића,	"	Цветка Петковића,
Светислава Симића, професора врањске "	"	Михаила Банића,
Љубомира Давидовића "	"	" пожаревачке "
Стевана Станојевића, гор.-милан. "	"	Јована Несторовића,
Светислава Матића,	"	Радована Кандића,
Сретена Николића, јагодинске "	"	Васу Петровића,
Мијаила С. Јовановића, сунл. јагодин. "	"	Луку Јевремовића,
Петра Ј. Петровића, проф. десковачке "	"	Михаила Живковића,
Мирка Поповића, проф. десковачке н. гимн.	"	" чачанске "
Драгутина Јанковића, проф. лозничке "	"	Божу Кнежевића,
Чедомиља Петровића, параћинске "	"	Стевана Фотића, професора шабачке гимназије "
Мијаила Ивковића, проф. смедерев. "	"	Николу Савића "
Косту Николића, зајечарске "	"	Владислава Вуличевића, проф. "
Николу Лазића,	"	Јована Бадемлића, професора београд. реалке "
Алексу М. Станојевића, проф. "	"	Живка Поповића,
Симу Златичанина,	"	Јосифа Ковачевића,
Љубомира Протића, крагујев. "	"	Илију Вукићевића,
Јована Максимовића,	"	Мишу Петровића,
"	"	" ужичке "
"	"	Милана Вељковића,
"	"	Живка Петровића,
"	"	"
"	"	"

С овим је свршен овај састанак.

ШКОЛСКИ ЛЕТОПИС

ИЗВОД

месечних извештаја основних школа за месец
марат 1896. године

I.

Школе у којима влада потпуна уредност (ученици снабдевени свима учбеницима и другим потребама; ученици уредно походе школу; састанци школ. одбора уредно државни; одлуке школ. одбора извршене; школа претплаћена на све препоручене ли-

стове; међу наставницима и школским одбором влада потпуна сагласност):

град Београд

ШКОЛА:	УПРАВИТЕЉ:
Код Саборне Цркве	Илија Миљковић
На Теразијама	Милош Војковић
На Дунавском Крају	Коста Андријашевић
На Источном Врачару	Станоје Николић
На Западном Врачару	Димитрије Путниковић

1896 година

www.unilib.rs

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

На Сави
У Палидули
У Топчидеру

Драгутин Топаица
Ђорђе Ивковић
Светозар Вучевић

град Ниш

УПРАВИТЕЉИ:

Јевто Савић и Алекса Величковић

Ваљевски округ

УПРАВИТЕЉ:

Ваљево Михаило Јовичић

срез колубарски :

ШКОЛА:	УЧИТЕЉ :
Горња Топлица	Милан К. Хаџић
Пауне	Стеван Срећковић

срез подгорски :

ШКОЛА:	УЧИТЕЉ :
Миличница	Милivoје Јовановић
Осечина	Бож. Живковић
Пођута	Михаило Петровић

срез посавски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Обреновац	Љубомир В. Јанковић
Стублине	Сима Поновић

срез тамнавски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Баталаге	Стеван Маринчевић
Јабучје	Јован Панић

Врањски округ

УПРАВИТЕЉ :

Врање Јосиф И. Петровић

срез јабланички :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бошњак	Прока А. Стојановић

срез ласковачки :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Турковац	Марко Јоковић

срез пољанички :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Владичин Хан	Крста Ц. Денић
Прибој	Светозар Н. Крстић

срез ичињски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бања	Стеван А. Стевановић
Првонег	Ђорђе В. Тршић

Крагујевачки округ

УПРАВИТЕЉИ :

Крагујевац М. Карић и Р. Тодоровић

срез јасенички :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Белосавци	Благоје М. Головић
Блазнава	Владимир Гојковић
Винча	Петар Александровић
Јагњило	Владимир Радовановић
Јеловик	Трајко С. Стевановић
Коњари	Обрен М. Гајић
Маслошево	Милорад Ж. Ђирић
Пласковац	Максим Радосављевић
Топола	Владимир Ј. Илић

срез крагујевачки :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Д. Сабанта	Зарија Милисављевић
Дужнице	Влад. А. Марковић
Ресник	Сима Јеврић
Чумић	Антоније Рајичић

срез лепенички :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бадњевац	Сретен Ж. Голубовић
Лапово	Милуца Јовановић
Миравевац	Драгољуб Тодоровић
Рача	Гаврило Ј. Ранковић
Сепци	Андреја М. Радовановић
Сипић	Вукашин Ј. Глишић

Крајински округ

УПРАВИТЕЉ :

Неготин Антоније М. Максић

срез крајински :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Брусник	Мијаило Ст. Јовановић
Дубочани	Милан Радојевић
Јабучевац	Милан Аранђеловић
Јасеница	Миладин Ђерамилац
Шаркамен	Станко Дуцић

срез поречки :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бољетин	Димитрије Цветковић
Доњи Милановац	Душан Гајић
Мајдан Пек	Петар Јосимовић
Црпајка	Даница Недељковићка

Крушевачки округ

УПРАВИТЕЉ :

Крушевац Тома Тодоровић

срез алексиначки :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Алексинац	Миладин П. Љујић
Бован	Љубомир М. Булаковић
Доњ. Трнава	Јован Ђ. Јовановић
Мозгово	Павле Атанасковић

срез жуписки :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Александровац	Будимир Д. Рашић
Ратаји	Сретен Смиљковић

срез моравски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Гредетин	Михаило М. Крстић

срез ражањски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Витошевац	Аврам Стаматовић
Ћићевац	Антоније Обреновић

срез расински :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бивоље	Ђорђе Ђорђевић
Вел. Врбница	Крста Божовић
Глободер	Милен Н. Димитријевић
Каоник	Димитрије Тасић
Мајдево	Љубомир М. Игросанац
Макрешани	Божо Ружић
Паруновац	Михаило Ј. Ђорић
Сталаћ	Драгољуб Д. Стевановић
В. Шиљеговац	Спасоје Ј. Спасојевић

срез третенички :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Брезовица	Милан Ђ. Николић

Моравски округ

ШКОЛА :	УПРАВИТЕЉ :
Куприја	Светозар Јаношевић

белички срез :

ШКОЛА :	УПРАВИТЕЉ :
Јагодина	Димитрије Димитријевић

лсвачки срез :

ШКОЛА :	УПРАВИТЕЉ :
Бедушић	Владислав Кнежевић

ресавски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бељајка	Лазар Стојковић
В. Поновић	Стеван Радовановић

ШКОЛА :

Витежево
Грабовац
Дубље
Свилајнац
Црквенац

УЧИТЕЉ :

Петар Лукић
Чедомир Урошевић
Трајко Петровић
Петар Живковић
Светозар Михаиловић

темнићски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бошњани	Милан Степановић
Барварин	Василије Терзић
Кукљин	Риста Трајковић
Милутовац	Саватије Грбић

Пиротски округ

ШКОЛА :	УПРАВИТЕЉ :
Пирот	Никола Ковачевић

белошаланачки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Беда Паланка	Андреја Михаиловић
Клисура	Антоније Младеновић
Мокра	Петар Крстић
Шпај	Душан Рагетић

луђнички срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Вел. Бошњанац	Никола Мишић
Стрелац	Владимир Николић
Стрижевац	Манојло Голубовић

нишавски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Извор	Владимир Радојичић
Кална	Сава М. Банковић

Подрински округ

ШКОЛА :	УПРАВИТЕЉИ :
Шабац	Срећко Јевтић и Андреја Станојевић

азбуковачки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Царина	Владимир Б. Поповић

јадрански срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Јошева	Миливоје Пејић
Лозница	Петар Ј. Црнчевић

мачвански срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Глушци	Ђорђе Симић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

поцерски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Варна	Урош Палеташевић
Брањска	Љубомир Гавриловић
Десић	Милосав Јовановић
Криваја	Јевта Ђукић

рађевски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Доња Трешњица	Константин Словић
Комирић	Милан Дачић

Подунавски округ*врачарски срез :*

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Жарково	Лазар Јанковић
Рушањ	Михаило Дамњановић

грожански срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Дражањ	Радисав Стојановић
Камен До	Милован Павловић

јасенички срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
В. Орашје	Стеван Димитријевић
Паланка	Васа Симић

колубарски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Лазаревац	Јовица Д. Ивковић
Шопић	Тодор Благојевић

космајски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Влашка	Милан Протић
Младеновац (вар.)	Игњат Поповић
Младеновац (село)	Михаило Симић
Ропчево	Живота Ђорђевић

посавски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Борак	Аранђел Николајевић
Вранић	Радивој Живановић
Степојевац	Кузман Јовановић

смедеревски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Скобаљ	Чедомиљ Братуљевић

Пожаревачки округ

ШКОЛА :	УПРАВИТЕЉ :
Пожаревац	Михаило Цветковић

голубачки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Винци	Миладин Шуманчевић
Војилово	Илија Спасојевић
Годубац	Љубомир Павић
Добра	Коста Благојевић
Клење	Јован Пауновић
Миљевић	Риста Тасић

змишки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Мишљеновац	Хранислав Лазаревић
Нересница	Милан Савић
Ракова Бара	Владимир Сотировић

млавски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Добрње	Димитрије Алексић
Забрђе	Радован Богдановић
Мелница	Радосав Гојковић
Орешковица	Василије Мршић
Петровац	Ранко Ранић
Рановац	Живан Живадиновић
Рашанац	Стојадин Петровић
Стамница	Тихомир Јоковић
Трновче	Љубомир Вилотијевић
Црљенац	Глигорије Петровић
Табановац	Марињко Петровић

моравски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Влашки До	Петар Тодоровић
Жабари	Стојан Миливојевић
Породин	Павле Лукић
Ракинац	Живан Средојевић
Четереш	Чедомир Максимовић

пожаревачки срез :

Баре	Драгутин Марковић
Батуша	Петар Миљковић
Божевац	Новак Лекић
Брадарац	Велимир Кузмановић
Дубравица	Димитрије Момчиловић
Живица	Миливоје Животић
Лучица	Јован Динић
М. Црнић	Милоје Милићевић
Шапина	Дамњан Тодоровић

зомољски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Жагубица	Тихомиљ Лукић
Дазница	Жив. Васић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

школа : учитељ :
Осаница Никола Јовановић
Суудо Живан Милић

рамски срез :

школа : учитељ :
Бел. Градиште Димитрије Протић
Кличевац Раде Богдановић
Средњево Радован Пантић
Царевац Танасије Костић

Руднички округ

школа : УПРАВИТЕЉ :
Чачак Панта Симић

драгачевски срез :

школа : учитељ :
Марковица Љубомир Смиљанић
Мирсалаџи Милосав Шолајић

жишчки срез :

школа : учитељ :
Адрани Алекса Васиљевић
Врба Добросав Дуканац
Жича Михаило Катић
Каменица Димитрије Тодоровић
Краљево Димитрије Марковић
Мрсаћ Драгутин Ђорђевић

качкерски срез :

школа : учитељ :
Балањевци Никола Милосављевић

таковски срез :

школа : учитељ :
Горњи Милановац Јован Голубовић

трнавски срез :

школа : учитељ :
Трнава Грујица Аџековић

Тимочки округ

школа : УПРАВИТЕЉ :
Књажевац Љубомир Јојић

бањски срез :

школа : учитељ :
Соко Бања Милутин Радловић
Врмца Милутин Пакић

заглавски срез :

школа : учитељ :
Валевац Михаило Веселиновић
Кожељ Светислав Николић

Мариновац Димитрије Ј. Поповић
Ново Корито Драгомир Митровић

Топлички округ*добрички срез :*

школа : учитељ :
Блаце Тома Стојановић
Бакус Тешман Николић
Житни Поток Лазар Миљковић
Житорађа Теохар Теохаровић
Кочани Михаило Шпанић

нишки срез :

школа : учитељ :
Горњи Матејевац Урош Ковачевић
Гркиња Миливоје Пауновић
Каменица Светислав Богдановић
Кнез-Село Живојин Стојићевић
Малча Сава Ораовац
Сићево Јаков Поповић

Ужички округ*златиборски срез :*

школа : учитељ :
Кремна Манојло Поповић

моравички срез :

школа : учитељ :
Ивањица Радул Перишић

пожешки срез :

школа : учитељ :
Глумач Владимир Перишић

рачански срез :

школа : учитељ :
Костојевић Милан Рабреновић
Рогачица Миљко Богдановић

ужички срез :

школа : учитељ :
Биоска Коста Спасојевић
Севојно Софија Крејовићева

црногорски срез :

школа : учитељ :
Косјерић Филип Јовичић
Сјеча Ријека Богосав Тодоровић

Црногорски округ

школа : УПРАВИТЕЉ :
Зајечар Милош Миленовић

срез бољевачки :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бачевица	Добривоје Иванковић
Валакоње	Драгутин Михаиловић
Врбовац	Милош Милошевић
Ласово	Драгољуб Стевановић
Мали Извор	Матеја Николић
Плавница	Марко Матејић
Подгорац	Јован Поповић
Шарбановац	Стеван Аћимовић

зајечарски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Брестовац	Милан Смиљанић
Вражогрнач	Сава Николић
Заграђе	Душан Клајић
Звездан	Станоје Ристић
Лубница	Лазар Николић

II.

Школе у којима није потпуна уредност.**Валеvски округ***срез колубарски :*

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Боговаћа	Михаило Купчевић
Брежђе	Нинко С. Цветојевић
Д. Топлица	Радивоје Ристић
Мионица	Михаило Ст. Драговић
Славковица	Алекса М. Нешић
Крчмар	Љубомир Б. Селаковић
Ђурђевац	Михаило Грујичић

срез подгорски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бранковина	Димитрије Ј. Соколовић
Гола Глава	Деспот С. Станојловић
Драчић	Жив. М. Токовић
Рабровица	Михаило Д. Максимовић
Суводањ	Ал. Спасојевић
Ђелије	Михаило Ступаревић

срез посавски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Грабовац	Борђе Ат. Мићић
Звечка	Стеван Ђорић
Пироман	Василије Урошевић
Скела	Димитрије Ф. Ђосић

срез тамнавски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бајевац	Филип Радуловић
Бањани	Љубомир Марковић
Врело	Ненад Стевановић

Вукона
Новаци
Радлево
Тврдојевац
Уб
Докмир

Милутин Станковић
Миливоје Н. Митрић
Светислав М. Ивковић
Димитрије С. Пауновић
Драгољуб Костић
Милоје Поповић

Врањски округ*срез јабланички :*

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бојник	Ђорђе Стојановић
Слишане	Милосав Никитовић

срез лесковачки :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Богојевац	Тодор Т. Коцић
Бунуша	Атанасије С. Поповић
Вел. Трњане	Глигорије Миленковић
Доња Стопања	Алекса Б. Ђорђевић
Губеревац	Милан В. Поповић
Кутлеш	Митар М. Бјелић
Лесковац	Светозар Кушић
Мрштане	Димитрије Јовановић
Ораовица	Тодор Ј. Миленковић
Печењевци	Вук М. Ивановић
Разгојна	Владимир К. Петровић

срез масурички :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Власина	Мило Лекић
Сувојница	Милан Тринковић
Сурдулица	Младен Т. Николић
Цена	Стерије Васиљевић

срез пољанички :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Големо Село	Јован Анастасијевић
Градња	Стеван Ј. Младеновић
Моштаница	Светозар Поповић
Стубаљ	Риста Стевановић

срез ичињски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Доње Требешинье	Јанко М. Бошковић
Преображење	Данило Доњић
Ратаје	Кузман Бацовић

Брагујевачки округ*срез гружански :*

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Борач	Војислав Милорадовић
Велико Шење	Милан Чолић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ШКОЛА :

Гривац
Драча
Забојница
Закута
Кнић
Пајсијевић
Рамаћа
Чукојевац

УЧИТЕЉ :

Радивоје М. Радосављевић
Радован Лазаревић
Милан М. Пантелић
Драгутин Н. Симовић
Драгутин Ј. Крسمановић
Радован Т. Дамјановић
Драгутин М. Глишић
Петроније Дебловић

срез јасенички :

ШКОЛА :

Аранђеловац
Божурња
Брезовац
Влакча
Загорица
Овсиште
Орашац
Стојник
Страгари
Шаторња
Маскар
Буковик

УЧИТЕЉ :

Владимир Костић
Владимир Н. Павловић
Гаврило Јовановић
Недељко Бакић
Милоје Бабић
Стеван Миловановић
Бождар Милићевић
Јован М. Ковачевић
Гаврило Лазаревић
Атанасије Љ. Тодоровић
Гаврило Адамовић
Душан Поповић

срез крагујевачки :

ШКОЛА :

Ботуња
Брзан
Деснировац
Жировница
Кијево
Цветојевац

УЧИТЕЉ :

Ј. Т. Васовић
Живко Анђелковић
Милан М. Богдановић
Никола Милосављевић
Риста Стевановић
Светозар Стојадиновић

срез лешнички :

ШКОЛА :

Баточина
Бошњани
Жабари
Јунковац
Наталинци
Светлић
Црни Као
Шуме
М. Крчмари
Лока

УЧИТЕЉ :

Бошко Јосић
Војислав Ђорђевић
Велимир М. Миловановић
Владимир Милутиновић
Драгутин Арнаутовић
Чедомир Л. Нешковић
Вит. Једисијевић
Сретен Јанковић
Милован Јевтић
Милија Ракић.

Крајински округ*крајински срез :*

ШКОЛА :

Бордељ
Вајуга
Велесница

УЧИТЕЉ :

Богољуб Трифуновић
Јован Маџарац
Драгољуб Михаиловић

ШКОЛА :

В. Врбица
В. Каменица
Грабовица
Кладово
Корбово
Петрово Село
Подвршка
Ртково
Син
Текија

УЧИТЕЉ :

Петар Вучковић
Светислав Петровић
Живојин Првуловић
Ђорђе С. Којић
Драгутин Т. Тешић
Миленко Милосављевић
Младен Цвијовић
Петар Вуксановић
Владимир Дачић
Драгомир Петковић

крајински срез :

ШКОЛА :

Брза Паланка
Брестовац
Вратна
В. Јасикова
Видровац
Дупљани
Душановац
Карбулово
Кобишница
Копривница
Короглаш
Луке
Малајница
Метриш
Мокрања
Поповица
Прахово
Радујевац
Рајац
Рогљево
Салаш
Смедовац
Србовлах
Тамнич
Чубра
Штубик
Самариновац

УЧИТЕЉ :

Владислав Новаковић
Алекса Богдановић
Алекса Љ. Маринковић
Прока Дамњановић
Радисав Крسمановић
Теофило Бекић
Милосав Дедовић
Панта Богдановић
Христифор М. Милић
Светозар Михаиловић
Живко Николић
Драгомир Ивковић
Коста Петровић-Ловчанин
Драгутин Јанићијевић
Михаило Милосављевић
Стеван Дачић
Димитрије Узуновић
Паун Димитријевић
Светозар Д. Милошевић
Стојан Илић
Јован Цветковић
Гаврило Поповић
Петар С. Јовановић
Димитрије Поповић
Василије Станковић
Мирко Ђоковић
Ђура Животић

шорчки срез :

ШКОЛА :

Клокочевац
Рудна Глава

УЧИТЕЉ :

Милоје Војисављевић
Милорад Вујанац

Крушевачки округ*срез алексиначки :*

ШКОЛА :

Бобовиште
Делиград
Липовац
Суботинац

УЧИТЕЉ :

Веселин Алексић
Милан Б. Исаиловић
Јован Ј. Војиновић
Петар М. Анђелковић

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

срез жуписки :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Гор. Ступањ	П. А. Поповић
Плеш	Вељко Павловић
Трнавци	Светислав Ивковић
Тешица	Спира Илић

срез моравски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Врћеновица	Јован Милићевић
Грејач	Аћим Чавдаревић
Корман	Градоје Бушљетић
Кулина	Петар М. Турчијић
Прћиловица	Аранђел Дмитровић

срез ражањски :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Брачин	Тома Ж. Јевтић
Ражањ	Никола Ј. Михаиловић
Рујиште	П. В. Дробњак
Скорица	Тривун Ј. Стојковић

срез расински :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Дворани	Димитрије Милићевић
Наупора	Љубомир А. Ковачевић
Рибари	Чедомир Ил. Вукосављевић

срез трстенички :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
В. Дренова	Лазар С: Павловић
Ново Село	Драгољуб А. Рајковић
Гор. Рибник	Микан Матић
Стопања	Сима Вујић
Трстеник	Јован М. Вељић

Моравски округ*белички срез :*

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Ланиште	Војислав Спирић
Лоћка	Јован Л. Срећковић
Рибари	Лазар Петковић

левачки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Волујак	Михаило Ристић
Жупањевац	Арс В. Поповић
Мала Дренова	Станислав Спасић
Опарић	Јеврем Ж. Вукићевић
Пољна	Тодор М. Бушетић
Превеште	Тома Јаковљевић
Пчелица	Милорад Поповић
Рековац	Милоје К. Спасић
Секурич	Димитрије Стојановић

параћински срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бигреница	Милета Тодоровић
Буљани	Светолик Брзаковић
Д. Видово	Спасоје Бркић
Дреновац	Ђорђе Педивановић
Крушар	Михаило Прокић
Параћин	Никола Вељић
Плана	Александар Стојковић

ресавски срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Војска	Павле Поповић
Глоговац	Коста Маленовић
Гложани	Добросав Митровић
Дубница	Љубомир Пантелић
Дубока	Боривоје Ђорђевић
Исаково	Радивоје Михаиловић
Медвеђа	Никола Маџаревић
Седларе	Сава Марковић

темнићки срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бачина	Марко Бабић
Доњи Крчин	Михаило Кречковић
Залоговац	Никола Казаковић
Коњусе	Момир Милосављевић
Катун	Владимир Поповић
Маскар	Стојан Петровић
Обреж	Ђорђе Тодоровић
Потоцац	Љубомир Анђелковић
Шанац	Милан Димитријевић

Пиротски округ*белоаланачки срез*

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Моклиште	Коста Николић

власотиначки срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Власотинац	Петар Спирић
Дадинац	Станко Петровић
Кална	Јован Петровић
Коношница	Цветко Љубеновић
Крушевица	Јован Поповић
Рупље	Стојан Петковић
Црвена Јабука	Милосав Поповић
Црна Трава	Бошко Пидетић

лужнички срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Љуберађа	Петар Огњановић
Студена	Алекса Поповић

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

нишавски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Балта Бериловац	Адам Здравковић
Вел. Лукања	Стојан Аранђеловић
Добри До	Ђирило Јанковић
Дојкинци	Недељко Петровић
Завој	Коста М. Пешић
Костур	Сотир Ђорђевић
Крупац	Тодор Пешић
Осмаково	Божидар Поповић
Сопот	Јован Ђирић
Суводо	Никола Ристић
Суково	Тома Соколовић
Трњане	Риста Цветковић.

Подрињски округ*азбучковачки срез :*

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Гор. Трешњица	Васа Љубичић
Љубовића	Димитрије Глигорић
Љубовија	Љуба Павловић
Орковица	Светислав Р. Жујовић.

јадрански срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Доња Бадања	Стојан Росић
Зајеча	Љубомир М. Настић
Јадр. Љешница	Димитрије Петковић
Ћаребице	Јеврем Матић
Љешница	Јован Кретић
Недељице	Владимир Симић
Текериш	Јован Пешић
Чокешина	Петар Паунковић

мачвански срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бадовинци	Милутин Сокић
Дубље	Јован Телебаковић
Липолист	Живојин О. Кретић
Митровица	Зорка Одавићка
Ноћај	Михаило Симић
Петковица	Алекса Вуксановић
Причиновић	Павле Константиновић
Равањ	Михаило Ерић
Табановић	Коста Божовић
Црна Бара	Милош Марјановић
Шеварице	Миленко Смиљковић
Штитар	Сава Јовановић

поцерски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Белотић	Лазар Паунковић
Вел. Бошњак	Никола Ђирковић

ШКОЛА :

Добрић
Јаловик
Коцељева
Нагучани
Орид
Прово
Црнијево
Цуљковић

УЧИТЕЉ :

Јован Р. Вуксановић
Ђорђе Николић
Милан Николић
Божидар Радуловић
Михаило Сретеновић
Лука Марјановић
Драгутин Тешпић
Милан Бркић.

рађевски срез :

ШКОЛА :

Бела Црква
Костајник
Радаљ
Цветуља

УПРАВИТЕЉ :

Милосав Б. Радишић
Војислав Качавенда
Петар Г. Протић
Михаило Л. Дрињаковић.

Подунавски округ

ШКОЛА :

Смедерево

УПРАВИТЕЉ :

Станиша Станишић.

врачарски срез :

ШКОЛА :

Бели Поток
Винча
Железник
Кнежевац
М. Мокри Луг
Ринањ

УЧИТЕЉ :

Душан Поповић
Михаило Накић
Ранко Никетић
Павле Весовић
Коста Павловић
Вучко Гатадовић.

грожански срез :

ШКОЛА :

Гроцка
М. Пожаревац
Пударци

УЧИТЕЉ :

Димитрије Михаиловић
Раде Миловић
Радосав Ђурић.

јасенички срез :

ШКОЛА :

Азања
Баничина
В. Крсна
Глибовац
Голобок
Нови Ацбеговац
Рабровац
Ракинац
Крњево
Седевац
Стари Ацбеговац
Трновча
Церовач
Мала Плана

УЧИТЕЉ :

Панта Мајсторовић
Јован Анђелковић
Дим. Марковић
Глиша Јовановић
Владимир Радојевић
Божидар Донић
Јован Петронијевић
Лазар Илић
Живота Лукић
Јован Карабашевић
Љубомир Радивојевић
Михаило Огњановић
Драгутин Дрењаковић
Данило Лучић.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

колубарски срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Барошевац	Бождар Батављевић
Венчани	Јован Јанковић
Јунковац	Сретен Јелисавчић
Лукавица	Рафајило Антонијевић
Рудовац	Владимир Караклајић
Трбушница	Велимир Димитријевић.

космајски срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Амерић	Милан Максимљевић
Бељено	Милутин Пантелић
В. Иванча	Михаило Селаковић
Губеревац	Милун Радетић
Дрлуца	Љуба Николић
Кораћица	Аксентије Ивановић
Лисовић	Сретен Арсенијевић
Међулужје	Лазар Петровић
Неменикуће	Милоје Милојевић
Парцани	Милосав Радосављевић
Поповић	Видоје Радојичић
Рогача	Милан Косановић
Стојник	Илија Милосављевић.

цосавски срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Баћевац	Зарија Павловић
Бождаревац	Новица Радисављевић
Дражевац	Милан Малешевић
Копатице	Бождар Аврамовић
Лесковац	Миљко Грујичић
Остружница	Душан Стојановић
Сремчица	Јован Влајковић
Умка	Светозар Обрадовић

смедеревски срез

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Враново	Стеван Добричић
Друговац	Светозар Ивковић
Дубона	Радомир Тодоровић
Колари	Милан Љ. Поповић
Ландол	Лазар Стевановић
Липе	Јован Костић
Лозовик	Ђорђе Живковић
М. Крсна	Петар Ђорђевић
Милошевац	Павле Сретенковић
Михаиловац	Михаило Т. Остојић
Осипаоница	Милан Путниковић
Радицац	Михаило Костић
Сараорци	Стеван Милосављевић
Удовице	Живота Говедаровић

Пожаревачки округ*голубачки срез :*

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Барич	Богдан Јовић
Доња Крушевица	Милан Недељковић
Зеленик	Петар Мартиновић

звизки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Волуја	Ђорђе Јовановић
Дубока	Михаило Јеротијевић
Кучево	Арсеније Радовановић

млавски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Ариут Поповац	Петар С. Ђорђевић
Бистрица	Данило Радић
Вел. Лаоле	Јован П. Јовановић
Вошановац	Милосав Марковић
Каменово	Јеврем Милосављевић
Кнежица	Живко Живковић
Кобиље	Драгољуб Глишић
Шетоња	Сима Кевић

моравски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Брзоходе	Милан Станојевић
Ливадица	Михаило Станковић
Кушиљево	Владимир Вапа
Ореовица	Ђорђе Катанић

пожаревачки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Батовац	Никола Ђорђевић
Берање	Никола Алексић
Брежани	Михаило Стојановић
Бубушинац	Радивоје Милојковић
Вел. Село	Владимир Николић
Драговац	Михаило Јевтић
Дрмно	Стеван Влајић
Касидо	Петар Нича
Кленовник	Коста Загорац
Костолац	Веселин Стаматовић
Петка	Петар Ђорђевић
Пољана	Димитрије С. Протић
Салаковац	Михаило Марковић
Смољинац	Јеврем Баљић
Топоница	Никола Микић
Трњани	Иван Алексијевић
Ђуриковац	Алекса Стевановић

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

рамски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Затоње	Јеврем Цветковић
Кисиљево	Стеван Мрдаковић
Курјача	Сава Милошевић
Макци	Миливој Ђурђевић
М. Градиште	Благоје Радојковић
Печаница	Милан Радисављевић
Пожежена	Живко Лукић
Раброво	Марјан Ивановић
Сираково	Никола Селкић
Тополовниче	Сава Бајић.

хомољски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Изварица	Јамандија Поповић
Крепољин	Драгутин Марковић
Сиге	Милан Тадић

Руднички округ

драгачевски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Вича	Сима Грандић
Гуча	Милорад Вујовић
Каона	Вићентије Марковић
Лиса	Гаврило Бујошевић
Луке	Живојин Видојевић
Прилинац	Сретен Васиљевић.

жешки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Грачац	Василије Савковић
Самала	Недељко Милићевић
Сирча	Драгољуб Шибалић

качерски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бољковци	Милош Поповић
Драгољ	Танасије Константиновић
Заграђа	Радован Дивац
Јарменовци	Недељко Савић
Рудник	Милош Мимовић

љубићки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Брђани	Драгутин Зисић
Бресница	Лазар Акшамовић
Лађевици	Андреја Дрињаковић
Мојсиње	Владислав Жеравичић
Мрчајевци	Андреја Благојевић
Остра	Кирило Јанковић

студенички срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Павлица	Софроније Радовановић
Рудница	Михаило Петровић

таковски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бањани	Милутин Марић
Брезна	Креман Пејовић
Бруеница	Радосав Ђукчић
Враћевшница	Милутин Ралетић
Мајдан	Петар Марић
Таково	Алексије Ђурић

трнавски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Атеница	Велимир Цветковић
Заблаће	Сретен Петровић
Језевница	Богдан Миловановић
Лазец	Видосав Смиљанић
Слатина	Милан Лазаревић.

Тимочки округ

бањски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Читлаук	Драгутин Цонић.

заглавски срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Бели Поток	Мих. Профировић
Балинац	Светислав Марковић
Васиљ	Драгутин Младеновић
Врбица	Војислав Михаиловић
Љуне	Јаков Лучић
Доња Каменица	Велимир А. Петровић.

сврљишки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Дервен	Јован С. Јовановић
Ладинац	Благоје Илић
Нипевци	Милорад Павловић
Св. Арањео	Петар Стојановић
Црнољевница	Јевта Поповић

Топлички округ

добрчишки срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Александровац	Новак Михаиловић
Балајинац	Димитрије Пејовић
Велика Плана	Јован Ивановић
Губетин	Тодор Станковић
Доња Речица	Филип Поповић
Дубово	Танасије Јовановић
Облачина	Петар Манојловић

косанички срез :

ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Блажево	Вучић Милутиновић

<i>нишки срез:</i>	
школа :	учитељ :
Велики Вртоп	Никола Савић
Габровац	Лука Јанићијевић
Гор. Душник	Владимир Стевановић
Доњи Матејевац	Милорад Мијалковић
Јагличје	Добросав Голубовић
Личје	Јован Ристић
Миљковац	Марко Марковић
Островица	Петар Раденковић
Прва Кутина	Радоје Красић
Студена	Коста Раденковић
Хум	Јован Стојановић.

Ужички округ
златиборски срез :

школа :	учитељ :
Доброселица	Драгутин Спасовић
Мокра Гора	Светозар Стојковић
Чајетина	Милија Јаношевић

моравички срез :

школа :	учитељ :
Миланца	Бождар Нешковић
Мочиоци	Владимир Вељашевић
Придворица	Драгутин Оцокољић
Прилике	Младен Марковић
Брезова	Миливоје Филиповић

пожешски срез :

школа :	учитељ :
Ариље	Дионисије Ковачевић
Каленићи	Бождар Поповић

рачански срез :

школа :	учитељ :
Бајина Башта	Василије Лукић
Заовина	Милорад Алексић

ужички срез :

школа :	учитељ :
Каран	Владимир Поповић
Мачкат	Матеја Љујић
Стапари	Сима Јањушевић

Црноречки округ*бољевачки срез :*

школа :	учитељ :
Боговина	Љубомир Костић
Бољевац	Миливоје Пантелић
Злот	Милош Стојановић
Криви Вир	Милорад Ракић
Луково	Живко Поповић

зајечарски срез :

школа :	учитељ :
Бор	Радисав Косић
Бучје	Војислав Јаковљевић
Вел. Извор	Станко Станојевић

Вратарница	Илија Ђорић
Гамзиград	Лазар Јовић
Гор. Бела Река	Никола Живковић
Грљиште	Живан Милосављевић
Грљан	Коста Марковић
Доња Б. Река	Живојин Младеновић
Кривељ	Илија Станковић
Леновац	Владимир Миленковић
Оштрељ	Цветко Петровић
Прлита	Никола Петковић
Слатина	Димитрије Илић
Трнавац	Јован Давидовић

III.

Школе у којима влада потпуна неуредност.**Ваљевски округ***Нема ниједне школе потпуно неуредне.***Врањски округ***срез јабланички :*

школа :	учитељ :
Лебане	Сотир Костић

Крагујевачки округ*гружански срез :*

школа :	учитељ :
Годачица	Драг. Д. Петковић
Грошница	С. М. Веснић

срез јасенички :

школа :	учитељ :
Бања	Павле Симић

срез леенички :

школа :	учитељ :
Јарушица	М. Илић

Крајински округ*крајински срез :*

школа :	учитељ :
Мала Каменица	Вељко Николић
Плавна	Петар Илић
Сиколе	Атанастије Јовановић
Слатина	Станко Стевановић
Трњани	Петар Томић
Уровица	Васа Франићевић

поречки срез :

школа :	учитељ :
Горњани	Живко Јовановић

Крушевачки округ*срез жуписки :*

школа :	учитељ :
Брус	Василије Голубовић

срез ражањски :

школа :	учитељ :
Браљина	Сава С. Савић

срез трстенички :

ШКОЛА : Медвеђа
УЧИТЕЉ : Љубомир Симоничић

Моравски округ*белчики срез :*

ШКОЛА : Багрдан
УЧИТЕЉ : Станоје Савић
Домуз Поток
Марко Јевђеновић
Јовац
Марко Митић.

параћански срез :

ШКОЛА : Доња Мутница
УЧИТЕЉ : Милан С. Миловановић
Сење
Захарије Варјачић
Сикирица
Новица Павловић

ресавски срез :

ШКОЛА : Двориште
УЧИТЕЉ : Живан М. Симић

темнићски срез :

ШКОЛА : Јасика
УЧИТЕЉ : Михаило Крстић

Пиротски округ*власотимачки срез :*

ШКОЛА : Дедина Бара
УЧИТЕЉ : Илија Стошић

лужнички срез :

ШКОЛА : Бабушница
УЧИТЕЉ : Велимир Трифуновић

нишавски срез :

ШКОЛА : Расница
УЧИТЕЉ : Коста Јовановић
Чиниглавици
Радомир В. Милошевић

Подрински округ*азбуковачки срез :*

ШКОЛА : Гор. Буговица
УЧИТЕЉ : Никола Стојковић

јадрански срез :

ШКОЛА : Брашна
УЧИТЕЉ : Владислав Поповић
Гричара
Владимир Сарић

маџански срез :

ШКОЛА : Глоговац
УЧИТЕЉ : Крста Војиновић
Засавица
Милан Д. Бошњаковић
Змијњак
Љубомир Ракић
Клење
Јован Филиповић
Салаш-Нођај
Михаило А. Максимовић

поцерски срез :

ШКОЛА : Каменица
УЧИТЕЉ : Сима Богдановић
Каона
Љубомир Радовановић

Подунавски округ*брачарски срез :*

ШКОЛА : Кумодраж
УЧИТЕЉ : Сима Благојевић

грожански срез :

ШКОЛА : Шепшин
УЧИТЕЉ : Ђорђе Иличић

јаснички срез :

ШКОЛА : Башин
УЧИТЕЉ : Љубомир Миливојевић
Водица
Бождар Митровић
Ковачевац
Коста Димитријевић
Марковац
Станоје Радосављевић
Мраморац
Арсеније Пилетић

колубарски срез :

ШКОЛА : Вреоци
УЧИТЕЉ : Милош Маринковић
Дудовица
Антоније Јерemiћ

космајски срез :

ШКОЛА : Сибница
УЧИТЕЉ : Никола Ненадовић

смедеревски срез :

ШКОЛА : Водањ
УЧИТЕЉ : Петар Нешић
Лугавчина
Живојин Стојановић

Пожаревачки округ*звнички срез :*

ШКОЛА : Турија
УЧИТЕЉ : Благоје Стаменковић

Руднички округ*драгачевски срез :*

ШКОЛА : Горачић
УЧИТЕЉ : Радомир Вујовић
Доња Краварница
Драгутин Мирковић
Тијање
Тодор Цветић

жички срез :

ШКОЛА : Врдила
УЧИТЕЉ : Петар Стрелић

качерски срез :

ШКОЛА : Моравци
УЧИТЕЉ : Марко Бацковић

лубићски срез :

ШКОЛА : Цветке
УЧИТЕЉ : Миливоје Никићевић

студенички срез :

ШКОЛА : Студеница
УЧИТЕЉ : Андрија Мандић

<i>таковски срез :</i>		Ужички округ <i>моравички срез :</i>	
ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :	ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Савинац	Љубомир Вукашиновић	Ковиље	Михаило Турчић
		Косовица	Љубомир Циврић
Топлички округ <i>добрички срез :</i>		Црногорски округ <i>бољевачки срез :</i>	
ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :	ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Драгуша	Милан Недељковић	Јабланица	Констандин Миловановић
<i>косанички срез :</i>		<i>зајечарски срез :</i>	
ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :	ШКОЛА :	УЧИТЕЉ :
Курумџија	Пегњат Маринковић	Николичево	Милдија Милошевић
		Рготина	Димитрије Мишић

НАСТАВНИЦИ ОСНОВНИХ ШКОЛА

који су одсуствовали у месецу марту по одобрењу г. Мин. просв. и цркв. послова

Ред. број	Име и презиме	школа	округ	срез	колико дана
1	Аџемовић Милан*	Вега	широтски	белопаланач.	
2	Арерова Анђелија	Костолац	пожаревачки	пожаревач.	3
3	Богдановићева Наталија	Оснић	тимочки	бољевачки	5
4	Вучковићева Милева	Пирот			31
5	Врчевићка Катарина	Дозница	подрински	јадрански	23
6	Динићка Персида	Лучица	пожаревачки	пожаревач.	5
7	Давидовићева Софија	В. Градиште	"	рамски	5
8	Ђорђевић Димитрије	Кобишница	крајински	брзо паланач.	8
9	Ђурић Петар*	Буковић	крагујевачки	јасенички	
10	Ђилвановићка Катарина	Злот	тимочки	бољевачки	31
11	Златановићка Наста	Врање			8
12	Илићка Даница	Јелашница	нишки	нишки	26
13	Јовановић Стеван	Рогачица	ужички	рачански	3
14	Јовановићка Зорка	Расница	широтски	нишавски	21
15	Јовановићева Станислава	Ваљево			3
16	Мрдаковић Илија*	Станичење	широтски	нишавски	22
17	Мрдаковићка Јудка	Кисељево	пожаревачки	рамски	4
18	Милосављевићева Катарина	Крагујевац			3
19	Михаловић Ј. Магдалена*	Пепењевац	крушевачки	расински	
20	Огњановићева Марија*	Вратарница	тимочки	зајечарски	
21	Петровићка Живка	Маскар	моравски	тамнавски	20
22	Петровићка Даница	Б. Вода	"	"	10
23	Путниковићка Катарина	Варварин	"	"	22
24	Радовићева Христина	Божевац	пожаревачки	пожаревач.	4
25	Радосављевићева Вукосава	Уровица	крајински	брзо паланач.	3
26	Стевановић Станко*	Слатина	"	"	4
27	Старчевићева Фемка	Бордељ	"	кључки	4
28	Селаковићева Ружина	Пожаревац			3
29	Милојевићева Софија*	Сараорци	подунавски	смедерев.	
30	Михаловић Драгутин	Валакоње	тимочки	бољевачки	2
31	" Милева	"	"	"	2

Примедба. Наставници, чија су имена обележена звездицом, имају одсуство до краја шк. године.

ШКОЛЕ

које у месецу марту нису могле радити због боловања ученика од заразних болести

Ред. број	Место где је школа	округ	срез	врста зараз. болести	није ра- дила дана
1	Бобова	моравски	ресавски	дифтерија	10
2	Баталаге	ваљевски	тамнавски	мале богиње	8
3	Брежђе	"	колубарски	"	10
4	Брзоходе	пожаревачки	моравски	дифтерија	31
5	Дервен	нишки	сврљински	morbilli	31
6	Дубока	моравски	ресавски	велике богиње	31
7	Горачићи	руднички	драгачевски	богиње, дифтер. и шарлах	20
8	Врдила	"	жички	мале богиње	20
9	Вајуга	крајински	кључки	" "	31
10	Варварин	моравски	темнићки	" "	7
11	Валакоње	тимочки	бољевачки	дифтерија	10

Статистика испита зрелости за 1889.—1890. школску годину. —

I. Гимназије. —

Школе — Écoles	Број приправника Nombre de candidats	Број ученика, који су имали Nombre d'élèves qui ont eu										Број ученика рођених у Србији, у округу Nombre d'élèves nés en Serbie dans le département de																	
		Година — ans										у Београду — Belgrade																	
		17	18	19	20	21	22	23	24	Total	у Нишу — Niche	Ваљевском — Valjevo	Вранском — Vragne	Крагујевачком — Kragouievatz	Крајинском — Kraïna	Крушевачком — Krouchévatz	Моравском — Morava	Пиrotском — Pirote	Подрињском — Podrigné	Подунавском — Podounavlyé	Појаревачком — Pojarevatz	Рудничком — Roudnik	Тимочком — Timok	Топличком — Toplitza	Ужичком — Oujitzé	Црнорепском — Tzrna Réka	Total		
I беогр. гимн. — I Gymn. de Belgrade	43	8	15	5	3	8	2	1	1	43	14	—	3	—	—	2	2	3	—	—	7	2	3	—	—	—	2	—	38
II беогр. гимн. — II Gymn. de Belgrade	27	1	6	6	5	3	4	1	1	27	9	—	4	2	—	1	—	1	—	1	1	3	—	—	—	1	—	23	
Зајечар. гимн. — Gymnase de Zaiéchar	15	1	3	4	2	1	1	2	1	15	—	—	1	1	—	3	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	5	14	
Краг. гимн. — Gymnase de Kragouievatz	52	5	7	11	13	8	5	3	—	52	—	1	2	—	23	1	3	7	—	2	1	—	7	—	—	1	—	48	
Нишка гимн. — Gymnase de Nich	13	1	3	4	—	—	1	2	2	13	—	2	—	1	2	1	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	
Шабачка гимн. — Gymn. de Chabatz	30	6	7	10	5	1	1	—	—	30	2	—	3	—	1	—	—	1	—	21	1	—	1	—	—	—	—	30	
Све гимн. — Tous les gymnases	180	22	41	40	28	21	14	9	5	180	25	3	13	4	26	7	8	16	1	23	10	5	14	—	—	4	5	164	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ШКОЛЕ

које у месецу марту нису могле радити због боловања ученика од заразних болести

Ред. број	место где је школа	округ	срез	врста заразне болести	није ра- дила дана
12	Војска	моравски	ресавски	велике богиње	15
13	Жировница	крагујевачки	крагујевачки	" "	24
14	Мноковци	руднички	љубињски	мале богиње	20
15	Рашка	"	студенички	" "	31
16	Рабовница	ваљевски	подгорски	" "	10
17	Секурич	моравски	левачки	велике богиње	31
18	Суводол	пожаревачки	хомољски	дифтерија	3
19	Скавци	ужички	црногорски	велике богиње	20
20	Текериш	подрински	јадрански	велики кашаљ	10
21	Телије	ваљевски	подгорски	мале богиње	14

Statistique de l' examen de maturité pour l' année 1889—1890

Gymnases

Број ученика рођених на страни Nombre d' élèves nés à l'Étranger à					Рођених у Србији no — Nés en Serbie dans les			Рођених на страни no — Nés à l'Étranger dans les			Укупно рођених no — Nés en géneral dans les			Број ученика од родитеља: Nombre d' élèves dont les parents ont été									
Босни — Bosnie	Старој Србији Ancienne Serbie	Аустрији Autriche-Hongrie	Црној Гори Monténégro	Свега — Total	Градовима — Villes	Селима — Villages	Свега — Total	Градовима — Villes	Селима — Villages	Свега — Total	Градовима — Villes	Селима — Villages	Свега — Total	Свештеника — Prêtres	Чиновика — Employés	Наставника — Professeurs	Трговаца — Marchands	Занатлија — Artisans	Земљорадника — Agriculteurs	Слугу — Domestiques	Другог занимања D' autre profession	Свега — Total	
—	1	2	2	5	31	7	38	3	2	5	34	9	43	1	10	—	14	7	7	2	2	43	
—	—	3	1	4	18	5	23	1	3	4	19	8	27	3	4	1	6	2	5	1	5	27	
—	1	—	—	1	10	4	14	1	—	1	11	4	15	—	2	1	5	—	4	—	3	15	
1	—	2	1	4	37	11	48	2	2	4	39	13	52	1	11	4	9	9	8	2	8	52	
—	1	1	—	2	9	2	11	—	2	2	9	4	13	1	3	1	3	4	1	—	—	13	
—	—	—	—	—	24	6	30	—	—	—	24	6	30	2	4	1	15	1	1	2	4	30	
1	3	8	4	16	129	35	164	7	9	16	136	44	180	8	34	8	52	23	26	7	22	180	

Гимназије — Gymnases	Број ученика по оценама — Nombre															
	Из језика —															
	Српског — Serbe							Француског —								
	На испиту —															
	Писменом — Par écrit					Усменом — De vive voix					Писменом — Par écrit					
Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средње оцене Note moyenne	Општа оцена Note générale	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	
I беогр. гимн. — I Gymn. de Belgrade	10	18	11	2	3·9	15	12	12	1	4·0	4·0	6	10	14	1	3·7
II беогр. гимн. — II Gymn. de Belgrade	3	10	9	5	3·4	4	5	6	2	3·6	3·5	1	1	2	13	2·4
Зајечар. гимн. — Gymnase de Zaiétchar	—	7	7	1	3·4	2	1	6	3	3·2	3·3	—	4	8	2	3·1
Краг. гимн. — Gymnase de Kragouïévatz	2	13	15	22	2·9	5	15	16	1	3·6	3·2	4	7	11	6	3·3
Нишка гимн. — Gymnase de Nich	2	2	9	—	3·5	1	4	6	2	3·3	3·3	—	3	5	—	3·4
Шабачка гимн. — Gymnase de Chabatz	6	11	13	—	3·8	3	7	14	4	3·3	3·6	4	3	5	3	3·6
Све гимн. — Tous les gymnases	23	61	64	30	3·4	30	44	60	13	3·6	3·5	15	28	45	25	3·1

Гимназије — Gymnases	Број ученика по оценама из —										
	Математике — Mathématique										
	На испиту —										
	Писменом — Par écrit					Усменом — De vive voix					
	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општа оцена Note générale
I. беогр. гимн. — I Gymn. de Belgrade	17	9	11	4	4·0	17	10	12	1	4·1	4·0
II. беогр. гимн. — II Gymn. de Belgrade	2	4	11	10	2·8	4	4	5	4	3·5	3·0
Зајечар. гимн. — Gymnase de Zaiétchar	—	1	4	10	2·4	1	4	3	2	3·4	2·8
Краг. гимн. — Gymnase de Kragouïévatz	3	7	14	23	2·8	9	9	19	1	3·7	3·2
Нишка гимназија — Gymnase de Nich	1	5	7	—	3·5	4	2	5	2	3·6	3·6
Шабачка гимназија — Gymnase de Chabatz	2	10	10	8	3·2	6	10	9	1	3·8	3·5
Све гимназије — Tous les gymnases	25	36	57	55	3·2	41	39	53	11	3·6	3·4

Nombre d'élèves d'après les notes obtenues																											
De la langue :																											
Française					Немачког — Allemande					Латинског — Latine																	
à l'examen																											
Усменом — De vive voix					Писменом — Par écrit					Усменом — De vive voix					Писменом — Par écrit					Усменом — De vive voix							
Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општа оцена — Note générale	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општа оцена — Note générale	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих — Bons Слабих — Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих — Bons Слабих — Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општа оцена — Note générale		
10	12	8	1	4.0	3.8	4	2	3	1	3.9	5	3	2	—	3.8	3.8	13	12	16	—	3.9	16	13	11	—	4.1	4.0
3	7	1	3	3.7	3.0	1	1	3	5	2.8	1	2	3	3	3.1	3.0	7	9	9	2	3.8	4	4	6	3	3.5	3.7
2	7	4	—	3.8	3.5	—	—	3	—	3.0	—	—	3	—	3.0	3.0	—	4	10	1	3.2	1	1	7	3	3.0	3.1
3	4	16	1	3.4	3.4	1	3	8	—	3.4	3	6	6	—	4.5	4.0	1	6	19	21	2.7	7	8	19	4	3.5	3.0
—	3	5	—	3.4	3.4	1	2	2	—	3.8	1	3	1	—	4.0	3.9	—	5	6	2	3.2	1	3	8	1	3.3	3.3
5	3	5	2	3.7	3.6	—	2	8	5	2.8	2	6	6	—	3.7	3.2	3	5	19	3	3.3	4	9	12	3	3.4	3.4
23	36	39	7	3.7	3.3	7	10	27	11	3.2	12	20	21	3	3.7	3.5	24	41	79	29	3.1	33	38	63	14	3.6	3.3

Nombre d'élèves d'après les notes obtenues de																
Физике — Physique					Историје и географије — Histoire et géographique					Природне историје — Histoire naturelle						
à l'examen																
Усменом — De vive voix					Усменом — De vive voix					Усменом — De vive voix						
Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општи извод — Résumé	
15	13	12	—	4.1	15	16	7	2	4.1	17	13	10	—	4.2	4.1	
4	3	6	4	3.4	2	4	8	3	3.3	—	4	11	2	3.1	3.0	
1	2	6	1	3.3	—	2	6	6	2.7	—	4	5	1	3.3	2.9	
4	12	17	4	3.4	5	15	15	2	3.6	5	10	22	—	3.5	3.0	
3	4	6	—	3.7	4	3	5	1	3.7	1	1	10	1	3.2	3.4	
5	9	12	—	3.5	6	11	8	1	3.8	5	8	13	—	3.5	3.4	
32	43	59	9	3.7	32	51	49	15	3.7	28	40	71	4	3.6	3.3	

Из горњег се прегледа види, да је на испиту зрелости било приправника:

у I београдској гимназији	43
у II београдској гимназији	27
у зајечарској гимназији	15
у крагујевачкој гимназији	52
у нишкој гимназији	13
у шабачкој гимназији	30
У свима гимназијама	180

Дакле највише је приправника дала крагујевачка, затим I београдска гимназија, а најмање нишка гимназија.

Од приправника за испит зрелости било је који су на чисто положили испит:

у I београдској гимназији	37
у II београдској гимназији	8
у зајечарској гимназији	6
у крагујевачкој гимназији	34
у нишкој гимназији	10
у шабачкој гимназији	21
У свима гимназијама	116

У проценту:

у I београдској гимназији	86·05
у II београдској гимназији	29·63
у зајечарској гимназији	40·00
у крагујевачкој гимназији	63·46
у нишкој гимназији	76·92
у шабачкој гимназији	70·00
У свима гимназијама	64·44

Највећи проценат приправника који су на чисто положили испит зрелости био је у I београд. гимназији, затим у нишкој и шабачкој, а најмање у II београдској гимназији. У опште је преко половине приправника положило испит на чисто.

Од приправника који су одбијени на три месеца било је:

у I београдској гимназији	3
у II београдској гимназији	9
у зајечарској гимназији	4
у крагујевачкој гимназији	3
у нишкој гимназији	3
у шабачкој гимназији	5
У свима гимназијама	27

У проценту:

у I београдској гимназији	6·97
у II београдској гимназији	33·33
у зајечарској гимназији	26·66
у крагујевачкој гимназији	5·77
у нишкој гимназији	23·08
у шабачкој гимназији	16·66
У свима гимназијама	15·55

Највећи проценат одбијених на три месеца износио је у II београдској гимназији, а најмање у крагујевачкој гимназији.

Број приправника који су одбијени на годину дана износио је:

у I београдској гимназији	1
у II београдској гимназији	9
у зајечарској гимназији	—
у крагујевачкој гимназији	13
у нишкој гимназији	—
у шабачкој гимназији	—
У свима гимназијама	23

У проценту:

у I београдској гимназији	2·33
у II београдској гимназији	33·33
у зајечарској гимназији	—
у крагујевачкој гимназији	25·00
у нишкој гимназији	—
у шабачкој гимназији	—
У свима гимназијама	12·77

Приправника одбијених на годину дана није било у гимназијама: зајечарској, нишкој и шабачкој. Највећи проценат износио је у II београдској гимназији, а најмање у I београд. гимназији. Уопште проценат одбијених на годину дана био је врло незнатан. У крагујевачкој гимназији проценат приправника одбијених на годину дана једнак је с процентом приправника одбијених на три месеца.

Приправника одбијених на свагда било је:

у I београдској гимназији	—
у II београдској гимназији	1
у зајечарској гимназији	—
у крагујевачкој гимназији	2
у нишкој гимназији	—
у шабачкој гимназији	2
У свима гимназијама	5

У проценту:

у I београдској гимназији	—
у II београдској гимназији	3·70
у зајечарској гимназији	—
у крагујевачкој гимназији	3·85
у нишкој гимназији	—
у шабачкој гимназији	6·66
У свима гимназијама	2·77

Уопште проценат приправника одбијених на свагда врло је мали. Највећи је износио у шабачкој гимназији, а у II београдској и крагујевачкој гимназији готово је подједнак; у осталим гимназијама:

I београдској, зајечарској и нишкој није ни било одбијених на свагда.

Број приправника који су одустали од полагања испита износио је :

у I београдској гимназији	2
у II београдској гимназији	—
у зајечарској гимназији	5
у крагујевачкој гимназији	—
у нишкој гимназији	—
у шабачкој гимназији	2
У свима гимназијама	9

У проценту :

у I београдској	4·65
у II београдској	—
у зајечарској	33·33
у крагујевачкој	—
у нишкој	—
у шабачкој	6·66
У свима гимназијама	5·00

Процент приправника који су одустали од полагања испита износио је у зајечарској гимназији преко четвртине. Уопште проценат је био врло мали.

По успеху број приправника износио је :

У гимназијама	Одличних	Врло добрих	Добрих	Слабих
I београдској	13	18	9	1
II београдској	1	6	10	7
зајечарској	—	2	5	8
крагујевачкој	4	11	22	13
нишкој	1	5	6	1
шабачкој	5	6	15	4
У свима гимназијама	24	48	67	34

Рђавих није било ни у једној гимназији.

У гимназијама	Одличних	Врло добрих	Добрих	Слабих
I београдској	30·23	41·86	21·93	2·33
II београдској	3·70	22·22	37·04	25·92
зајечарској	—	12·67	33·33	53·33
крагујевачкој	7·69	21·15	42·31	25·00
нишкој	7·69	38·46	46·15	7·69
шабачкој	16·66	20·00	50·00	13·33
У опште	13·33	26·66	37·22	18·88

Из горњег се прегледа види, да је одличних било највише у I београдској гимназији, затим у шабачкој, а у зајечарској није било. Врло добрих је било највише у I београдској гимназији, а најмање у зајечарској. Добрих је било највише у шабачкој гимназији, и то проценат добрих износио је половину, затим је било у нишкој гимназији. Процент слабих највише је износио у зајечарској гимназији, и то преко половине, а у II београдској и крагујевачкој гимназији износио је но једну четвртину; најмањи је био у I београдској гимназији. Уопште проценат добрих био је највећи, а одличних најмањи.

У овом прегледу имамо општи резултат успеха:

у I београдској гимназији	4·1
-------------------------------------	-----

у II београдској гимназији	3·0
у зајечарској гимназији	2·9
у крагујевачкој гимназији	3·0
у нишкој гимназији	3·4
у шабачкој гимназији	3·4

Као што нам горњи преглед показује, најбољи је успех у I београдској гимназији, а најгори у зајечарској гимназији; у нишкој и шабачкој је подједнак, а у II београдској и крагујевачкој је подједнак. Општи успех за све гимназије износио је 3·3.

По годинама живота било је приправника у свима гимназијама од 17.—24. године.

Број приправника који су имали

г о д и н а

У гимназијама	17	18	19	20	21	22	23	24
I београдској	8	15	5	3	8	2	1	1
II београдској	1	6	6	5	3	4	1	1
зајечарској	1	3	4	2	1	1	2	1
крагујевачкој	5	7	11	13	8	5	3	—
нишкој	1	3	4	—	—	1	2	2
шабачкој	6	7	10	5	1	1	—	—
У свима гимназијама	22	41	40	28	21	14	9	6

У проценту:

ОД ГОДИНА

У гимназијама	17	18	19	20	21	22	23	24
I београдској	18·60	34·88	11·63	6·97	18·60	4·88	2·33	2·33
II београдској	3·70	22·22	22·22	16·30	11·11	7·41	3·70	3·70
зајечарској	6·66	20·00	26·66	12·66	6·66	6·66	12·66	6·66
крагујевачкој	9·62	13·46	21·15	25·00	15·38	9·62	5·39	—
нишкој	7·69	23·07	3·07	—	—	7·69	15·38	15·38
шабачкој	20·00	23·33	33·33	16·66	3·33	3·33	—	—
У свима гимназијама	12·22	22·77	22·22	15·55	11·66	7·77	5·00	2·77

Из овога се види да је највише било приправника у I београдској гимназији у 18. години, а најмање их је било у 23. и 24. години, и то проценат приправника у 23. и 24. год. је подједнак. У II београдској гимназији било је највише приправника у 18. и 19. год., а најмање у 17., 23. и 24. години. У зајечарској највише је било у 19. год., а у 17., 21., 22. и 23. год. било је подједнако; у крагујевачкој гимназији било је највише у 20. год., и то четвртина, а у 24. год. није било приправника у тој гимназији; у нишкој гимназији није било приправника у 20. и 21. год., а највише их је било у 18. години; у шабачкој гимназији највише је било у 19. години, а 23. и 24. није било.

Уопште највећи проценат приправника износио је у 18. и 19. год., а најмањи у 24. год.

Просечна година живота једног приправника износила је:

у I београдској гимназији	18·62
у II београдској гимназији	19·93
у зајечарској гимназији	20·00
у крагујевачкој гимназији	19·75
у нишкој гимназији	20·23
у шабачкој гимназији	18·80
У опште	19·42

По месту рођења било је приправника:

Рођених у Србији	у опште	у проценту
у I београдској гимназији	38	88·37
у II београдској гимназији	23	85·18
у зајечарској гимназији	14	93·33
у крагујевачкој гимназији	48	92·31
у нишкој гимназији	11	84·62
у шабачкој гимназији	30	100·00
У свима гимназијама	164	91·11

Рођених на страни	у опште	у проценту
у I београдској гимназији	5	11·69
у II београдској гимназији	4	14·81
у зајечарској гимназији	1	6·66
у крагујевачкој гимназији	4	7·69
у нишкој гимназији	2	15·38
у шабачкој гимназији	—	—
У свима гимназијама	16	8·88

Према овоме готово су сви приправници рођени у Србији; врло је мали проценат приправника са стране. У шабачкој гимназији није било ниједнога са стране.

Кад број ученика рођених у Србији поделимо на округе, из којих су ученици, онда ћемо добити овај преглед у проценту:

Рођених у округу

У гимназијама	Београду	Нишу	Ваљевском	Брањском	Крагујевачком	Крајинском	Крушевачком	Моравском	Пиротском	Подринском	Подунавском	Пожаревачком	Рудничком	Тимочком	Топличком	Ужичком	Црнобелом
I. београдској	36·84	—	7·87	—	—	5·26	5·26	7·87	—	—	18·42	5·26	7·84	—	—	5·26	—
II. београдској	69·13	—	17·39	8·70	—	—	4·34	—	4·36	—	4·34	4·34	13·14	—	—	4·34	—
зајечарској	—	—	7·14	7·14	—	21·42	14·28	—	—	—	—	14·28	—	—	—	—	35·74
крагујевачкој	—	20·83	4·16	—	47·91	20·83	6·25	14·58	—	4·16	20·83	—	14·58	—	—	20·83	—
нишкој	—	18·18	—	9·09	18·18	9·09	—	45·45	—	—	—	—	—	—	—	—	—
шабачкој	6·66	—	10·00	—	3·33	—	—	3·33	—	70·00	3·33	—	3·33	—	—	—	—
У опште	15·24	1·82	7·93	2·43	18·85	4·27	4·87	9·76	0·61	14·02	6·09	3·05	8·53	—	—	2·44	3·05

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Као што се види, рођених у Београду највише је било у II београдској гимназији, а најмање у шабачкој гимназији; у гимназијама: зајечарској, крагујевачкој и нишкој није ни било рођених у Београду. Рођених у Нишу било је само у гимназијама: кра-

гујевачкој и нишкој, и то готово подједнако. После Београда највише је дала приправника крагујевачка гимназија, а најмање нишка гимназија. Није било приправника из тимочког и топличког округа.

Број приправника рођених на страни

У гимназијама	Црној Гори	Босни	Старој Србији	Аустро-Угарској
I београдској	2	—	1	2
II београдској	1	—	—	3
зајечарској	—	—	1	—
крагујевачкој	1	1	—	2
нишкој	—	—	1	1
шабачкој	—	—	—	—
свима гимназијама	4	1	3	8

Процент приправника рођених на страни

У гимназијама	Црној Гори	Босни	Старој Србији	Аустро-Угарској
I београдској	40·00	—	20·00	40·00
II београдској	25·00	—	—	75·00
зајечарској	—	—	100·00	—
крагујевачкој	25·00	25·00	—	50·00
нишкој	—	—	50·00	50·00
шабачкој	—	—	—	—
У опште	25·00	6·25	18·75	50·00

Највише ученика са стране било је из Аустро-Угарске, а затим из Црне Горе. Као што је већ једном поменуто, приправника са стране није било у шабачкој гимназији.

Ако поделимо ученике по месту рођења у градовима и селима, онда ћемо наћи да је било приправника рођених по градовима

У гимназијама	Србији	на страни	У опште
I београдској	31	3	34
II београдској	18	1	19
зајечарској	10	1	11
крагујевачкој	37	2	39
нишкој	9	—	9
шабачкој	24	—	24
У опште	129	7	136

У проценту рођених у:

У гимназијама	Србији	На страни	У опште
I београдској	81·57	60·00	79·07
II београдској	78·26	25·00	70·37
зајечарској	71·43	100·00	73·33
крагујевачкој	77·08	50·00	75·00
нишкој	80·91	—	69·22
шабачкој	80·00	—	80·00
У опште	78·66	43·75	75·55

Број приправника рођених по селима

У гимназијама	Србији	На страни	У опште
I београдској	7	—	9
II београдској	5	—	8
зајечарској	4	—	4
крагујевачкој	11	2	13
нишкој	2	2	4
шабачкој	6	—	6
У опште	35	9	44

Процент приправника рођених по селима

У гимназијама	Србији	На страни	У опште
I београдској	18·42	40·00	20·93
II београдској	21·74	75·00	29·63
зајечарској	28·57	—	26·66
крагујевачкој	22·92	100·00	25·38
нишкој	18·17	100·00	30·77
шабачкој	20·00	—	20·00
У свима гимназијама	21·34	56·25	24·44

Као што нам горњи прегледи показују, у Србији било је више приправника рођених по градовима но по селима. Рођених по градовима највише је било у I београдској гимназији, а најмање у зајечарској гимназији. У нишкој и шабачкој гимназији подједнак је проценат приправника по градовима. По селима рођених у Србији највише је било у зајечар-

ској гимназији, а најмање у I београдској и нишкој гимназији. Рођених на страни било је више сељана но из градова; проценат рођених у селима износи више од половине. У опште је било три четвртине

приправника рођених по градовима, а на сељане долази једна четвртина.

У овом прегледу износимо број ученика од родитеља :

У гимназијама	Свештеника	Чиновника	Наставника	Трговаца	Занатлија	Земљорадника	Слугу	Другог занп-мања
	I београдској	1	10	—	14	7	7	2
II београдској	3	4	1	6	2	5	1	5
зајечарској	—	2	1	5	—	4	—	3
крагујевачкој	1	11	4	9	9	8	2	8
нишкој	1	3	1	4	4	1	—	—
шабачкој	2	4	1	15	1	1	2	4
у свима гимназијама	8	34	8	52	23	26	7	22

II. Реалке. —

Школе — Écoles	Број приправника Nombre de candidats	Број ученика, који су имали Nombre d'élèves qui ont eu										Број ученика рођених у Србији, у округу Nombre d'élèves nés en Serbie dans le département de																	
		Година — ans										у Београду — Belgrade у Нишу — Nisch Ваљевском — Valévo Врањском — Vragué Крагујевачком — Kraguevatz Крајинском — Kraïna Крушевачком — Krouchévatz Моравском — Morava Пиротском — Pirote Подрињском — Podrigné Полунавском — Podonavlyé Пожаревачком — Pojarevatz Рудничком — Roudnik Тимочком — Timok Топличком — Toplitza Ужичком — Oujitzé Црнооречком — Tzrna Réka Света — Total																	
		17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	у Београду — Belgrade	у Нишу — Nisch	Ваљевском — Valévo	Врањском — Vragué	Крагујевачком — Kraguevatz	Крајинском — Kraïna	Крушевачком — Krouchévatz	Моравском — Morava	Пиротском — Pirote	Подрињском — Podrigné	Полунавском — Podonavlyé	Пожаревачком — Pojarevatz	Рудничком — Roudnik	Тимочком — Timok	Топличком — Toplitza	Ужичком — Oujitzé	Црнооречком — Tzrna Réka	Света — Total
Беогр. реалка — Ecole réale de Belgrade	29	4	4	6	5	3	4	—	1	1	1	29	6	—	—	1	—	1	2	6	—	—	—	2	7	—	—	1	26
Ужичка реалка — Ecole réale d'Oujitzé	11	3	1	2	2	1	2	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	
Обе реалке — Les deux écoles réales	40	7	5	8	7	4	6	—	1	1	1	40	6	—	—	1	1	3	6	—	—	—	2	7	1	—	7	1	36

Школе — Écoles	Број ученика по оценама — Nombre															
	Из језика —															
	Српског — Serbe								Француског —							
	На испиту —															
	Писменом — Par écrit					Усменом — De vive voix					Писменом — Par écrit					
	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општа оцена Note générale	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne
Беогр. реалка — Ecole réale de Belgrade	3	4	10	12	2.9	2	6	15	1	3.4	3.1	1	2	15	2	3.1
Ужичка реалка — Ecole réale d'Oujitzé	3	5	3	—	4.0	4	1	6	—	3.8	3.9	2	3	2	—	4.0
Обе реалке — Les deux écoles réales	6	9	13	12	3.2	6	7	21	1	3.5	3.4	3	5	17	2	3.3

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У проценту :

О д родитеља

У гимназијама	Свештеника	Чиновника	Наставника	Трговаца	Занатлија	Земљорадника	Слугу	Другог занимања
	I. београдској	2:33	23:25	—	32:55	16:28	16:29	4:65
II. београдској	11:11	14:82	3:70	22:22	7:41	18:51	3:70	18:51
зајечарској	—	13:33	6:66	33:33	—	26:66	—	20:00
крагујевачкој	1:92	21:51	7:69	17:31	17:31	15:38	3:84	15:38
нишкој	7:69	23:07	7:69	23:07	30:77	7:69	—	—
шабачкој	6:66	13:33	3:33	50:00	3:33	3:33	6:66	13:33
Уопште	4:44	18:88	4:44	28:88	12:77	14:44	3:88	12:22

У I београдској гимназији највише је било трговачких синова; наставничких није било; а најмање је износио проценат свештеничких синова. У II београдској гимназији такође је највише било трговачких синова, а најмање наставничких и служитељских. У зајечарској гимназији највише је било опет трговачких, а најмање наставничких синова. У крагујевачкој гимназији највише је било чиновничке деце, а најмање свештеничке. У нишкој гимназији

највећи је проценат приправника од родитеља занатлија, а свештеничких, наставничких и земљорадничких било је подједнако; приправника од родитеља слугу и другог занимања није било у овој гимназији. Најпосле у шабачкој гимназији проценат трговачких синова износио је половину; од осталих етажежа проценат је био мали. Уопште највише је било приправника од родитеља трговаца, а најмање од слугу.

Écoles réales

Број ученика рођених на страни Nombre d'élèves nés à l'Étranger à				Рођених у Србији po — Nés en Serbie dans les			Рођених на страни po — Nés à l'Étranger dans les			Уопште рођених po — Nés en général dans les			Број ученика рођених од родитеља: Nombre d'élèves dont les parents ont été																													
Босни — Bosnie		Старој Србији — Ancienne Serbie		Сврга — Total			Градovima — Villes			Селима — Villages			Сврга — Total			Свештеника — Prêtres			Чиновника — Employés			Наставника — Professeurs			Трговаца — Marchands			Занатлија — Artisans			Земљорадника — Agriculteurs			Слугу — Domestiques			Другог занимања D'autre profession			Сврга — Total		
—	1	2	3	22	4	26	2	1	3	24	5	29	2	8	3	10	3	13	2	8	4	12	2	14	2	1	3	1	1	2	1	1	2	5	5	10	29					
1	—	—	1	7	3	10	—	1	1	7	4	11	2	—	1	2	2	4	2	—	1	2	2	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	11								
1	1	2	4	29	7	36	2	2	4	31	9	40	2	8	4	12	3	15	2	8	4	12	2	14	2	1	3	1	1	2	5	5	10	40								

d'élèves par les notes obtenues

Des langues

Française

Немачког — Allemande

A l'examen

Усмено — De vive voix						Писмено — Par écrit						Усмено — De vive voix					
Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општа оцена Note général	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општа оцена Note générale	
2	4	3	1	3:5	3:2	2	2	2	2	3:7	2	2	2	2	3:5	3:6	
2	3	2	—	4:0	4:0	2	—	2	—	3:2	2	1	2	—	4:0	3:9	
4	7	5	1	3:8	3:5	5	2	5	2	3:6	4	3	4	2	3:7	3:7	

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Реалке — Écoles réales	Број ученика по оценама —															
	Математике — Mathématique										Физике и Механике Physique et mécanique					
	Писменом — Par écrit					Усменом — De vive voix					На испиту —					
	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Одличних Excellents	Врло добрих Très bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne	Општа оцена Note générale	Одличних Excellents	Врло добрих Très Bons	Добрих Bons	Слабих Faibles	Средња оцена Note moyenne
Београдска реалка — Ecole réale de Belgrade	2	5	4	18	2·7	7	14	3	—	4·2	3·4	5	9	11	4	3·5
Ужичка реалка — Ecole réale d' Ouïtze	4	3	4	—	4·0	4	1	6	—	3·8	3·9	1	7	3	—	3·8
Обе реалке — Les deux écoles réales	6	8	8	18	3·1	11	15	9	—	4·0	3·5	6	16	14	4	3·6

Изложени преглед показује нам, да је било приправника на испиту зрелости:

у београдској реалци	29
у ужичкој реалци	11
У обе реалке	40

Од ових приправника положило је испит *на чисто* :

у београдској реалци	19
у ужичкој реалци	11
У обе реалке	30

У проценту :

у београдској реалци	65·51
у ужичкој реалци	100·00
У обе реалке	75·00

Број приправника *одбијених* на три месеца износио је:

у београдској реалци	5
у ужичкој реалци	—
У обе реалке	5

Просечно било је одбијено приправника на три месеца

у београдској реалци	17·24
у ужичкој реалци	—
У обе реалке	12·50

Одбијених на годину дана било је приправника:

у београдској реалци	4
у ужичкој реалци	—
Свега	4

На сто приправника било је одбијено на годину дана:

у београдској реалци	13·79
у ужичкој реалци	—
У <i>оште</i>	10·00

Одбијених на свагда био је само један у београдској реалци.

Из горњих се прегледа види да су сви приправници и ужичкој реалци положили на чисто испит зрелости; у београдској реалци положило је испит преко половине приправника, а проценат одбијених на три месеца и на годину био је врло мали.

По успеху било је приправника:

У реалкама	Одличних	Врло добрих	Добрих	Слабих
београдској	2	12	5	10
ужичкој	3	2	6	—
у обе реалке	5	14	11	10

Рђавих није било ни у једној реалци.

У проценту :

У реалкама	Одличних	Врло добрих	Добрих	Слабих
У београдској реалци	6·89	41·37	17·24	34·48
У ужичкој реалци	27·27	18·18	54·82	—
У обе реалке	12·50	35·50	27·50	25·00

Nombre d'élèves par les notes obtenues de																									
Географије — Géométrie					Хемије — Chimie					Историје и географије — Histoire et géographie					Природне историје — Histoire naturelle					Цртања — Dessin					
A l'examen																									
Усменом — De vive voix					Писменом — Par écrit					Усменом — De vive voix					Усменом — De vive voix					Писменом — Par écrit					
Одличних — Excellents	Врло добрих — Très bons	Добрих — Bons	Слабих — Faibles	Средња оцена — Note moyenne	Одличних — Excellents	Врло добрих — Très bons	Добрих — Bons	Слабих — Faibles	Средња оцена — Note moyenne	Одличних — Excellents	Врло добрих — Très bons	Добрих — Bons	Слабих — Faibles	Средња оцена — Note moyenne	Одличних — Excellents	Врло добрих — Très bons	Добрих — Bons	Слабих — Faibles	Средња оцена — Note moyenne	Одличних — Excellents	Врло добрих — Très bons	Добрих — Bons	Слабих — Faibles	Средња оцена — Note moyenne	Општи извод — Résumé
14	3	9	3	3.9	2	7	15	—	3.5	1	11	12	—	3.5	5	4	15	—	3.4	8	10	11	—	3.9	3.2
2	5	4	—	3.8	4	2	5	—	3.9	2	3	6	—	3.6	4	4	3	—	4.1	2	4	5	—	3.7	3.7
16	8	13	3	3.9	6	9	20	—	3.5	3	14	18	—	3.6	9	8	18	—	3.7	10	14	16	—	3.8	3.4

Одличних је било више у ужичкој реалци, а врло добрих у београдској реалци. Добрих је било више у ужичкој реалци — преко половине, а слабих је било само у београдској реалци.

У опште проценат врло добрих је највећи, затим добрих, а најмање износи проценат одличних.

Успех је бољи у ужичкој реалци. То се може видети, кад изнађемо средњи успех за обе реалке.

Средњи је успех овакав:
у београдској реалци 3.2
у ужичкој реалци 3.7
У опште 3.4

По годинама живота било је приправника од

Г О Д И Н А

У реалкама	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
београдској	4	4	6	5	3	4	—	1	1	1
ужичкој	3	1	2	2	1	2	—	—	—	—
у обе реалке	7	5	8	7	4	6	—	1	1	1

У проценту од година

У реалкама	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
београдској	17.79	13.79	20.69	17.24	10.35	13.79	—	3.44	3.44	3.44
ужичкој	27.27	9.09	18.18	18.18	9.09	18.18	—	—	—	—
у обе реалке	17.50	12.50	20.00	17.50	10.10	15.40	—	2.50	2.50	2.50

У београдској реалци било је приправника од 17.—26. године, само није било приправника у 23. години. Процент приправника у 19. години био је највећи, затим у 20. години. Процент приправника у београдској реалци од 17., 18. и 22. године једнак је; најмањи проценат приправника износио је у 24., 25. и 26. години и то подједнако. У ужичкој реалци било је приправника од 17. па до 22. године. Највећи проценат приправника у ужичкој реалци износио је у 17. години, а најмање је било приправника у 18. и 21. години.

У опште проценат приправника у 19. години био је највећи, у 17. и 20. години био је подједнак, а најмања у 24., 25. и 26. години.

Средња година живота једног приправника износила је:

у београдској реалци 19.69
у ужичкој реалци 19.27
у опште 19.68

По месту рођења било је приправника из

У реалкама	Србије	Других држава
београдској	89.66	3
ужичкој	90.90	1
у опште	90.90	4

У проценту је било приправника из

У реалкама	Србије	Других држава
београдској	89·66	10·34
ужичкој	90·90	9·09
Уопште	90·00	10·00

У обе реалке готово су сви приправници из Србије, а тек мали је проценат приправника са стране.

У београдској реалци има више приправника рођених на страни но у ужичкој.

Из појединих округа било је приправника и то из

о к р у г а

У реалкама	Београда	Ниша	Ваљевског	Врањског	Крагујевачког	Крајинског	Крушевачког	Моравског	Подрињског	Пиротског	Подоунавског	Пољаревачког	Рудничког	Тимочког	Топличког	Ужичког	Црногорског
београдској	6	—	—	1	—	1	2	6	—	—	2	7	—	—	—	—	1
ужичкој	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
У обе реалке	6	—	—	1	1	1	3	6	—	—	2	7	1	—	—	7	1

Процент приправника из округа

У реалкама	Београда	Ниша	Ваљевског	Врањског	Крагујевачког	Крајинског	Крушевачког	Моравског	Пиротског	Подрињског	Подоунавског	Пољаревачког	Рудничког	Тимочког	Топличког	Ужичког	Црногорског
београдској	23·08	—	—	3·85	—	3·85	7·69	23·08	—	—	7·69	26·92	—	—	—	—	3·85
ужичкој	—	—	—	—	10·00	—	10·00	—	—	—	—	—	10·00	—	—	—	—
Свега	16·67	—	—	2·77	2·77	2·77	8·33	16·67	—	—	5·55	19·44	2·77	—	—	19·44	2·77

Највише је приправника у београдској реалци из пољаревачког округа; из Београда и моравског округа је подједнако, а најмање је из врањског, крајинског и црногорског округа.

У ужичкој реалци није било приправника из Београда. Највише је дао приправника ужички округ, а крагујевачки, крушевачки и руднички подједнако. На ужички округ дошло је седам десетина, а на она три округа три десетине. Из осталих округа није било приправника у ужичкој реалци.

Уопште највише је било приправника из пољаревачког и ужичког округа, из оба округа подједнако. Најмање је било из врањског, крагујевачког, крајинског, рудничког и црногорског округа; у свим тим окрузима проценат је подједнак.

Приправника рођених на страни било је из

У реалкама	Босне	Ст. Србије	Аустрије
у београдској	—	1	2
у ужичкој	1	—	—
У обе реалке	1	1	2

Процент ученика из

У реалкама	Босне	Ст. Србије	Аустрије
у београдској	—	3·45	6·89
у ужичкој	9·09	—	—
У обе реалке	2·50	2·50	5·00

У београдској реалци рођених у Аустрији било је два пута више но у Старој Србији, а из Босне није било ниједнога. У ужичкој реалци био је само један са стране и то из Босне.

Кад приправнике по месту рођења поделимо на грађане и сељане налазимо да је било у Србији

У реалкама	По градо- вима	По сељма
у београдској	22	4
у ужичкој	7	3
У обе реалке	29	7

У проценту :

У реалкама	По градо- вима	По селима
београдској	84-61	15-39
ужичкој	70-00	30-00
У обе реалке	80-55	19-45

Из овога излази, да је у београдској реалци било преко три четвртине приправника из градова, а у ужичкој готово три четвртине.

Број приправника рођених на страни

У реалкама	По градо- вима	По селима
београдској	2	1
ужичкој	—	1
У обе реалке	2	2

Процент приправника рођених на страни био је овакав :

У реалкама	По градо- вима	По селима
београдској	66-66	33-34
ужичкој	—	100-00
У опште	50-00	50-00

Према овоме рођених са стране било је само у београдској реалци. У ужичкој реалци био је само један приправник из села. У опште било је подједнако странаца сељана и грађана.

У опште било је приправника

У реалкама	По градо- вима	По селима
београдској	24	5
ужичкој	7	4
У обе реалке	31	9

Процент приправника

У реалкама	По градо- вима	По селима
београдској	82-76	17-24
ужичкој	63-64	36-36
У обе реалке	77-50	22-50

По занимању било је приправника од родитеља

У реалкама	Свештеника	Чиновника	Наставника	Трговаца	Занатлија	Земљорадника	Слугу	Другог зани- мања
београдској	—	8	3	19	3	—	—	5
ужичкој	2	—	1	2	5	1	—	—
У обе реалке	2	8	4	21	8	1	—	5

У проценту било је приправника од родитеља :

У реалкама	Свештеника	Чиновника	Наставника	Трговаца	Занатлија	Земљорадника	Слугу	Другог зани- мања
београдској	—	27-59	10-34	34-48	10-34	—	—	17-24
ужичкој	18-18	—	9-09	18-18	45-45	9-09	—	—
У обе реалке	5-00	20-00	10-00	30-00	20-00	2-50	—	12-50

Из овога се види, да је у београдској реалци било највише приправника од родитеља трговаца, затим од чиновника, а најмање од наставника и занатлија. Свештеничких синова није било у овој реалци, а тако исто ни земљорадничких ни служи-

тељских. У ужичкој реалци највише је било од родитеља занатлија.

У опште било је приправника од родитеља свију staleжа, осем служитељског. Највише је било трговачких синова, а најмање земљорадничких.

НАУКА И НАСТАВА

О ПОСТАНКУ МИНЕРАЛА У ПРИРОДИ

И

О ЊИХОВОЈ ВЕШТАЧКОЈ РЕПРОДУКЦИЈИ

НАПИСАО

Ник. М. Ракић

ПРОФЕСОР

(НАСТАВАК)

Нозим и нефелин, који су натријумови фелспа-тониди у фонолитима, лако се декомпонишу и на тај начин дају материјал за постанак zeолита, а нарочито *натролита*, који прате десмин, апофолит, шабазит, калцит и хијалит, који ките дуварове шупљина фонолита. Сукцесија ових минерала је врло често правилна: калцит је најмлађи производ а анализом је најстарији, а између ових долази натролит и апофилит.

Калцедон, опал, кварц, калцит, арагонит, сферосидерит, натролит, анализм, доломит, десмин, стилбит, шабазит, апофилит, ломонтит и још неки силикати, који испуњују мандоле базалта, постају на исти начин распадањем саставних елемената стене, у чијој се унутрашњости налазе те мандоле. Код мандоластих чешких базалта види се да калцит следује zeолитима; код базалта из Siebengebirge калцит долази после калцедона и сферосидерита, и још на другим местима може се приметити правилна сукцесија у реду минерала мандола базалта. Некада су базалти прожети врло малим и танким а многобројним жицама калцита, што се објашњава утицајем воде, која има CO_2 ; тада нема силиката. Каткад у пукотинама базалта преовлађују zeолити. (Geol. Credner стр. 193.).

Најзад, на овај начин постале су све импрегнације и геодe, које немају везе са производима великих дубина; друзе горског кристала, лискуна, албита, хлорита, епидота, апатита и многих других минерала, које се налазе у гранитима, сијенитима, диоритима и др. стенама (Mineralogie, Tschermak).

Рудне жице. Услед различних дислокација, којима је изложена земљина кора, ломе се, издижу се

и набирају се од сваке руке чврсти делови земљине коре и због тога стварају се пукотине. Ове пукотине остају празне (врло редак случај) или, одмах или много доцније, бивају испуњене фрагментима стена, секреторним минералима, еруптивним стенама или депоима топлих извора, који су кроз те пукотине текли. Нека је како мала димензија ових пукотина, опет оне имају своју интересну страну како за минералога, који у њима налази врло лепе кристале разних минерала, тако и геолога, који у њима види појаве унутрашње динамике.

Минерали, који испуњавају рудне жице јесу: *кварц*, који је врло чест и у коме се налази злато и каситерит; калцит, доломит, сидерит, баритин и флуорит. Но поред ових минерала налазе се и корисни минерали и њихова јединења, као н. пр. злато, сребро, бакар, прости или сложени сулфиди олова, антимона, живе, сребра, бакра и гвожђа.

Према оваквом различном материјалу који испуњује рудне жице, изведена је нека подела (минералне и металне), која је управо вештачка и произвољна, јер има предаза.

Ево како се замишља постанак поменутих рудних минерала: калцит постаје директно било из кречних раствора (постанак калцитових жица у кречним стенама) било распадањем силиката креча, који се налази у стени, која чини дувар пукотине; кварц постаје таложењем из воде, које су утицале на силикату; баритин изгледа да постаје из извора, који садрже у раствору карбонат барита и који су дошли у додир са раствором алкалних сулфата, или је постао мешањем раствора баријум-хлорида и сулфата креча или магнезијума; флуорит се налази у жицама услед тога, што алкални карбонати декомпонују флуорит, који се налази као споредни састојак стена саме жице, стварајући при томе алкални флуорид, који је отишао у пукотине у виду раствора. Када пак алкални флуорид наиђе на силикат креча, онда се образује флуорит, који се таложи. Међутим, овај минерал се доста лако раствара у води и може постати у самој пукотини; силикати, а поглавито zeолити, могу исто тако бити у жицама, као и друзама

и маңдолама; њихови саставни елементи су ту дошли у виду раствора. Сребрне жице Andreasberg-а су богате са харматомом, апофилитом, аналцимом и десмином; бакарне жице Lac Supérieur-а у Северној Америци имају апофилита, аналцима, пренита и лаомонтита.

Кварц може кристалисати сам, али се може сјединити са ортокласом, који постаје из раствора околних стена. Кристални агрегати кварца, ортокласа, олигокласа, дискунна и турмалина, који постају из минералних извора, могу се исто тако створити у пукотинама и китити зидове пукотина или их потпуно испуњавати. (Credner, Géol. стр. 195.).

Корисни минерали, који се налазе у жицама, постали су на тај начин, што су се они налазили у раствору као металне соли, који у контакту са другим супстанцијама депонују се као метални оксиди и сулфиди, који су тешко растворљиви. Ако овакви раствори не дођу у додир са лако растворљивим материјама, онда ће оне остати и даље у раствору. Силикати цинка, бакра, никла и сребра су растворљиви у чистој води; силикати одова у води, која има алкалне карбонате. Када се ови силикати налазе у стени, они, пошто су растворљиви, иду као раствор у пукотину; ако се у води налази још CO_2 , онда се они још јаче растварају, дајући при томе металне карбонате и чисте SiO_2 . Оксидацијом металних сулфида, који су растурени по стенама, постају сулфати н. пр. бакра, гвожђа, никла и кобалта; како се они лако растварају, то их често налазимо као делове рудних жица.

Као што видимо овде, у неку руку, бива с једне стране нагомилавање силиката, карбоната и сулфата металних, а с друге стране, могући приступ воде, која има H_2S , који постаје распадањем сулфата утицајем органских тела. Ако најмањи траг овога гаса дође у додир са раствором металних соли, онда се таложу сулфиди. У жицама где није било H_2S , руде се не јављају у виду сулфида, већ у виду соли металних, које су тешко растворљиве, као карбонати, фосфати или у јединицима са металним киселинама; они могу остати и даље у раствору. На овај начин постају жице сидерита и лимонита; ферокарбонат, који постаје распадањем каквог силиката гвожђаног, одилази у виду раствора у пукотину, где се депонује, према томе да ли има или не притицаја ваздуха, лимонит или сидерит. (Credn. Géol. стр. 197.).

Факти: што међу овим минералима налазимо многобројне псеудоморфозе, које су воденим путем постале; присутност течних инклузија у минералима рудних жица; налажење воде при отварању ових жица, и најзад, што у изворима, који извиру у под-

ножју какве жице има једињења слична онима, која састављају жицу — уверавају нас, да су они лепо и многобројни кристали рудних жица производ таложња раствора непознатих дубина; тврде, да су ове подземне воде текле крајње лагано, јер у противном, не само да не би било таложња, већ би и исплакање наступило.

Што се тиче питања од куда је онај материјал, који саставља рудне жице, можемо рећи, да о томе постоје различна мишљења.

Проучавањем материјала рудних жица у различним деловима констатовано се овај важан факт, а тај је, да између минералних супстанција и траверзираних стена постоји неки однос: промена терена мења у неколико састав минералних жица. У многим жицама утицај траверзиране стене тако је јасан, да је већина геолога, нарочито Сандбергер, усвојила мишљење, по коме је материјал, који испуњује жице постао латералном секрецијом саставних елемената непосредно блиских стена.

„Хемијском анализом доказано је, да многе вулканске и метаморфне стене, нарочито базичне, имају све елементе, које налазимо и у рудним жицама, и да су оливин, хорнбленда и биотит нарочито богати металима. Ови минерали раствараће се у води, мање или више топлој, која пролази кроз земљиште, и дошав у горње делове пукотине у контакту ваздуха, депонуваће под једновременим утицајем испаравања и оксидације растворене материје.“

„И хемијски аргументи потврђују ову теорију. Тако, Dieulafait показао је сталну присутност цинка у тријаским доломитима, од којих су зависна лежишта цинка. Исто тако, он је тражио да утврди, да вода морска садржи нормално бакра и сребра у размери, у којој су ова два елемента сједињени у бакарним битуминозним шкриљцима Mansfeld-а и врло је ретко да анализа, употребом спектроскопа, не открива у једној датој стени, чак седиментарној, присутност елемената, који се налазе у жицама, које траверзирају ту стену.“

„Да је пак латерална секреција играла важну улогу у многим овим случајевима, то је немогуће порицати. Тако н. пр. постају на тај начин врло танке жице кварца, које се налазе у кварциту, а не пролазе кроз слојеве шкриљаца, који су ту уметнути; пукотине испуњене калцитом у кречњаку су такође производ латералне секреције. Исто тако, велики број жица силицијски, које су постале декомпозицијом зидова пукотине, као опал гајзера, који постаје променом педагонског туфа, имају исти начин постанка.“

„Али ипак не треба свима рудним жицама приписати овакав начин постанка; замислити у овим пу-

котинама концентрацију растурених метала по стенама у бескрајно малим количинама и да депоновање ових материја бива услед сталне и спољашње појаве, то би значило непознавање особите локализације рудних жица како у простору тако и у времену; њихову интимну везу са еруптивним стенама и проматрања, која нам дају појаве термоминералних извора, као што су оне, које се још и данас дешавају у унутрашњости Sulfur-Banka у Калифорнији.“ (Geol. A. de Lapparent. стр. 1386.).

Даље факти: стална присутност угљоводоника у дубинама; присутност металних сулфида у унутрашњости рудних жица и, најзад, што је већа дубина, то већа сиромашност у металима, учинила су, да се многим жицама приписује карактер солфатарски.

Онда је „ласно разумети између гасовитих еманација, које прате ерупције, присутност сулфида, нарочито алкалних, који су кадри да, утицајем притиска и топлоте, растворе све металне сулфиде, који долазе из унутрашњости, мање или више омотани једном угљоводоничном атмосфером. У исто време, топле воде, које се пењу ка површини, дејствоваће на доње делове земљине коре, растварајући при томе материје, које су саставни делови жица. Али се притисак и топлота умањавају у колико се воде дижу, те ће се растворене материје депоновати по дуваровима пукотине, те се на тај начин може врло лако објаснити, што су жице сиромашније металима у доњим деловима. Близу површине, где се утицај оксидације све више и више осећа, као и утицај инфилтрационих вода, наступиће преципитација чистих метала. Као што видимо депоновање је условљено утицајем разних физичких и хемијских реакција, међу којима се и утицај дуварова пукотина исто тако налази. Али у свима случајевима, у место да је појава непрекидна у времену и простору, акција металична је директна последица еруптивне активности локализоване у њеној непосредној близини. (A. de Lapparent. Géol. стр. 1387.).

За потврду оваквог начина постанка минерала, који испуњују минералне жице, ми ћемо овде изнети постанак минералних жица у Sulfur-Bank-у у Калифорнији и постанак станиферних (калајних) жица.

Sulfur-Bank је један брежуљак, висине 30 м., ширине 300 м. и дуж. 600 м., који се налази на ланцу поред обале језера Clear-a. Површина његова бејаше примитивно од једне дебеле коре сумпора елементарног, а маса је његова од андезитичне лаве, која се излила преко нагнутих кретајских слојева. Маса стене је по површини потпуно модификована у једну белу прашњаву материју, која је чист SiO_2 . Што се више силази, то је трансформација стене андезита,

локализованија, а производат није чист SiO_2 , но нека плавичаста масна глина. Најзад, најлазимо на компактан андезит, који је траверзиран многобројним пукотинама. Воде, које бежу испочетка киселе, што иду дубље постају алкалне и топле. Пукотине терена су испуњене пачастом силицијом, која се сматра као минерални восак.

Истраживања, која су почела од 1880. г. испод овог слива лаве, открила су врло интересне факте, који су описали Le Conte и Rising. Прво се прелази кроз неке слојеве пешчара и шкриљаца, у којима нема руда, затим стена постаје бречијаста, ту се налази топла вода — 90° —, која има у знатној количини алкалне сулфиде са сувишком CO_2 и H_2S . У овом нивоу налази се цинабарита, који се експлоатише. Фрагменти пешчара су окружени и цементирано једном глином, која садржи цинабарита, тирита и силиције, која може бити разног степена консолидације: час пачаста а час калцедонска.

Распоред минерала у Sulfur-Bank-у је овакав: сумпор се налази на површини и то у знатној количини, која опада у колико се дубље спуштамо, али у исто време појављује се цинабар, који се напротив у толико изобилније јавља, у колико се ниже спуштамо. Гвожђе се јавља горе у виду оксида или магнетита или у виду сулфата; још ниже долази шприт, а затим је стена импрегнирана нешто мало битумијом.

Процеси постанка ових минерала по Conte-у и Rising-у јесу следећи: пошто се излио андезит, наступиле су еманације солфатарске кроз пукотине кретајских творевина и пукотине самог андезита. Топла вода, која је пратила ове еманације, имађаше знатну количину сулфида и карбоната натријума и амонијака, са малом количином слободног CO_2 и H_2S , и напоследку велику количину H_3BO_3 . Утицајем ове топле воде андезит се трансформираше у глину, при чем се одваја један део пачасте силиције, која испуњава пукотине терена. Жива је вероватно била у раствору алкалних сулфида (као што то показује слична реакција, коју је проучио Christy). H_2S својим распађањем даје чист сумпор а каткад и сумпорну киселину, која, силазећи с метеорском водом, трансформираше андезит у белу, као прах, силицију.

Сви ови услови и дан данас делају, те можемо, тако рећи, бити очевидци стварања металног сумпора и тиме извести закључак о аналогји прилика, које су суделовале при његовом постанку у ранијим жицама.

На завршетку ћемо рећи, да при еманацијама Sulfur-Bank-а било је увек угљоводоника, и да се акција солфатарска врши у средини редукујућој, што нам објашњава постанак сулфида; дакле овде угло-

водоници играју исту улогу коју врше органске материје при стварању минерала у термоминералним водама — Plombières-a, Bourbonne - les - Bains-a и др.

На исти начин потврђује нам и постанак калајних жица теорију, да су рудне жице исто тако продукат дубоких вода.

Општи карактери станиферних жица огледају се у томе, што све гомиле, ма где се оне налазиле, састављене су из многобројних жилица битно кварцевих. После кварца најобичнији пратиоци калаја јесу минерали састављени из флуосиликата, кад и кад флуофосфата или флуорида. Ту долази лискун, па затим апатит, флуорит, флуофосфат алуминијума, турмалин, који осем флуора има и знатну количину борне киселине (до 3.74%), волфрам, магнезијум и најзад арсеноспирит.

Но осем ових на многим местима види се, да су станиферне жице у интимној вези са каолином, као и елваном или мусковит-гранитом.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

РАЗВИТАК СРПСКЕ ГРАМАТИКЕ У ОВОМ ВЕКУ ПОГЛАВИТО КАО УЧБЕНИКА ЗА СРЕДЊЕ ШКОЛЕ

ЛИТЕРАРНИ ПРЕГЛЕД

по

Пипину-Спасовичу, Ст. Новакочићу, Јов. Бошковићу,
И. Срезневском, П. Кулаковском и др.

НАПИСАО

Дим. Ј. МИЛОЈЕВИЋ

Век, који нам је на измаку, остаће увек знатан у потоњој историји развитака свију наука па и филологије у опште, а *Лингвистике* на по се. Научне клице, које су почеле прошлих векова на површину избијати и које су, местимице, врло споро напредовале, почеше се у свези са целокупним покретом XVIII века у Европи јаче развијати, а у овоме — XIX — веку развише се до тога ступња, да су донеле и још непрестано доносе златне плодове, који су, како изгледа, на вечита времена гарантовани против трудежи, па и сама сјајност њихова, чини нам се, неће никада потамнети.

Имена великих умних раденика, који су својим необичним трудом и напорима ове научне зачетке „оживотворили“ и поткрепили, да се са толиком брзином и интензивношћу развију, с правом су записана златним словима у историји развитака оних наука, којима су они цео свој век посветили.

За нас су поглавито знатна имена оних научника, који су се прославили својим научничким радовима

и истраживањима на пољу филологије, а особито чисте *Лингвистике* (у ужем смислу).

Што је компаративна наука о језику добила у овоме веку велики полет, има се највише захвалити дубоким научним радовима и умним напорима германских научника. Имена: *Фр. Бона, Фика, Бенфеја, Грима, Шлајхера* и др. увек ће се у познијим вековима с хвалом и поштом помињати. Својим дугим филолошким и лингвистичким истраживањима они су успели да оживе негдашњи заједнички *прајезик* свих племена индоевропскога народнога стабла; они показаше везе које су негда везивале сва сродна племена тога стабла; обелоданише пут и начин, како су се те везе поступно кидале а у колико и данас постоје, и на тај начин *језику*, који се до њихових радова сматрао само као *средство* при обрађивању других наука, старог времена и живота, *ударихе научне темеље*. У својим научним истраживањима узеше дакле *сам језик* оштрије на око, почеше га, тако рећи, анатомски секцирати и проналазити сталне законе, који у њему владају.

Њихови ученици и последовачи продужише радове својих учитеља у истом правцу, те тако на постављеном темељу подигоше у овоме веку величанствену и чврсту зграду: *науку о језику*. Данас се може с правом тврдити, да је лингвистичка наука својим развитаком достигла све остале науке, које су кроз све минуле векове ма и површно и спорадично неговане. Тако је Лингвистика стекла себи стално, плодно земљиште, на коме ће моћи и даље напредовати и разгранавати се у разним правцима.

Оно што су поменути германски испитачи језика учинили на пољу *компаративне науке о језику* целога индоевропскога стабла, то су исто многи словенски научници прихватили и наставили у ужем кругу, на пољу *словенске филологије* — „словенистике“, а даље у најужем кругу своје народне гране и *народнога језика* на по се. Међу њима неки су стекли славу научника светскога гласа, те ће им се имена увек напоредо помињати са именима Бона, Грима, Шлајхера, Фика и т. д.

Прихватавши метод испитивања и научне резултате поменутих германских научника, а нешто и независно од њихових радова, словенски језичари и старинари у опште применише нови правац истраживања на своје *словенско племе* а затим и на поједине му *народне гране*, и тако се старинарска и језичка испитивања разгранаше до најмањих ситница у кругу свесловенске заједнице, а затим у обиму свога народнога живота и језика. Тако данас свака ма и најмања грана словен. племена има да изнесе на видик по неколико чувених имена књижевних радника на пољу филологије у опште и лингвистике

на по се, који својим научничким радовима заслужише име народних, словенских на често и *светских научника* и тиме прославише и имена својих народних грана, које су често у политичком смислу мале и незнатне. Тако *чешка* грана имаде свога *Добнера*, *Добровскога*, *Шафарика* и др.; незнатна словачка грана имаде свога: *Хурбана*, *Хоцу* и *Људевита Штура*; Пољаци се хвале својим *Ковчинским*, *Маљецким* и лексикографом *Линдеом*; Руси однеговаше у својој средини *Востокова*, *Мајкова*, *Срезневскога* и др.; малена лужичко-српска грана имала је свога *Бранцела*, *Смолера* и *Хорника*; словеначка, и данас потлачена грана, поноси се научним радовима свога *Копитара* и *Миклошића*; Бугари, до скоро турско робље, такође су имали неке почетнике од којих помињемо: калуђера *Неофита*, *Герова* и *Гргујева*¹⁾, а наш звучни *српски језик* данас је предмет изучавања на најглавнијим европским универзитетима па и научним центрима „просвећене“ *Француске* и „гордога“ *Албиона* (Енглеске), а зато имамо највише да захвалимо научним радовима нашега *Вука Ст. Караџића* и *Ђура Даничића*.

Сви словенски умни радници у почетку свога књижевнога рада имадоше, у опште говорећи, сличне политичне и просветне околности, сличне задатке у погледу на своје народне потребе, те отуда потеклоше у главном и слична им дела. Увиђавији прваци свију словенских грана, подстакнути новим идејама XVIII века, почеше у почетку нашега века најозбиљнију пажњу обраћати народној просвети, па брзо дођоше до сазнања: *да је народни језик најпоузданији мост, који води просвети и народној самосвести*. Отуда неки од словенских књижевних радника, следујући духу времена, а други по угледу на немачке филологе, посветише се изучавању свога *народнога језика*, бранећи у књижевности његова права противу туђих језика, који се услед разних неповољних политичких и културних околности беху увукли у прве почетке новијих им књижевности. Стадоше дакле истицати своје народне језике, истраживати им и утврђивати законе, чистити их од туђинских примеса и писати им граматике. У исто доба обратише своју пажњу на књижевне старине свога племена и својих посебних народних грана, и почеше их као сведоке културне прошлости своје критички на свет издавати, и тако их отимати из наручја заборавности. Таквим радом показаше они туђем ученом свету, да и словенско племе може да се похвали својом културном прошлошћу, па према томе да неће дуго изостати у наставку према за-

падноевропској просвети и култури, која је — имајући бољу судбину и повољније прилике — у овоме веку достигла савршенство свога полета скоро у свима правцима, док је словенски свет по злој судбини имао да претурни преко главе многе беде и несносне терете, који га у културном напредовању задржаше на по пута.

Ако дакле бацимо летимичан поглед на крај XVIII века, у коме прваци свију словенских народности почеше озбиљно мислити о својим посебним књижевностима, наћи ћемо скоро код свију словенских народа у погледу на *сам књижевни језик сличне појаве*. Свуда се јављају *књижевне странке*, од којих неке држе свој народни језик за одвећ *низак*, *простачки*, тако да не може послужити као подесна одећа новим идејама и новим задатцима, па не налазећи у њему довољно гаранције за одржање свога књижевнога рада: *траже да се наслоне на који јачи, „културнији“ туђ језик*. Друге, у данашњем смислу напредније, странке *заступају и бране сам народни (говорни) језик*, тражећи да се он унесе у књижевне производе као најкраћи пут, који води општој народној просвети. У исто доба браниоци другог мишљења труде се да што боље познаду народни језик, да га очисте од непотребних туђинских речи и израза, да му напишу граматике и да га тако спреме за намењени му циљ. Отуда међу овим странкама настаје борба, која у неколико успорава напредовање књижевности, али није у стању да је сасвим угаси. Ту појаву налазимо код Чеха за време *Јунгмана*; код Словака у доба *Људевита Штура*, код Руса за време рада *Ломоносова* и *Карамзина* и т. д. Ну као што се по физичком закону о *трвеноу* већим трвењем производи све већа *топлота* па најзад и *светлост*, тако је и страначка књижевна борба често припомогла веће развиће саме књижевности, изазивајући и већу радљивост самих књижевних радника. Али ма како таква борба била дуга и упорна, напослетку је имала код свију словенских народа истоветан исход: *она се вазда завршавала победом народнога језика над туђим*.

Издвојивши из словенске заједнице нашу народну грану са почетцима наше новије књижевности у 19. веку, могли бисмо књижевну борбу наших странака у овоме веку упоредити са библијском сликом о борби између Давида и Голијата. На једној страни бејаше неко време сам *Вук Ст. Караџић*, коме цело наоружање беше: *бистра памет* и *одушевљење* за народну ствар, а на другој противничкој страни: *„високоученост“* и *богатство и власт*. Ну као што је по библијској причи ипак однео победу неки Давид, на чијој страни беше божја помоћ и правда, тако је и из наше књижевне борбе као победилац

Према: „Истор. славјанских литературъ“ А. Н. Пыпина и В. Д. Спасовича, С. Петербургъ I т. 1879., II т. 1880.

изишао *Karadžić*, јер на његовој страни бежу: *свист* и *природни закон друштвенога развића*.

Није нам намера писати целокупну историју развитка науке о српском језику, нити ћемо опширно и до ситница претресати све моменте и фазе, кроз које је морала проћи наша наука о језику, док није дошла у своје развитку до онога ступња на коме се данас налази, јер би нам за то требало и више научних средстава и више простора, него што нам га овај лист може дати. С тога ћемо, у колико је потребно ради континујитета самога предмета, бацити само летимичан поглед на *књижевни језик*, којим се почиње наша новија књижевност крајем 18. и у почетку 19. века; за овим ћемо укратко прелазећи књижевну радњу *Вука Ст. Караџића* и *Ђ. Даничића* размотрити само оне најважније њихове радове, којима су ови велики научници учинили препорођај у дотадашњој књижевности и унели нове погледа на сам језик и његову практичну употребу у књижевној радњи; најпослед прећи ћемо на главни задатак ове расправе: на развитак средњешколске граматичке књижевности, у коме ћемо одељку претрести најважније уџбенике за *српски језик*, по којима се ова наука предавала у нашим средњим школама, а завршићемо прегледом и својим мишљењем о оним уџбеницима, по којима се српски језик данас предаје у средњим школама.

Из овога се види, да ће овај наш преглед бити подељен на три одељка.

I.

Први почетци наше новије књижевности XVIII века, — као што се зна из литерарне историје — нису поникли на темељу старе српске књижевности, нити је новија књижевност имала какве везе са књижевним радом из доба срећније српске прошлости, као што би се с правом могло очекивати. Ма да су се књижевни производи последњих радника старе српске књижевности: *Јеротија Рачанина*, *Гаврила Стефановића* — Венцловића и др. и својим језиком и практичним циљем јако приближили били народном животу и његовим потребама, што се може казати и за књижевну радњу неких католичких калуђерских редова у *Славонији* и *Босни*, ипак је новија српска књижевност пошла странпутицом, и неумешношћу, незнањем или самољубљем нових књижевних радника заведена је на заходан и непрактичан пут, који није непосредно водио народном образовању и практичним захтевима народнога живота, него више књижевничком *егојизму* и *сеиаратизму*, што се нарочито види из *језика* и *правописа* књижевних производа тога времена.

Књижевни језик — црквено — (руско) — словенски, народу туђ и перазумљив; пун старих и туђих речи са старословенским и руским наставницима; укочен у стилу и синтактичном слагању: то беше језик једне класе школованих људи у туђим земљама и на туђим језицима, људи, који тежње и потребе свога народа не разумеваху, нити схватаху значај и прави задатак *народне књижевности*. *Стари* пак *словенски правопис*, који је у последњим делима старе српске књижевности био доведен до природне *фонетичке простоте*, остао је сада и незапажен, а нови у почетку XIX века био је тако сплетен и замршен да му се није могло наћи ни краја ни конца, и сваки је писац овога доба имао или предлагао нов правопис.

И у језику и у правопису дакле, па и у целокупном правцу и појмовима о задатку саме књижевности, настала је код књижевника таква збрка и забуна, да се у томе ни двојица не слагаху.

Овакав правац новије књижевности може се донекле разумети и образложити, али се не може довољно правдати.

Пропаст српске државе и самосталности повукла је за собом и стару српску књижевност. Центри те књижевности по *манастирима* пропадоше, а књижевни радници у њима — *калуђери* — од чести су поубијани, од чести расељени. Тако је зла судбина, која непрестано гони скоро све гране словенскога племена, хтела, да се правилан ток развитка српске књижевности са практичном употребом народнога језика на дуже време прекине. И тако најезда турска и њене зле последице задржаше српску књижевност у напредовању и сатрше многе споменике из срећнијега времена српске државе. С друге стране књижевни радници, уклањајући се испред турскога беснила, сакрише остатак својих дела и преписа у тајне закутке, где их мишеви и мољци уништише или покри сивај прах, из кога се тек и данас појави по који драгоцен споменик, као сведок негдашњег срећнијега доба српскога живота и књижевности.

Ну како у свету ништа није вечито, тако се ни у овом стању није могло нити смело вечито остати.

Из политичке историје знамо, да су последице дуготрајних аустријских ратова — у којима је учествовао и велики број Срба из старе српске државе — биле за Србе у толико важне, што су Срби из своје старе државе дошли у тешњу везу са раније пресељеним Србима, нарочито онда, када је већи део старе срп. државе по пожаревачком миру (1718.) придодат Аустрији. Међу Србима настаде живља комуникација а с њоме и живља измена мисли, већа

једнакост потреба и жеља. Напредна струја XVIII века на брзохвати и Србе, те и они, угледајући се на околне народе, почеше мислити о просвети и народном образовању. Тадашње српске црквене поглавице — митрополити, као и народни сабори подржаваху те народне жеље и захтеве, тражећи од аустријске владе за *Србе школе* и *штампарије*, па како је аустр. влада махом оклевала и одуговлачила, митрополити почеше сами о своме трошку отворати народне школе, позивајући свештенство и народ да даје децу у школу.

Број школа растао је с дана на дан, али људи способних за *наставнике* готово не беше, или их беше врло мало. Да би се та осетна потреба подмирила природно је и било, што су се Срби за *учитеље* обратили средној и православној *Русији*. Братски позив примљен је с готовошћу и одушевљењем за једноверну браћу. За кратко време учени Руси предузеше у своје руке све новоосноване српске школе у Аустрији. Тиме браћа Руси добише zgodnu прилику, да у својим ученим људима врате Србима зајам, који су они примили раније у срећније доба српске државе и књижевности, одласком многих учених Срба у Русију.

Како у првом почетку нове српске школе не имађаху ни својих Буквара ни других школских књига, то су потребне књижице позвани Руси собом понели из своје отаџбине.

После из Русије добивених Буквара и познате Граматике *Мелстија Смолчицкога*, којима се почиње увођење руско-словенскога језика у српске школе, појављују се и на српском земљишту у Аустрији сличне школске књиге (Захар. Орфелина, Авр. Мразовића, Ст. Вујановског и др.) са тачно одређеним циљем, да у српској књижевности утврде овај погрешан правац. Сви су се писци надметали у томе, ко ће се више језиком својих списа приближити баш ономе већ исквареном руско-словенском језику, који су и сами Руси почели били у књижевности остављати и приближавати се своме народном говору.

Немањем учитеља и уџбеника даје се дакле објаснити и образложити овако погрешан почетак новије српске књижевности, али се не може правдати што се на таквоме основу (темељу) упорно желело и хтело остати и онда, кад је нађен прави пут, који води народном образовању и природном развитуку његове самосвести. Ширење науке у масу народну са руско-словенским језиком беше немогућно, јер је народу најпре требало учити књижевни језик па тек онда разумети умне производе својих учених људи.

После Буквара и Граматике почеше се јављати међу Србима у Аустрији разна школска дела са обичним називима: „Руководство къ правомаголанію „...къ правописанію,“ „...къ правочтенію, „...къ славенстѣй граматицѣ;“ „...къ числителницѣ“ и т. д., и т. д. и скоро све те књижице беху штампане: „Настояніемъ, прилѣжаніемъ и иждивеніем (тога и тога) во оупотреблѣніе отроковъ сербскихъ оучилищъ;“ или: „въ ползоу основателнаго наоученія славенскаго діалекта“, или: „ради оупотреблѣнія сербскаго юношества“ и т. д., и т. д.

Као што се види, радника на школској књижевности беше доста, али је велика штета што њихова радљивост није доносила народу користи, која се с правом од школовања очекује. Сем неразумљивога језика и у свему осталом „радници овога времена осем главне тежње, која је тада целом Европом кретала, нису били ни са чим осталим на чисто. И правац и језик и књижевност школска остављена је на милост случајној савесности или несавесности било црквеног било световног поглаварства било школских настојника. Дотадашња влада црквене књижевности и црквенословенскога језика окренула је и ове нове почетке старим правцем учености, осниване на црквеном језику и темељима угађаним опет спрам потреба црквених, без обзира на народни живот.“¹⁾

Према томе наши књижевни радници XIX века, који су потпуно схватили значај и моћ просвете и прави задатак књижевности и који беху једном ступили на прави пут, који води што већем учешћу масе народне у образовању и просвети, имали су пред собом врло тежак задатак: *нима је требало најпре раскрстити са дотадашњим погрешним правцем*, порушити ону нову зграду, која је на тако погрешном темељу сазирана, па рад изнова отпочети. То богме не беше тако лак посао. Трбало је управити много удараца на исту зграду, која имађаше и својих занесених бранилаца, а у исто време бити добро наоружан и вазда спреман, да се противнички напади издрже и снажно одбију. И као што је народ српски у почетку данашњег века задивно цео свет великим делима и пожртвовањем својих див-јунака у *физичкој борби* за слободу, тако исто није дуго остао ни без својих умних великана, на просветном и културном пољу.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

¹⁾ Ст. Новаковић : Истор. Сри. Књижев. II Изд. Београд 1871. стр. 178.

ПРОСВЕТНИ КОВЧЕЖИЋ

ГЛАСОВИ О ШКОЛАМА

Научни курсови у Јени 1896. год. — Од 22. јула (3. августа) до 11. августа (23. августа) о. г. држаће неки професори универзитета у Јени нарочита предавања за наставнике средњих и основних школа из природних наука, из философије и педагогике, и из немачкога језика.

Предавања из природних наука обухватиће: астрономију, ботанику, физику и зоологију. Она ће бити удешена за наставнике средњих школа.

Предавања из философије и педагогике обухватиће: увод у философију, физиолошку психологију, дидактику, школску хигијену и теорију наставе ручнога рада. Ова предавања могу слушати и наставници основних школа.

Курс из немачког језика биће удешен за странце. Уз вежбања у говорењу и писању биће предавања из немачке литературе и немачке историје.

За слушање предавања плаћа се, и то према броју часова предавања.*)

Општи распис за све женске школе, сем основних, у Немачкој. (Распис министра просвете у Немачкој, од 31. маја 1894. год).

1.) Број ученица ни у једном разреду не сме бити већи од 40.

2.) Школске учионице морају бити толико простране да, при одговарајућој висини, на сваку ученицу дође 0·8 m² површине, а и при мањем броју ученица не сме соба бити мања од 24m² површине. У исто време треба се постарати: да свака школска соба буде довољно осветљена; да вентилациона система дозвољава довољно проветравање; да су ученице заклоњене од разних непогода; да прозори имају завесе, ради заштите од јаке сунчане светлости; светлост мора упадати у собу с леве стране ученица.

3.) Школски столови и клупе морају одговарати величини појединих ученица и да су тако наменшени, да ученице у њима могу радити и седети без штете по здравље.

4.) Вешалице (чивилуци) за шешире, мараме и огртаче да се поставе у ходницима.

*) Ко би од српских наставника хтео да слуша ова предавања, може се поближе извести о програмима предавања и о утврђеним погодбама код д-ра В. Вакића, професора Вел. Школе у Београду.

5.) Да се код школа са 7 и више разреда подигну и лепо уреде нарочите просторије за певање, цртање и гимнастику. — Тако исто постарати се за себе, у којима ће се бавити учитељи и учитељице за време одмора и слободног времена.

6.) Код сваке школе мора бити довољно пространа башта, дворана, или које друго место, где ће се моћи ученице слободно кретати и играти за време одмора.

7.) Треба нарочитим уређењем створити могућност, да ученице своје књиге и ствари, које им код куће нису потребне, могу оставити на сигурном месту у школи. Торбе и др. ствари треба ученице да носе под надзором старешина, да се не би тим стварима много теретиле.

8.) Највећи број недељних часова износи: у првој години 18, у другој 20, у трећој 22, у четвртој 28, а за остале године 30. Сви предмети девојачких школа опште су обавезни.

9.) Где из здравствених обзира буде потребно ослобођење од наставе у којем техничком предмету — оно ће се оснивати на лекарском уверењу.

10.) При грађењу распореда часова треба обратити пажњу на то, да часови, у којима се нарочито очи напрежу (читање, писање, цртање, географија, ручни рад), падају у најсветлије доба дана. — Да часови из веронауке буду по могућству увек у почетку наставе. — Да се избегава распоред неколико часова једно за другим, нарочито код предмета, при којима се мозак ученица јако напреже.

11.) После другог часа настаје одмор од 15 мин., иначе између свака 2 часа по 10 минута. Ако је потребно да настава траје 5 часова узастопце, онда између четвртог и петог часа мора бити одмор од 15 минута.

12.) Бар за време већих одмора треба све ученице да изађу на поље, те да се школа за то време проветри. Ако само време дозвољава, ученице треба за време одмора да се крећу и да се играју у слободном простору.

13.) Тежиште школског рада је у настави. За домаће задатке могу се давати само такве ствари, за које су се ученице у школи толико спремиле, да их код куће могу самостално, без ичије помоћи, решавати.

14.) Време домаћег рада треба да је: за ниже разреде највише 1 сахат дневно; за средње разреде највише 1½ сахата дневно; за више разреде највише 2 сах. дневно.

15.) Распитивањем у школи и код куће треба с времена на време видети, да ли се та мера у раду одржава. О подели домаћег рада на појединим предметима, разредне старешине треба да поуче ученице.

16.) Не могу се давати никакви задатци од пре подне за после подне истог дана.

17.) Феријални радови нису дозвољени ни као добровољан рад.

18.) Материјал за учење на изузет треба брижљиво изабирати и тачно одмеравати, и, у колико је могуће, одредити га још при подели задатака за целу годину. — За немачке комаде, саставе, одређиће учитељ највећу меру.

19.) Екстемпоралије и клаузурни радови дозвољени су само као вежбања, али не и као мерило за оцену, нарочито не при прелазу ученица из једне године у другу.

20.) Све писмене радове треба брижљиво исправити.

21.) Цртање у опште и цртање географских карата не могу бити предмет домаћих задатака.

22.) Радови за казну забрањени су.

23.) После часова за ручни рад, цртање и писање не могу бити часови туђих језика.

24.) Понављање пређеног материјала мора бити сваког дана, тако да су излишна нарочита задавања дужих лекција ради понављања.

25.) Ако би било потребно казнити ученицу, да после предавања извесно време остане у школи — она за то време не сме бити без надзора и без рада.

26.) Ни у једном случају не смеју се ученице задржавати у школи између предавања од пре и после подне.

27.) Ученице добивају, бар сваке пола године, писмено сведочанство о своме владању, својој марљивости и своме успеху.

28.) Испити не могу бити јавни.

д-р Вл. А. Поповић

ЕЛДОРАДО У АФРИЦИ

Трансвал

Најновији догађаји у Трансвалу у велико су скренули на себе пажњу целог света, те је с тога потребно, да пре но што почнемо сâм опис Трансвала, кажемо неколико речи о узроку најновије побуне у тој јужно-афричкој републици.

Трансвалску републику засновали су пре 50 година Холанђани. Енглезима је још од почетка та република била три у оку, и они су је још пре 20 година и анектирали. Али, у скоро се Холанђани побуне противу енглеских завојевача и истерају их

на поље. Сада Енглези ударише у другу тактику; они почеше освајати све околне области, тако да је данас Трансвал са свих страна опкољен Енглезима. Како је ту скоро отворено и још једно — ново — окно злата, Енглези почеше да се насељавају у Трансвалу, и да мало по мало загрозе и тамошњим староседеоцима (Boers). Ови опет не признају ни једноме досељенику, који није пуних 14 година међу њима, да може имати грађанска права, и тако се енглески насељеници („Уитлендери“), који су се намножили, буне сад противу боера, тражећи равноправност с њима.

* * *

Трансвал, та јужно-афричка „златна земља“, коју су ево најновији догађаји на површину истакли, још непрестано чека на каквог свога *Брета Харта*, који би нам згодном речју, а и живом бојом, оцртао сву романтику те „Црне Калифорније.“ — Али при свем том, ми већ сада, након тек једнога деценијума од како је почео велики поход исељеника из старог света у златна и дијамантска поља ове *нидерландске селачке републике*, имамо у толико богатију литературу, која ову земљу описује и поучно и забавно, па и стручњачки научно.

Пруски рударски саветник *Шмајсер* публиковао је год. 1894. резултате са свога научног пута, предузетог по службеноме налогу; а *Ханри Буске*, француски новинар, предузео је исту експедицију у фебруару прошле — 1895. — год. Из описа Шмајсера, као и из путничких извештаја овога Француза, добива се врло интересна слика односа, која нам одаје чудну смешу дивљаштва упоредо са једном граном индустрије — златокопње — која стоји на највишем ступњу модерне технике.

Најмлађи дорадо, тај *Колхис** Африке, на који је освајачки завојштио *Десн-Демсон*, поред свих модерних саобраћајних средстава, опет је веома јако од нас удаљен. Прво, дуг морски пут по траговима *Васка де Гама* све до Кептауна (Капштата), а затим железницом треба претурити од прилике једно 2000 километара на стићи у *Јоханисбург*, тај центар афричке рудокопње.

Права енглеска удобност на шумној железници, изредно уређене мале постаје посред пустилина — све то олакшава нам у неколико онај, иначе досадан, пут од 48 сахати.

Ако у 8 сах. у вече пођеш из главне вароши *Кап-колоније*, пробудићеш се сутра дан посред *Кароо* — (*Кароо* је хотентотска реч и значи тврдо); у овом случају означава висораван спечену и тврду као најтврђе тле.

*) *Колхис* је митолошка постојбина *Медеје* — а одговара земљишту данашње *Мингелије*, на источ. обали Црнога Мора.

Прев.

Али то није ни жалосна равна, ни песковита пустара, као што се зар мисли! Са свих страна помаљају се обрешци најразноврснијега облика, готово геометријски правилне коцке, пирамиде, купе, па онда између њих широке долине, кроз које се тромо каква река ваља. Ваздух је необично сух, најздравији на свету, и, како једни уверавају, необично чист и прозрачан, тако да удаљени предмети овде изгледају много ближи и са оштријим контурама.

Вегетација није богата, али је снажна, јер сами храстови и мимозе нижу се дуж река. У хиљаду прилика опажа се мешавина цивилизације и варварства. Сад видите енглески „котеџ“ (пољску кућицу) са дивним ћошцима па чак и набијеним двориштем за играње лопте, а одмах поред тога видећете и колибицу, удерицу Кафра — једну гомилу блата, спечену од сунца. — Коректни енглески железнички чиновници, групе карактеристички одевених црнаца, старице Холанткиње са својим особеним украсима на глави, какви се и по нидерландским сликама виђају — све то седи по станичним гостионицама; а дуж влака тамо-амо јуре витки сјајно-црни синови Тапагре, у шарено бојеним капутићима и са коврџавом косом, нудећи путницима воћа и цвећа.... Другога дана мења се декорација. Видик је већи, брда се таласасто и полако губе — сад смо у „Велдт“-у, бескрајноме пољу, што се провлачи кроз обе сељачке републике: *Оранж* и *Трансвал*. На путу се има толико времена, да се може разгледати *Блемфонтен* — главна варош ораншке републике. То је скромно и угодно холандско местанце, та „резиденција“ са њезиних 2000 становника, и маленим, али лепим кућама, свака са декорисаним нидерландским врхом, широким улицама и дивним баштама, пуним воћа и цвећа. Плавокоси чиновници, са рембрандским чоханим пешприма, пуше мирно из својих дула, и с поносом показују свакоме странцу „палату“ председника; „народни точак“ — Банку — пошту, и „најлепши музеј у целој Африци“. Највећа је знаменитост у њему један огроман камен са чудноватим јероглифима. У доба, кад још Блемфонтена и не беше, био је тај камен — регистар порекла „Трекера“, првих Боера, који заједно са својом већ познатом воловском запрегом, први пређоше преко Ораншке реке. Око овога камена искуљаху се емигранти приликом сваких сватова, а кумови урезиваху длетом своја имена у ту стену. На то патријархално доба сећа нас и тврђава, један опкоп, у коме се чува сва државна артиљерија: 6 крупних топова и 2 Максим-митраљезе. „Гарнизон“ — равно 50 људи (!) — одржава „артиљеријски парк“ сасвим по холандски, чисто и уредно, исто онако као и своју, по пруски начињену, униформу.

Већ на читав сахат пре но што се доспе до железничке станице у Јоханисбургу, пролази воз кроз два непрекидна реда фабрика; у јутарњој измаглици издижу се димњаци фабрички као какви дуси у зраку, а уз то читава гужва зграда и скела, телеграфских и телефонских жица, грдне гомиле камења; дим, хука и клепет воденица, које злато испирају, читаве групе црнаца, који на рад хитају — ето вам оцрта „краљице *Витватерсранда*“, ове земље „где беле воде теку“ — престонице „Златне Земље.“

Нађемо ли после грдне муке ма и колико толико подесан хотел, — јер обични путници, који само за златом жуде, и не разбирају много за удобност — у брзо ћемо целу варош разгледати.

Скучене куће, широке улице са ружним зградама, некадрмисане улице готово у истоме стању у коме су биле и пре шест година, кад је варош постајала и кад су оне тек обележаване биле по прерији, и још овде онде гомиле црнаца, који по улицама истоварују отпатке белутка за макадам будућности. Ну доста — у главном цела ова афричка варош — американска је. Она је као печурка израсла из „Велдта“ тек пре шест година, а данас броји 70.000 становника. И она је постала на стотине километара далеко од сваке цивилизације; сваки камен, свака траверса за куће, свако парче намештаја, па и сами алати — све, све — до животних средстава — морало је доћи са стране, и то још на воловским колима, јер тада железнице није ни било.

Јоханисбург је узор човечје стрљивости и енергије, или је сама „auri sacra fames“ — та још од Овида жигосана жеђ за златом — ову варош саградиле? Кад је *Буске* са једним својим пријатељем прелазео једном преко пијаце у Јоханисбургу, спотаче се његов пратилац и паде. „Ви се дивите“, повика он тада, „богатству Јоханисбурга? Ту, ту доле је злато. Ова варош изникла је на злату!“

Та идеја злата гони непрестанце свакога, на улици, у хотелу, гостионици — свугде ама свугде се говори само о злату, о рударским акцијама, о њиховом курсу у Лондону и Паризу, и о људма који су се у минама обогатили. Ту се чује о „claims“-у, — јединици, којом се рачунају златна поља — који је до пре три недеље купљен за 4 фунте стерлинга, а данас се продаје по 80 фунти; онај онамо мали кројач купио је пре „boom“-а, пре „златне грознице“, један напуштени „фарм“, за који је недавно добио 150.000 фун. стерл. Тај је човек остао и даље при своме занату — из задовољства. Имања расту заиста тако брзо као и варош; један човек, који је пре годину дана у Јоханисбург дошао, причао је томе францускоме писцу, да је на спекулацији добио 40.000 фуната и да има „Claims-a“ у Ридфонтену, за који

је одбио понуду од 30.000 фуната! Али се, вели, тек на другој страни нада да заради новац — тада Буске узвикну: „Новац! „Па зар 40.000 фунти стерлинга нису новац?“ Но ималац му сасвим мирно одговори: „То није никакво имање! Ко код нас вреди само 80.000 фуната, тај није богат!“

Нико није у стању да избегне ту визију злата — само један стари ловац лавова и „војска сивих ситела“ не болују од тога, иначе све жуди само за златом, све — и сиромашно и богато!

Рудокопња и вађење злата, како енглески путници наглашују, мора да је у Трансвалу врло стара, јер се налазе старе јаме, окна сваке величине и облика, а једна, свакако мало дрска, хипотеза доводи овај предео у везу чак са библијском златном земљом *Офир*-ом, одакле су краљ Соломон и краљице од Сабе своја блага вукли.

Рударски саветник *Шмајсер* није могао пронаћи никакве податке, по којима би могао судити, да је појава злата у Трансвалу старија од четири деценије. Влада Боера у педесетим годинама чак је била забранила вађење злата, из бојазни да грдно досељавање не постане опасно по њихову сопствену независност.

И ако се бојазан од „проклетства“ злата данас — свакако само у другом облику — показала као основана, биле су доцније владе другога мишљења, и кад је Аустријанац *Карл Маух*, 1867. год., у *Лимпоу* и *Тати*, у земљи *Магабелџа*, открио богата златна сложишта, образова се у Лондону прво рударско друштво за јужну Африку. Подузеће је пропало, али сад председник *Преторије* окрену други лист. Он истаче награде за проналазаче златних руда, и сад одиста учесташе и тражње и изналажења, а тиме се и јако умножио и придодатак исељеника. Али — а то *Шмајсер* нарочито и истиче — за типске, прсте копаче злата не беше ту више згодна земљишта. Мораше се склапати друштва са повећим капиталом, да би корисно могли експлоатисати обраду руде — рад сразмерно оскудан, али са највећим тешкоћама скопчан. Само помоћу вештих хемичара могло се нешто учинити, и тек кад се до те увиђавности дошло, отпоче онај велики полет, после кога су Боери у Витватерсранду своја имања, која су пређе вредила од 7—15.000 марака, продавали сад по цену од 140.000—1.400.000 марака.

У Трансвалу нема оних чудесних и тајанствених „историја“ о налажењу злата, и један рударски инжењер демонстрирао је Буске-у и узрок тога. Он је на сто положио два камена: један белутак са златастим одблеском, а прожет као правим златним жицама, и као лешник великим „*мугетом*“, (грумуљичицом чиста злата), а поред тога и други прљав

и неугледан камен, који у Боера зову „*banket*“ („колач“), а научњаци опет: „конгломерат“.

Скромни „колач“ — то је право богатство ове земље. Златни белутак моћнији је истина и боље се и одржава, али је ћудљив; слојеви му нагло нестају те је руда исцрпена — и зато се код руда са златним белутком убрзо постаје или милионар или — просјак! Сем ако се сретним каквим случајем опет нађе гдегод наставак прекинуте златне жице.

Пре пет година, у доба „boom“-а, мислило се да ће Трансвал удвојити производњу злата на земљи. Нада је била и прошла — али опет зато јужно-афричка златокопња, која се данас врши сасвим научно помоћу технике и хемије, преживела је „крах“ који је био изазван лажним претставкама о изданојности и моћи златних рудника.

Благодарећи постојаноме труду удружења за руднике које непрестано тежи за све савршенијом, право научном обрадом рудника, приход расте из године у годину. Посао је тамо тежак, тако тежак, да су му физички само тамошњи урођеници дорасли, и одиста црнци се највише и узимају за вађење руда. Радна снага је јевтина, а инжењери заводе све нове и нове поправке.

Од 45 динара од прилике, колико су 1892. год. износили трошкови око једне тоне (=100 кгр.), у 1895. спали су они на 33 динара, а укупна производња од 230.000 унција (= око 30 гр.); од године 1888. подела се на 2,024.163 унц. у години 1894. Али се добит, услед сталног опадања издатака око рада и непрестаних техничких поправака, процентуално већма појачала од саме експлоатације злата.

Рударски саветник *Шмајсер* прорачунао је тачно вероватни целокупни износ јужно-афричких рудника, и нашао је, да ће се, у колико садашњи податци о находњи злата у Трансвалу достижу, тамошња природна сложишта исцрпити после неких 25 година; ну ако се допре до дубине 1200, место 800 метара, онда ће бити златоносних руда још и за 40 година. Али, главно што је, он тврди да ће ти рудници од два сложишта за 10 година, ако достигну дубину од 800 метара, моћи дати злата у најмању руку за 4289 милијуна марака; а ако достигну дубину од 1200 метара, онда и за 7187 милијуна марака!

Кад наступе повољнији односи за продукцију, и остала златна поља трансвалска допринеће доста и за дуже времена јачању продукционе цифре; али би, бар за сада, свака рачунска претпоставка, у најмању руку, била пренагљена.

У тим цифрама лежи најбоље јамство за успешно развијање Јоханисбурга, било да дође под енглеску

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

превласт или не; а појмљиво је, да таква варош са свим својим бићем иде поглавито *ка једноме циљу — злату*. То је сок, коме варош има да захвали за своје брзо бујање, као и обратно, за онадање. Јоханисбургјани дотерали су се као и њихови амерички узори — они вам познају најотменију раскош, са ливрејисаном послугом, велосипедима и разним вештачким уживањима — исто као и крајњу беду и немаштину. А то све чудновато се одбија од околине, која у свем и свачем одступа од старинскога, шта више од онога необичнога, што нам се сваки дан прича из Калифорније и о Калифорнији.

Колико ли ће још протећи времена, па да нам и афрички Дорадо буде исто онако познат као и онај на Тихоме Океану?.....

Превео

Пав. В. Вујић.

РАЗНИ ЗАПИСИ

Српска Књижевна Задруга у 1895. години.¹⁾

— У новембарској свесци овога часописа од прошле године изложили смо рад Друге редовне скупштине Српске Књижевне Задруге, а сад да то учинимо и с радом Треће задругине скупштине.

Ова је скупштина одржана пре подне на дан 28. априла ове године у дворници Велике Школе. На дневном реду биле су ове ствари: 1. Отварање скупштине; — 2. Извештај Управе о раду; — 3. Извештај благајников и прегледача рачуна о имовном стању Задругину; — 4. Избор двају чланова за преглед рачуна за даљу годину и 5. Предлози (према чл. 20. и 21. Правила).

Како је и овога пута председник Управе, *г. Љуб. Ковачевић*, Министар Просвете и Црквених Послова, службеним послом био спречен да отвори ову скупштину и у њој да председава, то је ту дужност и овом приликом извршио потпредседник Управе, *г. Пера П. Ђорђевић*, државни саветник у пенсији.

Г. Ђорђевић је поздравио добродошлицом задругаре, који су походили ову скупштину, захваливши им у име целокупне Управе на лепом одзиву и пажњи. За тим је изјавио радост Управе што је ово прва скупштина, коју је Управа могла сазвати тачно у време Правилима прописано. А то се могло учинити с тога, што су ове године за времена површени сви главни послови, који чине суштину Задругина живота и рада. Надати се да ће досадашњи рад и успех Управе наћи уважања и одобравања и у оних задругара, који би у Задругину раду желели видети још више вредноће и плодо-

витости, тим пре што је од завршетка трећег кола задругиних књига и прошасте скупштине па до сада протекло само непуно пола године. Управа се нада да ће се ово раније издато четврто коло задругиних књига опазити у даљем раду, што ће се најбоље видети крајем нове, пете године задругина живота и рада, кад се узмогне изићи пред задругаре и с новим колом књига тачно по прописима наших Правила.

Али и што је Управа постигла ово благовремено сазивање треће редовне скупштине и што се нада да ће на време моћи довршити пето коло задругиних књига, главна је заслуга не само Управе него свега народа нашега, који се последњем позиву Управину одазвао боље но икада до сада. Одзив на четврто коло био је такав, да искључује сваку сумњу о напретку и будућности ове наше Задруге, коју с правом на прошлој скупштини назвах *свесрпском и оштенародном*. Из тог ће одзива Управа црпсти у новој години још више снаге за унапређење онога високог циља, који је оснивањем задругиним постављен. И ако је врло смело, опет се усуђујем рећи да ће кроз кратко време Српска Књижевна Задруга постати значајан фактор у просветном развоју нашега народа, о ком ће водити рачуна и повесница наших дана.

Колика ће бити улога тога просветног чиниоца, како је извођен програм њена рада и како је оствариван задатак њен — не може се ценити ни само по једном колу Задругиних издања па ни само по досадашњих 28 Задругиних књига. За то треба сачекати и већи размак времена и већи број списа, којима се програм у дело приводи. Ако би се и о досадашњем раду Задругину могао већ какав суд изрицати, па ако нам за оцену његову не би био довољан сјајан одзив народни, него бисмо затражили о том и мишљење наше књижевне критике, ни оно до сада није било неповољно. Па ипак је Управа вољна саслушати сваки, и најјачи и најслабији, приговор овој страни њена рада, те би јој било сасвим по вољи, ако би на данашњем нам састанку могла чути из уста самих задругара, какву год умесну напомену, готова да одмах оберучке прихвати и оствари све што би ишло на бољитак и поправку правца и начина књижевног пословања Задругина. При том само треба имати на уму, да и најлепши програми и најслађе жеље могу остати само мртве речи, ако се не обзиремо на прилике у којима се ради и на средства и чиниоце који нам стоје на расположењу. И сама Управа има толико лепих планова, и она је на својим састанцима размишљала о толиким и потребним, и Задруге и свега народа достојним и поносним

¹⁾ Због нагомиланог материјала — задоцњено. Ур.

пословима — да се баш зато што су тако лепа и тако поносни не смеју ни износити на јавност пре него што им се не обезбеди могућност остварења и повољног извршења.

Али, претресали начин рада Задругина с које му драго стране, критиковали програм њених књижевних послова с којег било гледишта, једно ће ипак остати неоспорно: да је међу првим и најглавнијим тачкама у том програму — *подизање просветнога ступња у народу, неговање националне свести негово, одржавање и снажење националнога поноса и достојанства негово*. Колико ће и којим поименце делима својих издања Задруга припомаћи остварењу тога идеалног циља, није мој задатак овде излагати. Рећи ћу само то, да је баш досадашњи овако леп четворогодишњи одзив из свих српских покрајина доказ, да Српска Књижевна Задруга како тако иде на сусрет остварењу тога циља. А шта значи и колико вреди будна свест једнога народа, најбоље нам казују баш ови данашњи дани и прилике што се у најближем суседству нам дешавају

„Памет царује а снага кладе ваља“, вели наша народна мудрост, а истицу ових речи потврђује историја толиких народа, великих и малих. И кад из те историје знамо да од развијене писмености, да од напредне књижевности, да од савремене просвећености, коју наука и популарна књига дају — кад знамо, велом, да од тога зависи срећа, будућност, живот или смрт појединих народа, онда је за свакога сина народног јасно, да му је прва и најпреча дужност: свима се силама старати да помогне и унапреди оне духовне радионице, у којима се спремају погодбе за остварење изређаних културних и националних циљева. Ласкамо себи да смо, уз помоћ свега српског народа, Српском Књижевном Задругом, поред ранијих, познатих и корисних просветних средшта, основали још једну такву духовну радионицу

* * *

После овако лепог потпредседничког говора, који је с пажњом саслушан и одобравањем пропраћен, тајник Управе, *г. Хенрик Лилер*, професор, прочитао је извештај о раду Задругине Управе у прошлој години. У том извештају у главном наведено је ово:

У Управи није било никаквих измена, те је и њен састав остао исти као што је био одмах после друге редовне скупштине. Управа је од друге скупштине до сада имала десет својих редовних саставака на којима је претресала многе књижевне и економне послове Задругине.

Управа је у договору с неким задругарима предузела потребне мере за увећање броја свих врста

задругиних чланова. Одређивањем већег броја повареника и захваљујући њиховој заузимљивости и ревности, Београд и нека друга места дала су ове године већи број добротвора, оснивача и улагача него што је био и у једној ранијој години.

Поред тога Управа се бавила и претресом пројектованог пословника, што је донело позитивних резултата, јер су права и дужности повереницима проширена у корист Задруге.

Да би добротворима олакшала отплаћивање добротворског улога, Управа је одлучила да се тај улог може уплаћивати и у роковима. Ова је мера увећала број добротвора.

Рок за упис на IV коло био је веома кратак, једва пет месеца, али ипак одзив је био веома добар, бољи него и на једно раније коло. Бројеви свију врста задругиних чланова ове године су знатно увећани. Број добротвора порастао је у прошлој години са 16, а у овој приновљено је још 29, те целокупан број добротвора износи 171. Број чланова оснивача порастао је и због нове одредбе у чл. 9. Правила, по којој двадесетогодишњи уредни оснивачи постају добротвори, те је ове године било свега 1962 оснивача. Број улагача ове године износио је 3484, а целокупан број свих врста задругиних чланова износи 5617. Заслуга за овај напредак Задруге припада свима задругарима, а на првом месту вредним повереницима и пријатељима задругиним.

Управа сматра за дужност, да, према пропису чл. 17. Правила и овом приликом помене све оне вредне поверенике, који су ове као и прошастих година скупили преко педесет задругара. Имена тих вредних повереника јесу: Девојачко Друштво у Вел. Њикинди; г. г. Димитрије Ј. Тричковић, професор у Крушевцу; Јевта М. Павловић и Компанији, трговци у Београду; Јован Бућин, парох у Дубровнику; Михаило Бобић, професор у Смедереву; Павле М. Поповић, професор на Цетињу; Павле Софрић, професор у Шапцу; Паја Марковић, професор у Карловцима; Радивоје Поповић, уредник „Добротвора“ у Митровици; Светозар Брашован, учитељ у Вршцу; Светозар Томић, философ у Београду и Тихомиљ Р. Остојић, професор у Новоме Саду. У исто време Управа с поштовањем и са жалошћу помиње и имена оних ревносних задругиних поборника, који су умрли у овој години, а то су: покојни Стеван Шимић, парох у Старој Пазови и пок. Илија Поповић, предавач у Књажевцу. Покојне: Драгутина С. Бранковића, Љубомира Ђ. Марковића и Дамњана Спасића, њихови родитељи уписали су за добротворе, на чему нека је родитељима хвала, а покојницима: мир пепеду њихову!

Поред лепог одзива задругара и повереника, Управа је у свом раду топло предусретана и од свих државних чинилаца и од новинарства, на чем нека им је и овом приликом срдачна хвала! Тако исто с хвалом помињемо, да су и Управа Државне Штампарије и сви њени фактори увек усрдно предусретали задругину Управу, што је знатно допринело те су задругина издања, поред многих хитних послова у Држ. Штампарији, могла, с незнатним закашњењем, на време бити готова.

За овим се у извештају ређају поименце књиге IV кола, које задругари већ имају у рукама, а које су познате читаоцима овога часописа. У овоме колу задругиних књига Управа је обратила главну пажњу прештампавању старијих писаца, којима су посвећене четири књиге. Поред две књиге о Доситејеву животу, које су наштампане у I и II колу и које заслужују највећу пажњу, његове су „Басне“ дело, од којег наша књижевност у тој струци ни до данас нема ничега бољег ни потпунијег. Његова је поука тако жива, убедљива и корисна да смо уверења да ће ова књига и данас бити још врло драгоцену читанку ширим круговима нашег народа.

Задруга је, изnoseћи кратке животописе и радове рано преминулих: Павла Поповића - Шапчанина, Дамњана Павловића, Косте Руварца, Мила Милосав Милосављевића и Борђа Звекића, који су својим радовима били претече данашњем стању наше књижевности, — извршила и један акт пијетета и предала својим задругарима књигу, коју ће сваки радо читати и у њој наћи пуно лепота.

Од старијих савременика Задруга је у овом колу штампала прву књигу „Друге Певаније“ д-ра Јована Јовановића - Змаја, у коју су унесене песме, спеване после штампања Змајевих песама у „Певанији“, с изузетком децијих и политичких песама, и другу књигу „Тамо амо по Истоку“ од д-ра Милана Јовановића, у коју су, поред четири прештампана писма, унесена и два нова, до сада нигде нештампана.

Од превода у овом колу има две књиге: „Бијесни Роландо“, од Л. Ариоста у преводу д-ра Драгише Станојевића. Величанственост предмета, извођење замисли, лепота описа, лепота и бујност српскога језика, правилност и савесност у раду преводиоца, чини те ће овај спев згодно послужити и нашим млађим песницима у многим погледу, и боље ће објаснити нашем читалачком свету вредност класичних узора светске књижевности. — Молијерове комедије „Тартиф“ и „Тврдица“, узор дела француске драматике, пуне су здраве поуке о мањинама, којих се свет ни данас није отресао и које треба шибати и данас исто као и у Молијерово

доба. У преводима извршних преводилаца, као што су Јован Борђевић и д-р Владан, ове ће комедије у лепом облику бити једна од најдражих књига задругарима.

Поука је у IV колу заступљена у квизи „Из науке о светлости“, од Борђа М. Станојевића. И сâм предмет је ове књиге занимљив и привлачи пажњу читалаца, а кад се узме на ум да је њен писац вешт излагач популарних ствари и да је ова књига обилна лепим сликама, које олакшавају разумевање предмета, онда ће она бити једно од најдрагоценијих и најскупоценијих задругиних издања.

И у овом четвртном колу Управа је дала задругарима више 45 штампаних табака него што је по Правилима била дужна.

За V коло књига штампају се: Доситејеве „Басне“ друга свеска, „Бијесни Роландо“ друга свеска и „Слике из сеоског живота“, од Јанка М. Веселиновића; даће се у штампу „Друга Певанија“ друга свеска и „Здравственица.“¹⁾ Ако не искрене ништа изневадно и непредвиђено, Управа се нада да ће бити у стању да V коло књига преда задругарима још пре Божића ове године.

На послетку се у извештају напомиње да је Управа и ове године непрекидно мислила о Задругину дому и да је имала разних комбинација, али да до коначног резултата још није дошла. Управа ће се старати да по могућству још у овој години задовољи захтев друге редовне скупштине о дому, па жели да и овом приликом чује жеље и напомене задругара о начину на који би Задруга згодније дошла до свога дома: да ли куповином какве готове куће, или зидањем и т. д.

* * *

За тим је благајник друштвени, г. Урош Благојевић, учитељ, прочитао два извештаја о имовноме стању задругину у минулој години. Из ових извештаја види се да је Задруга и у имовном погледу напредовала у прошлој години. Целокупна примања задругина на крају 1895. год. износила су 42.721·80 а издавања 36.636·79 динара. На дан пак 25. априла ове године целокупна примања су била 46.178·75 а издавања 37.697·82 динара. Целокупно стање Задругине имовине било је: на крају 1894. године 26.518·63 дин., на крају 1895. год. 32.603·64 дин. и на дан 25. априла ове године 41.084·57 динара.

¹⁾ До сада је довршена књига „Слике из сеоског живота“, од Ј. М. Веселиновића; довршују се: Доситејеве „Басне“ друга књига и „Бијесни Роландо“ друга књига; дате су у штампу и раде се „Друга Певанија“, друга свеска, од д-ра Јов. Јовановића-Змаја, „Књига о здрављу“ и „Тодор од Сталаћа“, од М. Цветића; ускоро ће се дати у штампу, као последња књига V кола, једна приповетка у преводу с француског или с пољског језика. То ће бити књиге V кола. *Извест.*

И тајников и благајников извештај скупштина је усвојила, пошто је најпре саслушала и извештај прегледача задругиних рачуна.

После овога настала је дебата, у којој су поједини задругари износили своје напомене о раду Управе, о задругиним издањима и о дому Задругину.

На послетку је скупштина акламацијом изабрала два прегледача задругиних рачуна и то г. г. Милутина Ј. Марковића, пређашњег члана Касациског суда, и Спасоја Стевановића, трговца, досадашње прегледаче рачуна.

На завршетку рада скупштина је, по предлогу Филипа Р. Вујића и Милутина К. Драгутиновића, изјавила своју захвалност Управи на раду и старану око унапређења Задруге.

И ако је на овој скупштини било више задругара него на прошлој, ипак је желети да их други пут буде још више. Ову скупштину походило је свега 58 задругара и то: 14 добротвора, 34 оснивача и 10 повереника, сви из Београда.

З. Д. Ј.

ПРОСВЕТНИ ДОБРОТВОРИ

Одбор општине орљањске покљонио је основ. школи у *Мекшићу слику Њег. Вел. Краља Александра I* у вредности 16 динара, а тако исто је уступио тој школи и пољопривр. лист „Тежак“ за 1896. годину.

Скупштина округа врањског, на заузимање г. *Васе Драгићевића*, окр. начелника, и г. *Андре Ж. Радисављевића*, окр. благајника, покљонила је гимназији у Врању 600 динара за набавку учила.

У селу *Рудовићима* (ср. колубарски) подигнута је нова школска зграда, за коју су покљонили: г. **Благоје Стефановић**, там. трг. помоћник, једно звоно у вредности 360 динара; г. *Милутин Мирко-*

вић слику Св. Саве у вредн. 30 дин.; г. *Милан Поповић*, пређ. учитељ, 10 динара. — Сем тога су г. г. *Радован Ж. Ранковић*, председник општ., *Милутин Г. Симић*, кмет, и *Владим. Караклајић*, учитељ, стекли заслуге тиме, што су морално и материјално припомогли да се замисао о подизању школске зграде и оствари.

Г-ђа Зорка П. Спасојевића, са својом децом, уписала је свог пок. мужа Петра Спасојевића, б. трговца у Шапцу, за добротвора фонда шабачке гимназије са улогом од 200 динара, а *Павле К. Куртовић*, ђак, унук г. Јосе Куртовића, уписао је своју пок. матер Анку за добротвора истога фонда, положивши улог у 100 динара.

Г. Д-р Живота Јанковић, управник крагујев. окр. болнице, уписао је своју пок. жену Марију за члана добротвора Фонда за потпом. сиром. ученица крагујев. Више Женске Школе, положивши улог у 100 динара. — **Г. Мих. Милосављевић**, порезник из Крагујевца, покљонио је истом фонду једну *шивачку машину* у вредн. 180 дин., и постао је тиме добротвор тога фонда. — **Г. Лука Ивковић**, инжењер окр. крагујевачког, покљонио је за нову зграду крагујев. В. Жен. Школе лепо израђену *ирну школску таблу*.

Г-ђа Даница Коњевићева, учитељица у Злоту (ср. бољев., окр. тим.), покљонила је там. основној школи *једну слику Њег. Величанства Краља Александра I* у лепом оквиру.

Г. Милован Костић, шеф београдске железничке станице, „у жељи, да успомену на своје основно школовање у Краљеву споји са каквим добрим делом, колико му то материјална средства допуштају“, послао је Министарству просвете и цркв. послова 24 комада *књига* одабране садржине за награђивање врло добрих ученика осн. школа у Краљеву, приликом овогод. испита.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

СТАТИСТИЧКИ ПОДАТЦИ

ЗА

ВЕЛИКУ ШКОЛУ

У

ШКОЛСКОЈ 1894—1895 ГОД.

СТАТИСТИЧКИ ПОДАЦИ ЗА ВЕЛИКУ ШКОЛУ У ШКОЛСКОЈ 1894—1895 ГОД.

I

Број слушајалаца у појединим факултетима

НАЗИВ СЛУШАЈАЦА	У Ф А К У Л Т Е Т У																У СВИМА ФАКУЛТЕТМА СКУПА								
	ПРАВНИЧКОМ				ФИЛОЗОФСКОМ				ТЕХНИЧКОМ				У СВИМА ФАКУЛТЕТМА СКУПА												
	ИСТОРИЈСКО-ФИЛОЛОШКОМ ОДСЕКУ		ПРИРОДН. МАТ. ОДСЕКУ		ПРАВНИЧКОМ		ФИЛОЗОФСКОМ		ТЕХНИЧКОМ		У СВИМА ФАКУЛТЕТМА СКУПА		У СВИМА ФАКУЛТЕТМА СКУПА		У СВИМА ФАКУЛТЕТМА СКУПА										
	И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА					
Редовних у почетку године	82	79	52	23	236	27	27	14	3	71	22	13	17	3	55	14	8	2	9	33	145	127	85	38	395
Редовних на крају године	58	69	50	22	199	14	26	13	2	55	13	12	15	3	43	11	5	2	4	22	96	112	80	31	319
Ванредних у почетку године	10	3	2	1	16	7	4	5	1	17	3	—	1	—	4	—	—	—	—	—	20	7	8	2	37
Ванредних на крају године	2	1	2	1	6	4	2	5	1	12	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	6	3	8	2	19
Свега у почетку године	92	82	54	24	252	34	31	19	4	88	25	13	18	3	59	14	8	2	9	33	165	134	93	40	432
Свега на крају године	60	70	52	23	205	18	28	18	3	67	13	12	16	3	44	11	5	2	4	22	102	115	88	33	338
Школу је оставило :																									
Због смрти	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
” болести	—	5	1	—	6	4	—	—	—	4	—	—	1	—	1	2	1	—	—	3	6	6	2	—	14
” неположених испита	24	4	—	1	29	7	—	—	1	8	2	—	1	—	3	1	2	—	4	7	34	6	1	6	47
Из других узрока	—	1	—	—	1	2	1	1	—	4	7	—	—	—	7	—	—	—	1	1	9	2	1	1	13
Свега оставило школу	24	10	2	1	37	13	1	1	1	16	9	1	2	—	12	3	3	—	5	11	49	15	5	7	76

II

Број ђака Вел. Школе по годинама узраста у појединим факултетима у школској 1894--95 год.

ДО БОЛИКО ГОДИНА	ПРАВНИЧКОМ												ИСТОРИЈА				ФЛОЗОФСКОМ				ТЕХНИЧКОМ				СВИМА СКУПА			
	ИСТОРИЈА				ФЛОЗОФСКОМ				ПРИРОДЬ. МАТЕМ. ОДСЕКУ				ТЕХНИЧКОМ				СВИМА СКУПА											
	ИСТОРИЈА				ФЛОЗОФСКОМ				ПРИРОДЬ. МАТЕМ. ОДСЕКУ				ТЕХНИЧКОМ				СВИМА СКУПА											
	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV			
До 17 година	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
До 18 година	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
До 19 година	13	—	—	—	—	6	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
До 20 година	18	10	1	—	—	29	5	7	1	—	13	5	2	1	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
До 21 годину	15	21	12	1	—	49	4	8	2	—	14	3	5	3	—	11	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—		
До 22 године	16	13	17	—	—	46	3	3	6	—	12	3	3	8	1	15	4	—	1	5	10	26	19	32	6	83		
До 23 године	8	14	7	3	32	5	2	1	—	—	8	2	3	3	—	8	1	—	—	—	—	16	19	11	3	49		
До 24 године	2	8	10	2	22	2	4	2	—	—	8	1	—	—	—	2	—	1	—	3	4	5	13	12	6	36		
До 25 година	5	9	5	7	26	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	5	9	8	9	31		
Преко 25 година	5	4	—	10	19	2	3	—	2	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Свега	82	79	52	23	236	27	27	14	3	71	22	13	17	3	55	14	8	12	9	33	145	127	85	38	395			

III Број ђака Велике Школе по

РОЂЕНИХ У	У Ф Л Б У Л																			
	П Р А В Н И Ч К О М					Ф И Л О -														
	И С Т О Р . Ф И Л О Л . О Д С Е К У																			
	У Г О -																			
	I		II		III		IV		СВЕГА											
	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА										
Граду Београду	22	—	20	—	9	—	5	—	56	—	3	—	4	—	3	—	—	—	10	—
„ Нишу	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Округу ваљевском	—	—	—	1	1	1	—	—	1	2	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1
„ врањском	1	1	1	—	—	—	1	—	3	1	1	—	—	—	—	—	1	—	2	—
„ крагујевачком	3	2	5	2	4	4	1	3	13	11	1	—	2	1	1	1	—	—	4	2
„ крајинском	1	4	2	1	—	2	—	1	3	8	—	—	—	—	—	2	—	—	2	2
„ крушевачком	—	3	3	2	—	—	1	—	4	5	2	—	2	1	—	—	—	—	4	1
„ моравском	4	1	10	—	2	—	4	—	20	1	3	—	1	2	—	—	—	—	4	2
„ пиротском	1	—	1	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ подринском	5	1	7	3	2	—	—	—	14	4	2	1	1	—	—	—	—	—	3	1
„ подунавском	1	4	—	3	4	5	—	1	5	13	—	1	1	—	1	—	—	—	2	1
„ пожаревачком	6	5	1	4	5	5	—	1	12	15	—	—	3	2	—	1	—	—	3	3
„ рудничком	3	2	1	1	—	—	1	—	5	3	—	1	—	—	2	—	—	—	—	3
„ тимочком	—	—	2	1	—	—	1	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
„ топличком	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ ужичком	2	1	1	—	3	1	1	1	7	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
„ црноречком	1	—	—	1	—	1	—	—	1	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Свега	52	24	54	19	31	20	15	7	152	70	13	4	15	7	5	8	1	—	34	19
Укупно варошана и сељака	76	—	73	—	51	—	22	—	222	—	17	—	22	—	13	—	—	—	1	53
Рођених у Црној Гори	2	—	1	—	—	—	—	—	3	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	4
„ „ Херцеговини	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ „ Босни	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
„ „ Бугарској	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ Аустро-Угарској	1	—	3	—	—	—	—	—	4	—	3	—	3	—	1	—	—	—	—	7
„ „ другим земљама	3	—	—	—	1	—	1	—	5	—	3	—	—	—	—	—	—	2	—	5
Свега рођених у туђини	6	—	6	—	1	—	1	—	14	—	10	—	5	—	1	—	—	2	—	18
Свега из Србије и туђине	82	—	79	—	52	—	23	—	236	—	27	—	27	—	14	—	—	3	—	71

месту рођења у школској 1894—1895 год.

Т Е Т У																																			
з о ф с к о м										ТЕХНИЧКОМ					У СВИМА ФАКУЛТЕТИМА СКУПА																				
ПРИРОДЬ. МАТ. ОДСЕГУ																																			
Д и н и																																			
I		II		III		IV		СВЕГА		I		II		III		IV		СВЕГА																	
ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА	ВАРОШАНА	СЕЉАКА																
2	—	4	—	4	—	—	—	10	—	3	—	1	—	1	—	—	—	3	—	8	—	30	—	29	—	17	—	8	—	84	—				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	3	—			
—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	1	1	—	—	—	2	4			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	2	—	—	—	5	1		
1	1	—	1	1	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	5	3	7	4	6	5	2	3	20	15		
—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	3	1	—	4	—	1	—	4	10		
1	1	—	—	1	2	—	—	2	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	5	5	3	1	2	1	—	—	10	10		
2	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9	1	13	2	2	—	5	—	—	—	29	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	3	1	
3	1	1	—	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	—	11	3	9	3	2	—	2	—	—	24	6
—	1	1	—	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	6	2	3	5	6	1	1	—	9	16
—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	6	5	4	7	5	6	1	2	—	—	16	20
—	—	—	2	1	—	1	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	3	2	1	2	3	1	1	—	—	8	8	
1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—	1	—	—	—	—	—	2	4
—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
3	1	2	1	2	—	1	—	8	2	6	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	6	4	11	3	3	4	5	2	2	1	—	—	21	10
—	1	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	3	—	—	—	—	1	5
12	9	10	3	10	5	1	2	33	19	10	3	3	3	1	—	—	—	9	—	23	6	87	40	82	32	47	33	26	9	—	—	242	114		
21	13	15	3	52	13	6	1	9	29	127	114	80	35																					356	
—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	1	—							8		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—							2		
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—							4		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	7	2	—							14	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	—	2	3							11	
1	—	2	—	3	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	18	13	5	3							39		
22	13	17	3	55	14	8	2	9	33	145	127	85	38																					395	

IV Број Ђака Вел. Школе по родитељима школске 1894—95 год.

ОД РОДИТЕЉА	У Ф А К У Л Т Е Т У																									
	ПРАВНИЧКОМ				ФИЛОЗОФСКОМ				ТЕХНИЧКОМ				У СВИМА ФАКУЛТЕТИМА													
	ИСТ. ФИЛ. ОДСЕКУ				ПРИРОД. МАТЕМАТ. ОДСЕКУ				ТЕХНИЧКОМ																	
	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА										
Свештеника	5	4	2	1	12	—	3	—	—	3	1	1	—	—	2	1	4	7	10	2	2	21				
Чиновника	21	25	11	5	62	6	6	2	—	14	1	4	5	—	10	2	1	—	—	1	4	30	36	18	6	90
Наставника	5	4	4	1	14	3	2	2	—	7	2	—	2	—	4	1	1	—	—	—	2	11	7	8	1	27
Трговаца	32	27	15	10	84	8	11	3	1	23	7	4	5	1	17	5	2	1	6	14	52	44	24	18	138	
Завалџија	7	4	10	2	23	3	2	2	1	8	5	1	3	—	9	1	1	—	—	3	16	8	16	3	43	
Земљоделца	10	13	9	3	35	6	2	4	—	12	5	2	2	2	11	3	1	—	—	4	24	18	15	5	62	
Лекара	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Инжињера	1	1	—	—	2	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1	4
Послужитеља	1	1	1	1	4	1	1	—	—	2	1	1	—	—	2	1	—	—	—	1	4	3	1	1	1	9
Свега	82	79	52	23	236	27	14	3	71	22	13	17	3	55	14	8	2	9	33	145	127	85	38	395		

IX Преглед Ђака по општем резултату школске 1894—1895 год.

У ГОДИНИ	Б Р О Ј Ђ А К А У Ф А К У Л Т Е Т У																									
	ПРАВНИЧКОМ				ФИЛОЗОФСКОМ				ТЕХНИЧКОМ				СКУПА У СВА ТРИ ФАКУЛТЕТА													
	ИСТ. ФИЛОЛ. ОДСЕКУ				ПРИРОД. МАТ. ОДСЕКУ				ТЕХНИЧКОМ																	
	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА	I	II	III	IV	СВЕГА					
I	9	33	16	—	—	58	2	8	4	—	14	2	1	—	13	1	5	5	—	11	14	54	27	1	—	96
II	6	37	26	—	—	69	14	11	1	—	26	—	3	—	12	1	4	—	—	5	21	56	32	3	—	112
III	18	22	10	—	—	50	3	8	2	—	13	2	4	7	15	—	1	1	—	2	23	35	20	2	—	80
IV	1	16	5	—	—	22	1	1	—	—	2	1	—	3	—	3	1	—	—	4	3	20	8	—	—	31
Свега	34	108	57	—	—	199	20	28	7	—	55	5	16	6	43	2	13	7	—	22	61	165	87	6	—	319

* Ова је таблица узета преко реда да би се њом погинула празнина на овој страни.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

X Број недељних часова из појединих предмета предаваних у истор. филол. одсеку филозоф. факултета
 школ. 1894--1895 године

У ГОДИНИ	У Г О Д И Н И												ПРЕДМЕТИ				
	I			II			III			IV							
	У	С	Е	М	П	И	С	Т	Р	У	С	В		Е			
	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	С В Е Т А	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	С В Е Т А	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	С В Е Т А	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	С В Е Т А		БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	С В Е Т А	
П Р В О Ј	4	1	5	4	1	5	3	—	—	3	—	—	3	—	—	Латински језик	
	3	—	3	—	3	—	3	—	3	—	3	—	3	—	—	Историја филоз.	
	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	—	Логика	
	—	4	4	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	Педагогија	
	—	6	6	—	6	—	5	5	5	—	—	—	—	—	—	Истор. књиж. Јуж. Слов.	
	—	3	3	—	3	—	5	5	5	—	—	—	—	—	—	Историја опште књиж.	
	—	—	4	—	4	—	4	4	4	—	—	—	—	—	—	Немачки језик	
	—	—	4	—	4	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	Грчки језик	
	—	9	14	23	13	14	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Српска историја
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Руски језик
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Свега
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Свега	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Свега	
Ч Е Т В Р Т О Ј	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Латински језик	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Педагогија	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Психологија	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Археологија	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Истор. књиж. Јуж. Слов.	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Грчки језик	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Немачки језик	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Српска историја	
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Руски језик
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Свега
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Свега

XI Број недељних часова из појединих предмета предаваних у природ. мат. одсеку филоз. факултета

У Г О Д И Н И	У Г О Д И Н И																											
	I				II				III				IV															
	У		С		Е		М		Е		С		Т		Р		У											
	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	СВЕТА	ПРЕ ПОДНЕ	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	СВЕТА	ПРЕ ПОДНЕ	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	СВЕТА	ПРЕ ПОДНЕ	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	СВЕТА	ПРЕ ПОДНЕ	БРОЈ ЧАСОВА	ПРЕ ПОДНЕ	СВЕТА									
Физика	2	3	5	6									6							6								
Математика	4		4	8									6							6								
Зоологија	2	2	4	4	2	2							3							2	2							
Немачки језик		4	4	4	4	4							2							4	4							
Игијена		3	3	3	3								2							2	4							
Неорганска хемија				6									4															
Нацрта геометрија				6									4							4	4							
Свега	8	12	20	35	10	10	35						21	10	31	22	8	30										
Математика				8																								
Физика			2	3	5	1	6						7							7								
Нацрта геометрија			6	6									8	7	5	1	6			8	7	5	1	6				
Логика				2	2																							
Геологија				5	5	5	5																					
Минералогја					6	6	3	3																				
Упоредна анатомија				4	4	4	6	6																				
Немачки језик				4	4	4	4	4																				
Свега			23	17	40	17	14	31					18	21	39	4	17	21										

ПРЕДМЕТИ

МЕТАНИКА
БОТАНИКА
ИСТОРИЈА ФИЛОЗОФИЈЕ
ЛОГИКА
ЗООЛОГИЈА
ПЕДАГОГИЈА
ФИЗИКА
НАЦРТА ГЕОМЕТРИЈА
НЕМАЧКИ ЈЕЗИК
СВЕГА

ГЕОГРАФИЈА
ПЕДАГОГИЈА
НАЦРТА ГЕОМЕТРИЈА
ПСИХОЛОГИЈА
ЗООЛОГИЈА
ФИЗИКА
УПОРЕДНА АНАТОМИЈА
МЕТЕОРОЛОГИЈА
АСТРОНОМИЈА
НЕМАЧКИ ЈЕЗИК
СВЕГА

XIV Преглед професора Вел. Школе по плати у појединим факултетима и месечна сума утрошена на њих у школ. 1894—95 год.

РЕДНИ БРОЈ	С ПЛАТОМ		У Ф А К У Л Т Е Т У					УТРОШЕНО У ФАКУЛТЕТУ									
	ОД		ПРАВНИ- ЧКОМ	ФИЛОЗОФСКОМ		ТЕХНИ- ЧКОМ	У СВИМА ФАКУЛТ.	ПРАВНИЧ КОМ		ФИЛОЗОФСКОМ				ТЕХНИЧ- КОМ		У СВИМА ФАКУЛТЕТ.	
	ДИН.	ПАРА		ИСТ. ФИЛ. ОДСЕКУ	ПР. МАТ. ОДСЕКУ			ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.	ДИН.	ПР.
1	708	33	1	1	—	—	2	708	33	708	33	—	—	—	—	1416	66
2	589	40	1	4	—	—	5	589	40	2357	60	—	—	—	—	2947	—
3	583	33	1	—	—	—	1	583	33	—	—	—	—	—	—	583	33
4	526	25	—	1	—	1	2	—	—	526	25	—	—	526	25	1052	50
5	463	10	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	463	10	463	10
6	416	66	1	—	—	—	1	416	66	—	—	—	—	—	—	416	66
7	399	25	—	1	3	2	6	—	—	399	95	1199	85	799	90	2399	70
8	336	80	6	3	4	6	19	2020	80	1010	40	1347	20	2020	80	6399	20
9	273	65	1	2	2	1	6	273	65	547	30	547	30	273	65	1641	90
10	250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500 ¹	—
11	208	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	624	99 ²
12	189	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	189	45 ³
13	166	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	166	66 ⁴
14	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	⁵
15	84	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84	20 ⁶
Свега профес.			11	12	9	11	43	4592	17	5549	83	3094	35	4083	70	18985	30

1 плата учитеља цртања и учитеља руск. језика; 2 плата тројице хонорарних професора; 3 плата секретара; 4 плата учитеља нем. језика; 5 плата учитеља црчања; 6 додатик ректору.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

XV Преглед благодејанаца у појединим факултетима школске 1894—95 г.

БРОЈ	У Ф А К У Л Т Е Т У												СВИМА СКУПА											
	ПРАВНИЧКОМ						ТЕХНИЧКОМ																	
	ФИЛОЗОФСКОМ						ТЕХНИЧКОМ																	
ИСТОРИЈСКИ		ФИЛОСОФСКИ		ПРИРОДНИ МАТ. ОДСЕКУ		ИСТОРИЈСКИ		ФИЛОСОФСКИ		ПРИРОДНИ МАТ. ОДСЕКУ		ИСТОРИЈСКИ		ФИЛОСОФСКИ		ПРИРОДНИ МАТ. ОДСЕКУ								
И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА					
6	9	8	5	28	5	4	3	—	12	—	—	—	—	—	1	2	1	—	3	13	14	12	5	44

XVI Месечни распоред благодејана који је учињен на благодејанце у школ. 1894—95 год.

МЕСЕЧНИ	У Ф А К У Л Т Е Т У												СВИМА СКУПА							
	ПРАВНИЧКОМ						ТЕХНИЧКОМ													
	ФИЛОЗОФСКОМ						ТЕХНИЧКОМ													
ИСТОРИЈСКИ		ФИЛОСОФСКИ		ПРИРОДНИ МАТ. ОДСЕКУ		ИСТОРИЈСКИ		ФИЛОСОФСКИ		ПРИРОДНИ МАТ. ОДСЕКУ		ИСТОРИЈСКИ		ФИЛОСОФСКИ		ПРИРОДНИ МАТ. ОДСЕКУ				
И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА	И	II	III	IV	СВЕГА	
32 ⁵⁰	32 ⁵⁰	32 ⁵⁰	32 ⁵⁰	130	32 ⁵⁰	32 ⁵⁰	32 ⁵⁰	—	97 ⁵⁰	—	—	—	—	—	75	102 ⁵⁰	102 ⁵⁰	97 ⁵⁰	32 ⁵⁰	335
195	292 ⁵⁰	260	162 ⁵⁰	910	162 ⁵⁰	130	97 ⁵⁰	—	390	—	—	—	—	—	112 ⁵⁰	432 ⁵⁰	460	390	162 ⁵⁰	1445

У Београду 19 априла 1896 г.

САОПШТИО
ВЛАДИМИР Т. СПАСОЈЕВИЋ,
 СЕКРЕТАР Вел. ШКОЛЕ.